Municipiul Deva
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 7895 | Sîmbătă 23 noiembrie 1968 | 8 PAGINI — 40 BANI

ÎN ZIARUL DE AZI:

● Normele comerțului civilizat trec greu pragul prăvăliilor sătești ● Pîinea în alimentația rațională ● Experiența Reșiței în folosirea agregatelor ● Debutul unor noi promoții de regizori ● Capitala își așteaptă monumentele.

Să studiem cu răspundere

ALTERNATIVA INDIGENĂ A PRODUSULUI SOLICITAT LA IMPORT

Export-import — iată o relație tot mai prezentă în activitatea întreprinderilor noastre, care dezvăluie acțiunea hotărîtă din cîmpul producției pentru crearea unui fond de marfă de bună calitate, competitivă, capabilă să se integreze din plin în circuitul pieței mondiale, să permită în același timp limitarea aducerii din alte țări a unor materii prime și materiale. Din această perspectivă **este deosebit de actuală indicația conducerii partidului și statului, dată întreprinderilor, ministerelor și organelor economice de a drămui cu maximă exigență fiecare leu valută destinat importului,** de a verifica, înainte de lansarea unor noi comenzi, dacă au fost epuizate toate posibilitățile de realizare a lor în țară, pentru a se importa numai produsele strict necesare într-o anumită perioadă.

Am făcut o serie de investigații pe această temă la **Uzina de aluminiu din Slatina, unitate a industriei chimice care se distinge prin efortul depus de colectivul și specialiștii întreprinderii pentru reducerea importului pe calea valorificării rezervelor interne.** Iată, pe scurt, situația din această întreprindere. După ce se mobilise și se solicitase forului tutelar, cu mare zgîrcenie, necesarul de anozi al producției de aluminiu a anului viitor, în uzină a apărut, producînd o adevărată „explozie" de entuziasm, o inovație căreia i s-a acordat în cel mai scurt timp atenția cuvenită. S-a aprobat astfel soluția măririi capacității de producție a secției de anozi, existente în uzină. Nu fără un anumit risc, comitetul de direcție a luat o decizie promptă (cererile pentru importul de anozi erau înaintate) de a reduce, în urma acestei raționalizări, necesarul solicitat la importul de anozi cu 3,5 milioane lei valută. Este un caz ce vorbește de la sine, un exemplu pilduitor, o experiență demnă de urmat. Situații de acest fel, întîlnite în multe alte întreprinderi, fac **dovada maturității comitetelor de direcție, a spiritului lor gospodăresc dezvoltat, a capacității de mobilizare a forțelor specialiștilor în economisirea fondurilor valutare.**

Ne oprim însă și la alte fapte, sugerate de recentele analize făcute de organele de control și revizie ale Ministerului Finanțelor asupra utilizării fondurilor valutare în economia forestieră. De la bun început, **Tudor Nacu,** controlor revizor-șef de grupă din acest minister, ne-a spus că **unele foruri tutelare din cadrul Ministerului Economiei Forestiere au manifestat o nejustificată reținere în diminuarea importurilor la o serie de materii prime și materiale, propuse mai înainte de unele întreprinderi din subordine.** Din verificarea efectuată asupra unui număr de 16 materiale cu pondere ridicată în necesarul de aprovizionare pentru producția de mobilă, placaj, chibrituri, plăci fibrolemnoase, instrumente muzicale, piese de schimb a rezultat că **nu se justifică includerea în fișele tehnice a unor cantități de materiale procurate din import, în valoare de peste 4,5 milioane lei valută.** Ca atare s-au făcut ministerului tutelar propuneri concrete în acest sens. Cifra mare, extrem de mobilizatoare, nu a spus aproape nimic Direcției de aprovizionare și desfacere din M.E.F. care motivează cu un argument ce se vrea convingător: „nu s-a cuprins în controlul tot planul de import, ceea ce nu permite tragerea unor concluzii juste". În loc să procedeze la o analiză realistă, a fiecărui material în parte solicitat din import, direcția de resort din M.E.F. a fost tentată să respingă nejustificat concluziile controlului financiar.

Sînt oare mai în măsură funcționarii ministerului să cunoască nevoile reale ale producției din unitățile în subordine, decît specialiștii și comitetele de direcție ale întreprinderilor și care, fiecare în parte, si-au dat avizul pentru reducerea importurilor de materii prime și materiale în sumă totală de 4,5 milioane lei? Tot așa s-a întîmplat și cu pasta de lustruit mobilă, cînd, în urma calculelor făcute într-o serie de întreprinderi, instituții, unități agricole, personalități științifice și culturale, care au fost desemnați să facă parte din consiliile județene ale Frontului Unității Socialiste. La ședințele de constituire a Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste din județele Alba, Bistrița-Năsăud, Covasna, Hunedoara, Sibiu și Satu-Mare au participat reprezentanți ai Consiliilor județene ale oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană.

În cadrul ședințelor au luat cuvîntul primii secretari ai comitetelor județene de partid, care au subliniat însemnătatea constituirii Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste, ca urmare a măsurilor preconizate de Plenara C.C. al P.C.R. din octombrie a.c. Vorbitorii, referindu-se la cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul ședinței de constituire a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, au relevat importanța și rolul Frontului Unității Socialiste în viața politică și socială a țării, întărirea unității moral-politice a poporului în opera de construire a socialismului, dezvoltarea democrației socialiste. Scoțînd în evidență faptul că la baza programului Frontului Unității Socialiste va sta politica internă și externă a Partidului Comunist Român, chezășie pentru dezvoltarea bazei materiale a societății noastre socialiste, vorbitorii au arătat că, prin înființarea Frontului Unității Socialiste, oamenii muncii din întreaga țară au posibilitatea să contribuie și mai activ la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului, la promovarea intereselor economice și sociale ale poporului nostru.

La ședințele de constituire a Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste au fost prezentate planurile de măsuri ce urmează a fi luate pentru constituirea consiliilor municipale, orășenești și comunale ale Frontului Unității Socialiste, precum și acțiunile ce vor fi întreprinse în vederea pregătirii alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare, care vor avea loc la 2 martie 1969.

În cadrul ședințelor de constituire au fost alese birourile Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste. Ca președinți ai Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste au fost aleși tovarășii: **George Homoștean — Alba; Adalbert Crișan — Bistrița-Năsăud; Carol Kiraly — Covasna; Constantin Dăscălescu — Galați; Gheorghe Paloș — Gorj; Ioachim Moga — Hunedoara; Gheorghe Necula — Ilfov; Constantin Drăgoescu — Mehedinți; Ștefan Boboș — Neamț; Iosif Uglar — Satu Mare; Nicolae Gavrilescu — Sibiu; Marin Drăgan — Teleorman; Petre Dănică — Vîlcea.**

Conferința județeană — moment important în ridicarea nivelului muncii de partid

— Mai este o lună pînă la conferința județeană, dar de pe acum, după cîte știm, se lucrează intens la întocmirea dării de seamă a comitetului județean de partid. Fără a anticipa asupra conținutului ei — avînd în vedere tocmai faptul că se află în plină elaborare — v-am ruga să vă referiți la unele preocupări mai importante, care își vor găsi în primul rînd reflectarea în darea de seamă și, implicit, în dezbateri.

Convorbire cu tovarășul Iosif UGLAR,
prim-secretar al Comitetului județean Satu Mare al P.C.R.

— E greu, dacă nu imposibil, să faci o ierarhizare, să desprinzi din multitudinea preocupărilor curente și de perspectivă, care alcătuiesc substanța muncii noastre de partid, pe acelea ce s-ar cuveni să ocupe locul întîi. Mai ales că în practica noastră cotidiană ele se împletesc extrem de strîns, adesea inseparabil, **ca urmare a caracterului unitar al țelurilor urmărite.**

Așa cum e și firesc, **problemele majore ale activității economice și ale întăririi rolului conducător al organizațiilor de partid** din industrie, agricultură, transporturi, comerț, se vor afla în centrul atenției conferinței.

Una dintre aceste preocupări va fi, fără îndoială, **înfăptuirea planului de investiții.** Țelul spre care sînt canalizate în prezent energia și capacitatea creatoare a constructorilor este punerea cît mai grabnică în funcțiune a unor noi obiective industriale — Fabrica de mobilă din cadrul IPROFIL Satu Mare, Țesătoria „Integrata" din Negrești, extinderile întreprinderilor „UNIO", „1 Septembrie", „Tricotex", „Solidaritatea" — la unele dintre ele existînd rămîneri în urmă care impun luarea de măsuri operative și eficiente. Totodată, planul construcțiilor de locuințe pe anul acesta aproape s-a dublat față de prevederile inițiale, iar pe anul viitor el se va dubla încă o dată. Sporirea sarcinilor, coincizînd cu greutățile firești legate de organizarea noului județ, a generat probleme deloc ușoare. Înființarea întreprinderii județene de construcții, una dintre primele de acest gen din țară, a fost o măsură bună, dar insuficientă pentru rezolvarea lor. S-a creat o contradicție între faptul că activitatea propriu-zisă de construcții se desfășoară sub egida unei întreprinderi județene, în timp ce proiectele și aprovizionarea se realizează de către organe interjudețene. Mai există în această privință și alte probleme care necesită intervenția noastră activă: bunăoară, lipsa acută a cadrelor calificate pentru diverse meserii importante.

O altă categorie importantă de preocupări va fi, fără îndoială, **promovarea pe scară tot mai largă a cuceririlor științei moderne în domeniul conducerii economiei, valorificarea mai judicioasă a înfăptuirilor obținute în organizarea științifică a producției și a muncii.** Datorită activității intense depuse în această privință — mai ales de la înființarea cabinetului județean care îndrumă studiile respective — s-au scos la iveală noi rezerve, concretizate într-un spor de producție de peste 7,4 milioane lei și în economii de peste 20 milioane lei. Problema ce se pune în prezent este transformarea acestor preocupări, sub conducerea comuniștilor, într-un mod de gîndire și actiune firesc, curent, organic integrat activității cotidiene a întreprinderilor — deci nu cu caracterul unei campanii, cum se mai înțelege pe alocuri — și, totodată, extinderea lor în așa fel încît să cuprindă și microstructurile organizatorice din întreprinderi. Căci, așa cum demonstrează viața, **dacă te ocupi de organizarea științifică a muncii „în mare", avînd drept obiectiv exclusiv, unitățile mai ample — fabrici, secții, ateliere — riști ca măsurile luate să vină pînă la urmă în contradicție cu modul anacronic în care lucrează unele brigăzi sau echipe.**

Desigur, faptul că la conferința de anul acesta vom pune un accent deosebit pe problemele sus-amintite, probleme de arzătoare actualitate pentru economia județului nostru, nu înseamnă nicidecum că vom neglija problemele majore de interes

Victor BÎRLĂDEANU

(Continuare în pag. a II-a)

Constituirea Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste

Zilele acestea în numeroase orașe reședință de județ au avut loc ședințe de constituire a Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste.

La ședințele de constituire au luat parte membri ai comitetelor județene ale P.C.R., membrii birourilor organizațiilor de masă, obștești și profesionale care au aderat la Frontul Unității Socialiste, reprezentanți ai oamenilor muncii din mari întreprinderi, instituții, unități agricole, personalități științifice și culturale, care au fost desemnați să facă parte din consiliile județene ale Frontului Unității Socialiste. La ședințele de constituire a Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste din județele Alba, Bistrița-Năsăud, Covasna, Hunedoara, Sibiu și Satu-Mare au participat reprezentanți ai Consiliilor județene ale oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană.

În cadrul ședințelor au luat cuvîntul primii secretari ai comitetelor județene de partid, care au subliniat însemnătatea constituirii Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste, ca urmare a măsurilor preconizate de Plenara C.C. al P.C.R. din octombrie a.c. Vorbitorii, referindu-se la cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul ședinței de constituire a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, au relevat importanța și rolul Frontului Unității Socialiste în viața politică și socială a țării, întărirea unității moral-politice a poporului în opera de construire a socialismului, dezvoltarea democrației socialiste. Scoțînd în evidență faptul că la baza programului Frontului Unității Socialiste va sta politica internă și externă a Partidului Comunist Român, chezășie pentru dezvoltarea bazei materiale a societății noastre socialiste, vorbitorii au arătat că, prin înființarea Frontului Unității Socialiste, oamenii muncii din întreaga țară au posibilitatea să contribuie și mai activ la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului, la promovarea intereselor economice și sociale ale poporului nostru.

La ședințele de constituire a Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste au fost prezentate planurile de măsuri ce urmează a fi luate pentru constituirea consiliilor municipale, orășenești și comunale ale Frontului Unității Socialiste, precum și acțiunile ce vor fi întreprinse în vederea pregătirii alegerilor de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare, care vor avea loc la 2 martie 1969.

În cadrul ședințelor de constituire au fost alese birourile Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste. Ca președinți ai Consiliilor județene ale Frontului Unității Socialiste au fost aleși tovarășii: George Homoștean — Alba; Adalbert Crișan — Bistrița-Năsăud; Carol Kiraly — Covasna; Constantin Dăscălescu — Galați; Gheorghe Paloș — Gorj; Ioachim Moga — Hunedoara; Gheorghe Necula — Ilfov; Constantin Drăgoescu — Mehedinți; Ștefan Boboș — Neamț; Iosif Uglar — Satu Mare; Nicolae Gavrilescu — Sibiu; Marin Drăgan — Teleorman; Petre Dănică — Vîlcea.

Primatul ideii de legalitate în conștiința colectivității

Dumitru I. MAZILU
doctor în științe juridice

opinii

A intrat de mult în vocabularul curent al cetățenilor țării noțiunea de **legalitate,** la care ei fac referire ori de cîte ori se ridică o problemă care privește relația cetățean-cetățean, cetățean-stat sau cetățean-funcționar de stat. **S-a creat și se consolidează tot mai mult un climat al legalității, asimilat tot mai frecvent climatului siguranței și încrederii în desfășurarea normală a raporturilor dintre toți membrii societății.** Fiecare cetățean al României înțelege sensurile și finalitățile majore ale reglementării juridice, pentru că ea exprimă — și realizează — voința și interesele întregului popor. Este în obișnuitul unei organizări și conduceri sociale moderne să asigure promovarea unor norme corespunzătoare pentru statornicirea cadrului, formelor și modalităților de activitate ale tuturor membrilor societății în raporturile lor cu colectivitatea, precum și ale societății, ale diverselor organisme sociale în raporturile lor cu cetățenii. Și pentru ca toate aceste raporturi să cuprindă acele elemente necesare — fiecărui individ și societății întregi — de încredere și respect reciproc, societatea noastră promovează fără rezervă, cu conștiința unui act social necesar, legalitatea, respectul față de lege, strădania pentru traducerea în viață a normelor juridice în toate domeniile de activitate. Prin aceasta se explică încrederea cu care toți cetățenii țării acționează pentru progresul întregii societăți, pentru realizarea liniei partidului îndreptată spre întărirea legalității și curmarea oricăror acte arbitrare, a abuzurilor.

Măsurile promovate de partid — bucurîndu-se de larga adeziune a maselor populare — se traduc cu succes în viață în toate domeniile de activitate. Trebuie subliniat însă că aceste măsuri nu se pot realiza de la sine, că efectele lor își au sursa în eforturile concrete, în străduințile și contribuția tuturor factorilor de răspundere socială, a tuturor cetățenilor țării. Este de remarcat că și astăzi, cu toate măsurile luate, mai ales în ultimul timp — se mai întîlnesc încă oameni care continuă să nesocotească legile, încălcînd, în unele cazuri grav, legalitatea socialistă.

S-a insistat, nu o dată, mai ales în ultima vreme, asupra unui aspect de însemnătate primordială: gestionarea oricăror valori să fie încredințată exclusiv unor oameni de cea mai deplină integritate morală. Totuși, dosare ce pot fi întîlnite la oricare tribunal din țară aduc și readuc în discuție problema. Oameni care au delapidat sînt angajați în continuare — uneori cu bună știință și în mod mascat — în posturi cu obligații gestionare sau, ceea ce devine aproape incredibil, sînt lăsați mai departe să „gospodărească" bunuri și bani chiar și

(Continuare în pag. a II-a)

Președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a primit pe ministrul culturii și informațiilor din R. S. Cehoslovacă

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a primit vineri pe Miroslav Galuska, ministrul culturii și informațiilor din R. S. Cehoslovacă, Ștefan Brencic, împuternicitul Consiliului național slovac pentru probleme de cultură și informații, și Juray Sedlak, prim-adjunct al ministrului învățămîntului, membrii delegației guvernamentale cehoslovace care se află în țara noastră în vederea semnării noului Acord de colaborare culturală româno-cehoslovac.

La primire au luat parte Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, precum și Karel Komarek, însărcinatul cu afaceri ad-interim al R. S. Cehoslovace la București.

Întrevederea a decurs într-o atmosferă caldă, prietenească.

(Agerpres)

PIAȚA MONETARĂ OCCIDENTALĂ AGITATĂ DE NOI SUPOZIȚII

Ce va urma?

Reuniunea de la Bonn a miniștrilor de finanțe ai țărilor ce formează „Clubul celor zece", s-a încheiat ieri la prînz, dar dificultățile punerii la punct a Comunicatului final au făcut ca agențiile de presă să nu poată transmite pînă seara tîrziu decît zvonurile ce au circulat cu intensitate în capitala R. F. a Germaniei.

Aceste zvonuri erau atît de contradictorii încît orice observator putea bănui cu ușurință că ele reflectau, de fapt, punctele de vedere deloc convergente ale participanților la discuții. Totuși, toate supozițiile gravitau cu insistență în jurul cîtorva probleme esențiale, ceea ce putea să ducă la concluzia că tocmai aceste chestiuni au stat în centrul atenției miniștrilor de finanțe.

O primă deducție ce se putea face era că Germania occidentală a rezistat tuturor insistențelor și a refuzat să procedeze la o reevaluare a mărcii vest-germane. Ea a lăsat să se înțeleagă că va întreprinde unele măsuri pentru frînarea exporturilor sale și pentru stimularea importurilor. Dar, cunoscînd procedurile juridice prin care asemenea măsuri sînt adoptate de deputații vest-germani, nimeni nu se îndoiește că pînă la punerea lor în practică lucrurile vor mai trena. De altfel, lipsa de entuziasm din partea oficialităților R. F. a Germaniei este ușor de înțeles în contextul unei conjuncturi abia înviorate după fenomenele recentei recesiuni. Chiar dacă opinia publică vest-germană nu mai este pusă în fața unei reacții psihologice ca în cazul unei reevaluări, măsurile care fac mai puțin competitive mărfurile Germaniei federale în exterior nu sînt de natură să-i bucure pe exportatori.

Dacă în ediția sa de vineri dimineață ziarul parizian „La Nation" considera necesar să sublinieze că devalorizarea francului este absurdă, toate indiciile arătau pe parcursul zilei de ieri că devalorizarea se impunea ca o hotărîre adoptată de comun acord în reuniunea de la Bonn. Rămînea de precizat dacă devalorizarea va atinge o anumită proporție și care sînt implicațiile diverselor proporții posibile ale acestei operațiuni.

A devenit evident că Franța are de făcut față consecințelor exodului de capital francez care a luat calea străinătății — și în primul rînd spre Germania occidentală. Scurgerea capitalului în străinătate pare să fi atins valori de 1.6 miliarde de dolari numai într-o singură săptămînă. După estimațiile unor experți parizieni, ieșirile de capital ar fi redus la jumătate rezervele de aur și devize forte ale Franței în plus, ele au acumulat o masă de creanțe asupra Franței în mîinile străinătății.

Toate aceste considerente la un loc pot să fi determinat oficialitățile franceze să procedeze la cea

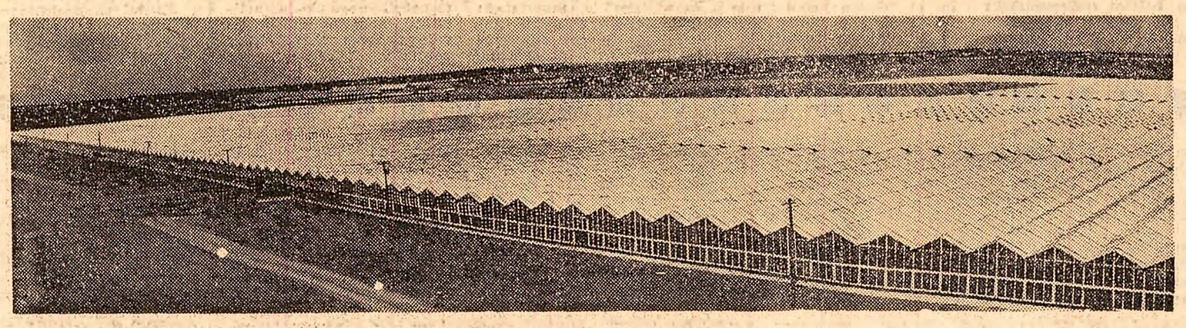

Complexul de sere de la Oradea — Foto: **S. Cristian**

Geneza primăverii veșnice

Geometrice înălțimi de beton văzute printr-o perdea de vapori anunță că sîntem acolo unde se prelucrează alumina — materia primă a aluminiului românesc. Acum cîțiva ani această uzină a fost o premieră industrială a Oradei. Astăzi a rămas nucleul platformei industriale înconjurate de schelăria masivă a fabricilor în construcție, de siluetele macaralelor, de stîlpii și grinzile de beton.

Iar după ce blocurile de beton și sticlă au rămas în urmă, ochiul se odihnește pe o întinsă suprafață placată cu sticlă. Sîntem în locul unde primăvara poposește veșnic, unde clima este cea comandată de om, unde o grădină imensă te face să uiți de toamna tîrzie de-afară. O primăvară autentică cu toate ale ei — căldură și aerul acela puțin umed și cu iz de ierburi ca într-o zi de aprilie, cînd zăpada a rămas doar o amintire — se plimbă nestingherită, fără să țină seama de ploaia rece de afară, căzută pe sticla celor cîteva zeci de hectare. Acum sînt cîteva zeci: în fiecare an serele se extind, așa încît, în 1971, 121 de hectare vor păstra neschimbat, în fiecare lună, același anotimp.

De departe — și apoi intrînd sub bolțile fragile, constați că nu te-ai înșelat — ți se pare că vezi o uzină în miniatură. Aceeași ordine, aceeași trepidație a muncii pe care o simți în plecările și sosirile nenumăratelor autocamioane și în mișcările repezi ale oamenilor în halate. Doar în vastele hale în care se făuresc recolte liniștea nu e tulburată decît de ritmul benzilor transportoare. De la un cap la altul — și nu e ușor să vezi ca-

Radu GHEORGHIU

(Continuare în pag. a III-a)

INCOGNITO LA „URGENȚĂ"

E oare nevoie să lămurim semnificația cuvîntului „urgență"? O unitate sanitar-medicală, asemenea Spitalului de urgență, se înscrie ca un avanpost al asistenței medicale, ca un serviciu social de prim ordin.

Am avut prilejul să petrec, în calitate de pacient incognito, o zi și o noapte la Spitalul de urgență din București.

La spitalul de urgență actul eroic al salvării vieții unui om nu este o vorbă goală. Am văzut zeci de bolnavi salvați din situațiile cele mai grele uneori chiar fără speranță. Într-o sală de operație sub lumina puternică a lămpii, medicii luptă pentru viața unui om. În altă sală, aceeași luptă: o femeie adusă în stare gravă, cu o infecție puternică, este salvată după cîteva ore. Enumerarea acestor acte eroice ar putea continua. Sînt mii, zeci de mii... Personalul medical de aici nu precupețește nici un efort. E la datorie zi și noapte. Se muncește cu luciditate, cu pasiune, cu încrîncenare pentru triumful vieții asupra morții. Totuși, pe acest cadran luminos al unei munci pline de abnegație și dăruire, se așternuneori și umbre nedorite.

Iată-mă în incinta spitalului, pe coridorul celor trei servicii de gardă: ortopedie, chirurgie, medicală. Mai întîi, profitînd de înghesuială, încerc la „medicală". Cu mine mai intră și un țăran. Ne aflăm în fața a trei medici de gardă.

— Am dureri groaznice, cred că rinichii... mă adresez unuia foarte tînăr medic, care mă consultă cu seriozitate și dispune să mi se facă imediat analizele.

Alături, Ion Constantin din comuna Vadul Anei, județul Ilfov, țaranul care intrase o dată cu mine, acuzînd o criză cardiacă, se bucură de mai puțin interes. I se va face, totuși, o leucogramă. Și pentru că pacientul se plînge în continuare de dureri, unul dintre medici, împingîndu-l spre laborator, îl încurajează: „Hai mișcă, dă-i drumul...".

Mă „mișc" și eu de la secția medicală la chirurgie. Pe coridor, un pacient așteaptă să i se aplice un pansament. E cu soția. A suferit două operații: ulcer perforat și ocluzie intestinală. Pînă să intre, nu mai prididește cu laudele la adresa medicilor de la „Urgență", care l-au salvat.

La acest serviciu e un du-te-vino permanent. Medicii de gardă dispar la un moment dat. Faptul mă intrigă. Aflu că sînt într-una din sălile de operație, unde e un caz ieșit din comun. Sînt supliniți de o tînără asistentă medicală. Între timp, bolnavii așteaptă. Apare un tînăr cu fața plină de sînge. Îl cheamă Petre Cătescu. Este, evident, un caz urgent. După ce îl privește o clipă, asistenta îl chestionează iritată: „De ce ați venit aici? Mergeți la policlinica din cartier!"... „Păi accidentul s-a întîmplat nu departe de spital și îl vedeți doar în ce hal e" — se tînguie soția pacientului. Intervin și rog să i se acorde asistență. Unul dintre medici, abia intrat în cabinet, după un examen sumar, decide să fie trimis la spitalul Colțea, la O.R.L. Urgența nu-i poate acorda ajutorul necesar.

A doua zi mă aflu din nou în vechea clădire. Urmează să fiu internat. Atmosfera însă nu e prea încurajatoare. În așa-numita sală de așteptare, o femeie cu piciorul fracturat plînge; alta, instalată pe o brancardă, așteaptă resemnată de o oră să i se acorde ajutor. Fețele acestor oameni sînt crispate de durere, de așteptare înfrigurată.

...Cu biletul de internare în buzunar pornesc, în sfîrșit, după două ore de așteptare, spre rezerva de la etajul I, unde sînt repartizat. În cameră mai sînt încă trei pacienți: doi operați, iar al treilea cu piciorul în ghips. Dintr-o rezervă alăturată, auzim chemarea insistentă a unui bolnav. Se pare că are dureri pe care le suportă greu. „Tipă într-una", oftează o asistentă. „Să tipe mai de-

George CUBUȘ

(Continuare în pag. a VII-a)

dr. N. S. STANESCU

(Continuare în pag. a VIII-a)

FAPTUL DIVERS

Abia acum începe... „nunta"

În luna octombrie, Nicolae Tihoi din comuna Ponoare (Mehedinți) a venit în comuna Albești de Argeș, unde s-a căsătorit cu Cornelia S. Ofițerul stării civile i-a felicitat și le-a urat fericire. Acum, același funcționar ne scrie că își retractează și urările și felicitările. De ce? Pentru că „mirele" este căsătorit (cu certificat nr. 27/1959) având 3 fetițe și un băiețel. Abia acum începe... nunta. Cu oarecare întîrziere, e drept, dar cu atît mai temeinică. De la un an la cinci ani. Timp în care „craiul" din Ponoare va înțelege cum și ce este bigamia.

Așteptăm jubileul?

Peste 60 de procese care însumează sute de zile pierdute pe drumul judecătoriei; zeci de oameni scoși din muncă și din... răbdări, activitate irosită de diferite organe etc. Cu asta se laudă Nicolae Feier, din Oradea (str. Karl Marx, 32) care de ani de zile nu face altceva decît să caute nod în papură chiriașilor și vecinilor săi pentru ca apoi să le deschidă proces. Strică, sparge, reclamă, blamează, înjură, minte, organizează compromisuri, folosește toată gama de mijloace pentru a-și ostoi setea de procesomanie. Pierde proces după proces și iar o ia de la capăt. Victime ale unui maniac, oamenii au ajuns la exasperare. Pînă cînd va fi lăsat procesomanul să-și facă de cap? Încă 40 de procese și „bate" suta. Fiecare cu jubileul lui!

Femeia și șarpele

S-a dus vestea că Virginia Afloarei din Valea Ursului (județul Neamț), este o adevărată făcătoare de minuni. Cît ai bate din palme îți alină durerea și îți tămăduiește orice boală. Credulă, a venit la vrăjitoare și Maria Bojoagă din Vaslui să se vindece de durerea de stomac. Dîndu-i în cărți, vrăjitoarea a „ghicit" că bolnava are în pîntece un.. șarpe. După primirea onorariului pretins, a început „tratamentul". Amețind-o cu o licoare (bănuită de medici narcotizantă), vrăjitoarea i-a arătat pacientei un ditamai șarpe pe care... i l-ar fi scos din abdomen. Pasă-mi-te șarpele, folosit special în asemenea scopuri, era crescut și îmblînzit de vrăjitoare în casă. Dar lucrurile au ieșit pe dos. Cînd a văzut dihania, femeia — care suferea de o afecțiune cardio-pulmonară, a avut un șoc puternic, cu urmări grave. A intervenit miliția. De unde se vede că „vrăjitoarei" tot de la șarpe i se trage!

O constatare justă

La fabrica de produse zaharoase din București era paznic Vasile Dragomir. Și tot păzind Dragomir fabrica pentru a nu fura alții, a furat el. În fiecare zi cîte puțin — din picături crește balta! Omul și-a făcut și rezerve. Adică un mic depozit. La un recent control, dulciurile găsite la depozitul personal au fost aduse în depozitul fabricii. Acum fostul paznic constată: ce e dulce, mult... aduce!

Alarmă de... probă?

Un telefon la miliție: „Alo!.. alci Paul Enăchescu, șeful oficiului poștal de pe strada Cuza Vodă din Piatra-Neamț. Veniți de urgență, mi s-a întîmplat o mare nenorocire. Doi indivizi mascați au pătruns în biroul meu, m-au imobilizat și mi-au furat 3 790 lei". Cînd au sosit lucrătorii de miliție, la oficiul poștal, funcționarul privea în gol. După un control amănunțit s-a constatat că nu-i lipsea nici un leu. Nici pomeneală de... mascați. Însă alături de funcționar se afla „corpul delict": o sticlă cu băutură tare, pe jumătate... goală. Morala e tare. Avea... 40 de grade!

Cu oiștea-n gard

Doi prieteni, Anton Onișor și Iosif Szekely din Cluj, au luat cîte un păhărel (în plus) și, văzînd un autoturism parcat pe stradă, s-au urcat la volan. Unul conducea și celălalt dirija. Și au mers ei pînă cînd s-au pomenit în canalul morii. Șocul i-a trezit. Au luat o la fugă, abandonînd mașina. Și au nimerit la... miliție. Li s-a explicat că mașina nu le aparține și că cine conduce un autovehicul în stare de ebrietate și nu posedă permis comite o dublă infracțiune. Și iată așa, de la explicații au ajuns la... implicații. De natură juridică.

Rubrică redactată de
Ștefan ZIDARIȚA
Gheorghe POPESCU
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

Normele comerțului civilizat trec greu pragul prăvăliilor sătești

Numărul magazinelor de desfacere ale cooperației de consum, precum și volumul mărfurilor vîndute de acestea au crescut și cresc continuu; prin cele peste 28 000 de unități ale sale, amplasate pînă în cele mai îndepărtate așezări rurale, cooperația de consum desface astăzi aproape o treime din întreaga cantitate de mărfuri vîndută de comerțul socialist.

Am răsfoit scrisorile primite în ultima vreme la redacție în legătură cu activitatea acestor unități și am desprins din ele, pe lîngă o seamă de realizări, și unele anomalii, asupra cărora vom stărui în rîndurile care urmează.

Un mare număr de sesizări se referă la *slaba aprovizionare a unor magazine sătești*, reliefează neglijența, în această privință, a conducerilor unor cooperative de consum și ale uniunilor județene respective. „La șantierul baraj al I.C.H. „Lotru"-Voineasa — ne scrie *un grup de muncitori* — rafturile magazinelor sînt, mai tot timpul, aproape goale. Nu găsești întotdeauna ceea ce-ți trebuie, alimente și obiecte de strictă necesitate. Este adevărat că ne aflăm în crelerii munților, dar aceasta nu poate constitui nici pe departe un motiv ca să fim vitregiți, ci, dimpotrivă, s-ar cuveni să fim aprovizionați cu toate cele de trebuință". Au perfectă dreptate oamenii și de acest lucru trebuie să fie convinși și tovarășii din conducerea Uniunii județene a cooperativelor de consum Vîlcea și să ia neîntîrziat măsuri în consecință.

„Stai și te întreb: deseori ce altă treabă au salariații cooperativei din comuna Jiana județul Mehedinți — remarcă într-o scrisoare cititorul *Ion Homoia* — de nu se îngrijesc să aducă în unități tot ceea ce-i trebuie omului? La magazinele din comună e lucru rar cînd găsești drojdie de bere oțet țigări „Naționale", diferite sortimente de îmbrăcăminte de sezon, cuie sîrmă ș a.".

Cam la fel stau lucrurile și la unele magazine sătești din județul Argeș. După cum aflăm din scrisori, la Dărmănești nu se găsesc întotdeauna chibrituri, sare, borcane, praf conservant. „L-am întrebat pe gestionarul magazinului din Dărmănești, Ion Pungoi, de ce lipsesc acestе produse strict trebuincioase omului, și mi-a răspuns că a făcut note de comandă către baza de aprovizionare din Pitești, dar nu i s-a trimis tot ce a cerut" — ne scrie *Gheorghe Crîngu*. Alți gestionari, mai comozi sau mai indolenți, cum sînt cei din comunele Gligan de Sus, Buzoești, Izvoru, Popești (același județ), nu fac din timp note de comandă. Sesizări în legătură cu slaba aprovizionare a unor magazine sătești au mai adresat redacției și cetățeni din Tg. Lăpuș și Vișeul de Jos (județul Maramureș), Vama (județul Suceava). Pentru a înlătura această des întîlnită și deloc motivată anomalie din activitatea magazinelor sătești, se cuvine să aducem la cunoștința Centrocoop următoarea propunere, formulată de mai mulți cititori: *să se întocmească și să se afișeze obligatoriu, în fiecare unitate, liste de produse (sortiment minimal obligatoriu) care trebuie să existe în permanență în magazine.*

Nu spunem nici o noutate atunci cînd afirmăm că *regulile generale de comerț, ale comerțului civilizat sînt întru totul obligatorii și în unitățile cooperației de consum.* Dar socotim necesar să subliniem că, pe alocuri, ele sînt încălcate brutal de către unii vînzători care, pentru a-și realiza planul de achiziții la unele produse, recurg la metoda inadmisibilă a *vînzării condiționate a unor mărfuri*. „Deunăzi — ne scrie *Alecu Șt. Sîrghi* din comuna Valea Mărului, județul Galați — la cooperativa noastră s-au adus unele materiale de construcție. Avînd și eu nevoie de cîte ceva pentru repararea casei, am alergat să cumpăr. Dar președintele mi-a spus răspicat că, dacă nu aduc și cîteva păsări, nu-mi vinde ceea ce-mi trebuie. Eu păsări n-am de vînzare, dar, fiind apicultor, am în schimb miere de albine, pe care am și contractat-o cu cooperativa. Acest lucru nu prea l-a convins însă pe președinte, care a ținut morțiș să-i aduc păsări". Tot așa se procedează uneori și la cooperativele din Făget, județul Timiș Gratia (Teleorman).

În alte scrisori sînt semnalate angajarea și tolerarea ca lucrători în unele magazine sătești a unor *elemente necorespunzătoare, necinstite*. Oameni cu un profil moral dubios, puși pe căpătuială și pe înșelătorie, aceștia se dedau cu nerușinare la tot soiul de practici necinstite, stîrnind nemulțumirea legitimă a sătenilor: înșeală la cîntar, vînd mărfuri cu suprapreț, diluează băuturile alcoolice, nu dau restul ș.a.m.d. Unul din ei este gestionarul Tudor Mogoșanu de la magazinul din satul Florești, comuna Țînțăreni, județul Gorj. În legătură cu abaterile lui s-au primit, în decursul timpului, la redacție, mai multe sesizări, în care se arăta că „ciupește" la fiecare produs cîte ceva. De unele din aceste metehne este stăpînit și gestionarul Nicolae Negrea de la magazinul mixt din Dumbrava, județul Mehedinți ș.a. Ei nu sînt *obligați să afișeze la loc vizibil prețurile produselor și nu sînt controlați*. La sesizările trimise de redacție, pentru cercetări, în legătură cu astfel de practici necinstite, unele uniuni județene ne răspund, candid și aproape stereotip că „la controlul efectuat în unitate faptele nu s-au putut confirma". E normal. Care gestionar înșeală pe cumpărători atunci cînd în magazin se află un organ de control? Uniunii județene a cooperativelor de consum Hunedoara i-a fost trimisă, de către redacție, în luna septembrie a.c., o scrisoare în care se dezvăluiau unele practici necinstite la magazinele din comuna Pui. Ce răspunde uniunea județeană la această sesizare? Că, să vedeți, la controlul făcut, în nici o unitate din cadrul comunei nu s-au găsit reclamații privind vînzarea mărfurilor cu suprapreț. Dar cea trimisă de redacție nu era, ea însăși, o reclamație? Informăm uniunea județeană că, în urma controlului făcut de organele sale, văzînd că nu se la absolut nici o măsură, oamenii au continuat să semnaleze această practică necinstită. La redacție s-a primit zilele trecute o nouă sesizare, destul de amplă și concretă, în care era reclamat *din nou* acest fapt.

Am spicuit din scrisori aspectele negative cele mai des întîlnite în activitatea cooperativelor sătești, care provoacă cetățenilor necazuri deloc mărunte. Exemplele citate obligă organele cooperației de consum (cu deosebire Centrocoop) la reflecții serioase, impun luarea unor măsuri eficiente care să nu mai îngăduie repetarea unor astfel de anomalii. Este o datorie profesională și cetățenească, o cerință a desfășurării oricărui comerț civilizat.

Alexandru STROE

Din scrisorile sosite la redacție

UN SERVICIU UTIL AL COOPERAȚIEI DE CONSUM

O adresă utilă pentru toți: Secția „Comerț prin coletărie" a cooperației de consum din Str. Sergent Nuțu Ion 8—12, București, oficiul poștal 27. Aici se primesc comenzi din toată țara pentru diverse livrări de produse. Folosind serviciile comerțului prin coletărie pot fi aduse la domiciliu diferite articole, între care ceasuri deșteptătoare, contoare electrice de 220 W, vermorele, uruitori manuale etc. Amintim celor interesați că în nomenclatorul produselor ce se livrează la domiciliu sînt incluse și diferite articole din import. Recent au sosit seturi cu piese de schimb pentru lămpile de iluminat „Petromax". Fiecare set conține un glob, ac cu mîner, ac cu corp de alamă și două duze. Un asemenea set costă 24,75 lei. Se livrează prin colet poștal iar plata se face ramburs.

De la „Chimica" Mărășești

În afara unor vopsele și cleiuri speciale pe care le produce pe bază de plan de repartiție, fabrica „Chimica" din Mărășești mai realizează la comandă fermă și alte produse. Între acestea se numără diferite lacuri, „Alba" menaj și fosfomar, care se pot procura de la magazinele de specialitate din întreaga țară.

MOMENT IMPORTANT ÎN RIDICAREA NIVELULUI MUNCII DE PARTID

(Urmare din pag. I)

mai general: modalitățile de creștere continuă a productivității muncii, de îmbunătățire neîntreruptă a calității produselor, de sporire a economiilor și beneficiilor. Ne vom strădui însă ca toate acestea să fie privite nu ca niște „sertărașe" distincte, ci **în lumina procesului complex și unitar de perfecționare a întregii noastre vieți economice.**

— Pornind de la faptul că în ansamblul economiei județului dumneavoastră, agricultura are o pondere destul de mare, v-am ruga să vă referiți la principalele probleme ce se vor ridica în conferință cu privire la acest important domeniu al activității economice.

— Nu încape îndoială că despre agricultură se va discuta mult și temeinic în cadrul lucrărilor conferinței județene de partid. Ne preocupă îndeosebi întărirea continuă economico-organizatorică a tuturor cooperativelor agricole de producție, dar mai ales micșorarea contrastului, uneori flagrant, dintre cele care obțin rezultate foarte bune și cele care de ani de zile bat pasul pe loc. Pe această linie, comitetul județean a ajuns la concluzia că veriga de care trebuie să ne ocupăm îndeosebi este **zootehnia.**

În urma unor investigații multilaterale, aprofundate, înfăptuite cu ajutorul unui larg cerc de specialiști — investigații concretizate într-un studiu pus în dezbaterea unei recente plenare a Comitetului județean de partid — s-a trecut la elaborarea unui amănunțit plan de acțiune care vizează asemenea direcții majore ca: zonarea științifică a animalelor, organizarea judicioasă a reproducției, ameliorarea asistenței zooveterinare.

— Referindu-ne tocmai la creșterea rolului conducător al organizațiilor de partid în toate domeniile de activitate, vă rugăm să definiți unele coordonate majore ale perfecționării muncii de partid, care vor constitui obiectul dezbaterilor conferinței județene.

— Este una dintre problemele cărela îi vom acorda cea mai mare atenție atît în darea de seamă, cît și în dezbateri, călăuzindu-ne după prețioasa indicație pe care ne-a dat-o tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa la recenta plenară a Comitetului Central al partidului: **„Îndatoririle ce-i revin partidului, în calitate de conducător politic al națiunii noastre, se materializează în activitatea desfășurată de fiecare organizație de partid, în modul în care aceasta reușește să fie în fapt forța dinamică a colectivului respectiv".**

Desfășurarea adunărilor și conferințelor pentru dare de seamă și alegeri ne îndreptățesc să afirmăm cu deplină convingere că și la conferința județeană problemele acestea vor fi puse cu un înalt simț de răspundere, cu toată acuitatea și combativitatea. De altfel, dacă ne gîndim mai bine, conferința județeană a început încă de la primele adunări de alegeri, iar pe miile de comuniști care au luat cuvîntul în această perioadă, supunînd unei analize mai serioase și mai ascuțite ca oricînd toate aspectele muncii de partid, îi putem considera, fără teama de a greși, **participanți la acest larg forum al organizației județene de partid.**

Sîntem siguri că delegații la conferință vor acorda atenția necesară problemelor **stilului și metodelor de muncă** ale organelor de partid, în primul rînd ale Comitetului județean. Noua organizare administrativ-teritorială a țării, ca și aplicarea Hotărîrii C.C. al P.C.R. privind îmbunătățirea structurii organizațiilor de partid, au făcut, desigur, să dispară numeroase verigi intermediare, aproape inutile activității biroului și comitetului județean de muncă organizațiilor de bază ale partidului. A crescut incomparabil spiritul de inițiativă al birourilor și comitetelor de partid. Aceasta însă nu ne poate determina să scăpăm din vedere **necesitatea întăririi continue a controlului, adaptării metodelor de conducere la noile probleme și situații.** Totul se cere însă încadrat unei viziuni mai dinamice asupra întregii munci de partid, la toate nivelurile.

Faptul că pretutindeni comuniștii au ales, cu o remarcabilă maturitate politică, oameni competenți, combativi, energici, cu o ținută morală corespunzătoare, în fruntea organizațiilor de partid, reprezintă prin sine însuși o premisă a întăririi rolului conducător al acestora. O premisă importantă, dar nu și suficientă! Conferința județeană își va aduce desigur contribuția la **găsirea celor mai bune modalități pentru întreținerea și dezvoltarea acelei efervescențe creatoare ce s-a făcut simțită cu prilejul alegerilor, pentru manifestarea cît mai largă a inițiativei comuniștilor, pentru promovarea în continuare a unui spirit critic și autocritic fără menajamente la adresa lipsurilor și neajunsurilor, pentru creșterea spiritului de răspundere al tuturor membrilor de partid în ce privește îndeplinirea propriilor sarcini, ca și față de întreaga activitate a organizației.**

— Cum se vor reflecta în desfășurarea conferinței județene preocupările actuale ale partidului privind dezvoltarea și adîncirea democrației socialiste?

— Sensul major al democrației socialiste se manifestă, așa cum s-a subliniat la recenta plenară a C.C. al P.C.R., în spiritul de responsabilitate socială de care este animat fiecare cetățean al țării, în îndatorirea de a acționa în orice împrejurare în virtutea intereselor supreme ale națiunii, ale societății. Pentru a asigura afirmarea deplină a acestei răspunderi sociale, democrația noastră socialistă oferă tuturor oamenilor muncii posibilitatea să-și spună liber și nestingherit cuvîntul în problemele fundamentale ale politicii interne și externe a statului, să-și exprime opinia asupra modului cum se gospodărește treburile țării, să poată critica neajunsurile ce apar în procesul edificării socialiste, să participe cu toate forțele, cu toată energia și priceperea la înlăturarea neajunsurilor, la asigurarea progresului neîntrerupt al societății.

Pentru ca comuniștii să-și poată manifesta din plin rolul lor de avangardă și în dezvoltarea democrației socialiste, **ei trebuie să dea un înalt exemplu prin însuși felul cum sînt respectate normele democrației interne de partid.** În această privință, adunările de alegeri de anul acesta au fost, putem spune, un adevărat model.

Ne străduim să insuflăm și conferințel județene un asemenea climat. Și asta încă din perioada pregătirilor. La întocmirea dării de seamă au fost antrenate largi colective de membri de partid, specialiști în diferite domenii, care au adus cu ei nu numai o cunoaștere temeinică a largii game a problemelor puse de viață, dar și suflul viu, cald al vieții, interesul arzător al masei de comuniști pentru realizarea exemplară a sarcinilor trasate de partid.

O problemă căreia vom căuta să-i conferim ponderea cuvenită în dezbateri va fi aceea a creșterii capacității comuniștilor de a argumenta, de a convinge masele, ca o coordonată indispensabilă a democratismului specific orînduirii noastre.

Totodată, vom pune în dezbaterea conferinței și alte probleme actuale legate de dezvoltarea democrației socialiste, de participarea tot mai intensă a organizațiilor obștești la viața socială. Și în județul nostru s-a format recent Consiliul județean al oamenilor muncii de naționalitate maghiară. În zilele următoare se vor constitui consiliile județean, municipal, orășenești și comunale ale Frontului Unității Socialiste, a căror activitate, după cum se știe, va avea un caracter permanent. Conferința județeană de partid va consacra, desigur, o bună parte a dezbaterilor sale problemelor legate de rolul comuniștilor în aceste noi organisme, de contribuția pe care sînt chemați s-o aducă pentru a le conferi, încă de la început, un suflu viu, dinamic, efervescent, îngăduind consultarea amplă a organizațiilor obștești, a maselor de oameni ai muncii în vederea adoptării celor mai eficiente soluții și hotărîri, participarea tot mai vie a tuturor categoriilor de cetățeni la opera de construcție socialistă, exercitarea tot mai activă a drepturilor democratice, într-un cuvînt — **fructificarea integrală a experienței și înțelepciunii colective a maselor celor mai largi.** Impregnată în întregime de acest spirit, conferința județeană de partid va reprezenta ea însăși, sîntem convinși, o manifestare elocventă a înaltei răspunderi a comuniștilor pentru dezvoltarea plenară a democrației socialiste.

Primatul ideii de legalitate

(Urmare din pag. I)

după ce paguba a fost reparată.

Practica judiciară din ultimul timp pune însă în evidență și alte cauze care generează încălcarea normelor juridice stabilite. Între acestea am menționa: neînțelegerea sensului și spiritului legii și, mai ales, necunoașterea reglementărilor existente, fenomenul fiind sesizabil chiar și la cadre care ar trebui să fie primele în traducerea în viață a legalității; mentinerea unor forme și metode rutiniere, birocratice și șablonarde, cu care s-au obișnuit unii conducători de unități economice și social-culturale; lipsa de control și sprijin în interpretarea și aplicarea normelor juridice. Toate acestea nu reflectă numai rămășitele vechii societăți în conștiința celor care săvîrșesc fapte antisociale, ci și mentinerea unui climat care favorizează, în unele locuri, necunoașterea legilor, nerespectarea lor. S-au întîlnit cazuri cînd conducători de unități și-au permis chiar să afirme că legea, trebuind să fie interpretată, poate fi aplicată de la caz la caz, „după orientare și după particularități", iar uneori „trebuie văzut dacă este cazul să fie aplicată". Justificînd în felul acesta lipsa de preocupare pentru cunoașterea și respectarea unitară a normelor legale.

Socotim însă că **legalitatea nu este numai o problemă de reglementare a raporturilor umane și de răspundere în asigurarea traducerii în viață a cerințelor acestei reglementări; ea este deopotrivă o problemă de conștiință, am putea spune de înaltă conștiință cetățenească.** Societatea noastră a înscris pe stindardele ei înaltele deziderate ale umanismului și democratismului socialist. Ele nu pot fi împlinite decît în condițiile unei participări active și responsabile a tuturor cetățenilor țării la lupta pentru promovarea noului, pentru înlocuirea a tot ce se impune a fi înlocuit și pentru statornicirea a tot ce este înaintat. Este o problemă de conștiință lupta activă pentru asigurarea succesului deplin al tuturor măsurilor promovate în vederea dezvoltării societății noastre; este o problemă de conștiință lupta împotriva tuturor celor care provoacă greutăți, sau încearcă să provoace asemenea greutăți mersului nostru înainte; este o problemă de conștiință prevenirea oricăror fapte, a oricăror acțiuni de natură să înveninеze raporturile sociale; deci, **legalitatea, respectul față de lege, adevăr și dreptate sînt o formă de exprimare a conștiinței socialiste,** a nivelului ei de dezvoltare la diferite categorii de cetățeni.

În legătură cu aceasta aș vrea să mă opresc îndeosebi asupra a două aspecte, care au — cred — o semnificație majoră nu numai pentru înțelegerea, ci mai ales pentru realizarea acestei corelații. Este vorba, în primul rînd, despre **participarea conștientă la realizarea normelor dreptului,** norme care, în nici un caz, nu îngrădesc personalitatea individului ci, dimpotrivă, sînt menite să contribuie la manifestarea sa plenară; iar în al doilea rînd este vorba despre opinia publică, despre **opinia întregii colectivități față de diversele acte de încălcare și, mai ales, față de cei care le săvîrșesc.**

Prin presă, radio și televiziune au fost dezbătute în repetate rînduri asemenea aspecte, s-au primit răspunsuri din partea celor vizați, s-au făcut numeroase promisiuni — dar unele din fenomenele negative continuă să se manifeste. Se pare că unii dintre conducătorii de unități și dintre funcționari s-au obișnuit cu aceste observații, ca și cu promisiunea că vor lichida stările negative care au făcut obiectul criticii. Socotim că, în **cazurile în care este vorba despre fapte grave de încălcare, care lezează interesele statului și ale cetățenilor, numai autocritica nu este suficientă. Se impun măsuri suplimentare: administrative, disciplinare și chiar pecuniare. Fiecare să știe că, pentru fapta sa, răspunde nu numai moral ci și material. Pentru că răspunderea este o premisă a legalității și, evident, o latură a conștiinței socialiste.**

Legalitatea presupune — în asigurarea și promovarea ei — o atitudine conștientă, o opinie inantată din partea tuturor membrilor societății. Sîntem însă, din păcate, în situația de a constata că, la unii dintre noi, își face loc — în forme diferite — atitudinea de indiferență, eschivarea de la obligația de a lua poziție hotărîtă față de actul de încălcare a ordinii de drept, a ordinii publice, pe care-l vedem și nu vrem să-i dăm importantă, făcîndu-ne, adesea, că nu l-am văzut. Trebuie s-o spunem deschis: așa contribuim la favorizarea fenomenelor negative, încurajăm pe cei care încalcă normele noastre de viață. Se întîmplă, nu o dată, să auzi pe cite unii spunînd: „Nu te amesteca". „Ce te interesează?" sau „De ce să-ți complici existența?" Din nefericire, asemenea idei găsesc teren, sînt preluate, li se dă curs. În felul acesta, respectivii cetățeni devin părtași la climatul de încălcare a normelor de conviețuire socială. Dacă societatea burgheză — caracterizată printr-un egoism și individualism feroce în esență și spiritul relațiilor ce le promovează — socotește de domeniul „public" numai **anumite raporturi** sociale care prezintă interes deosebit pentru ea, în **societatea noastră toate raporturile sociale prezintă importanță,** ceea ce determină o preocupare constantă pentru asigurarea acurateții lor.

Ideile călăuzitoare ale politicii partidului nostru ne îndeamnă să respingem acea filozofie potrivit căreia relațiile dintre oameni constituie un „bellum omnium contra omnes" — un război al tuturor împotriva tuturor — cum afirma Thomas Hobbes; dimpotrivă, ele trebuie să reprezinte forma cea mai înaltă de manifestare a demnității, a încrederii reciproce, a respectului, a dreptului la viață, la afirmarea liberă și egală a fiecăruia. Normele juridice, ca și atitudinea civică conștientă, pot și trebuie să realizeze aceste cerințe în primul rînd prin preocuparea de a sluji adevărul, prin contribuția activă la crearea și promovarea acelui climat de legalitate, de ordine socială atît de necesar desfășurării normale a activității noastre, îndreptată spre progres și propășire continuă.

PÎINEA în alimentația rațională

pe teme medicale

Subiectul articolului de față mi-a fost sugerat de o întîmplare. Fiind la masă, într-un restaurant, împreună cu un confrate, cadru didactic, acesta a protestat vehement pe lîngă ospătar împotriva pîinii servite, care era într-adevăr puțin cam veche. Colegul meu suferea însă de ulcer. La figura mea mirată, a afirmat că-i ajunge regimul prescris și respectat cu sfințenie acasă. Din acest motiv, dorește ca la restaurant să mănînce pîine proaspătă, caldă, dacă s-ar putea. „Și, în fond, nu văd de ce voi, nutriționiștii, insistați atît de mult asupra faptului că pîinea proaspătă este dăunătoare".

Pentru noi, medicii, a consuma pîine proaspătă, caldă, abia scoasă din cuptor, este de-a dreptul inadmisibil. Și acest lucru aș vrea să-l demonstrez.

Grîul, făina de grîu, conțin o serie de principii alimentare ca: **proteinele** (gliadine, gluteline, globuline, albumine, gliadinele și gluteinele fiind părțile componente ale glutenului); **glucidele** (amidon, zaharuri, fermentescibile, material fibros nedigerabil ca celuloza); **lipidele** (acizi grași nesaturați); **vitamine** (mai ales din grupul B); **săruri minerale** (îndeosebi fosfor). Cantitatea acestor elemente diferă după cum făina este albă (cu extracție numai de 75 la sută), intermediară (cu extracție de 80—85 la sută) sau neagră (cu extracție de 90 la sută). Astfel, de exemplu, făina albă pierde 15 la sută din proteine, 60 la sută din zaharuri și grăsimi, 80 la sută din vitamine, 30 la sută din fosfor. În schimb, făina albă pierde și 20—25 la sută din materialul fibros indigerabil. Utilizarea proteinelor din pîine scade pe măsură ce gradul de extracție crește.

Nu este nici cazul, nici locul, să intrăm în amănuntele procesului de panificație. Ceea ce vrem să arătăm însă este că, în timpul coacerii, temperatura din interiorul bucăților de aluat se ridică la circa 96—98° C, iar în exterior la 130—150° C. Datorită temperaturii mari din interior, proteinele coagulează și formează scheletul unor alveole pline cu gaze (bioxid de carbon), care rezultă din fermentația alcoolică. Puterea aluatului de a reține bioxidul de carbon și de a forma astfel porozitatea pîinii este dependentă de cantitatea și calitatea de gluten: cu cît cantitatea de gluten este mai mare și de mai bună calitate, cu cît granulele sînt mai mici, cu atît porozitatea pîinii e mai mare. O pîine poroasă, bine coaptă, cu coajă caramelizată (de culoare galben-brună) se digeră mai ușor.

În alimentația rațională a unui om normal, cantitatea calorică administrată variază în raport cu vîrsta, sexul, profesiunea. Astfel, cantitatea de calorii necesară, în condiții normale, unui om tînăr, care face o muncă sedentară, este de 25—30 calorii pe kg. corp; în caz de muncă medie se indică 30—35 cal/kg corp, la muncă grea 35—40 cal/kg corp, iar la munca foarte grea 40—45 sau chiar 50 cal/kg. corp. Atunci cînd există o predispoziție la îngrășare, se scad 10 la sută din numărul total de calorii. La fel se scad și la oamenii în vîrstă, cu procese catabolice incetinite.

Pîinea este un aliment foarte bogat atît în glucide, cît și în calorii. Astfel, 100 g de pîine corespund fie la 220 de calorii (pîinea neagră), fie la 250 calorii (pîinea albă), rezultate din conținutul mare în glucide (50 g glucide la 100 g de pîine) și proteine (8—9 g proteine la 100 g de pîine). Deci, un om care mănîncă circa 400 g de pîine pe zi ingeră dintr-o dată 1 000 de calorii, dintre care 200 g sub formă de hidrați de carbon. Se explică, astfel, de ce marii consumatori de pîine sînt foarte ușor predispuși la obezitate. Între obezitate — diabet — ateroscleroză legăturile găsite actualmente sînt indiscutabile. Astfel, 71—83 la sută dintre actualii diabetici au *fost* sau sînt suferinzi de obezitate. Peste 50 la sută dintre ateroscleroși sînt sau au fost obezi. Și să nu uităm că mortalitatea prin ateroscleroză ocupă actualmente primul loc (48—50 la sută) în mortalitatea generală.

Pîinea, cu cît este mai proaspătă, cu atît se mănîncă în cantitate mai mare. Cu cît se mănîncă în cantitate mai mare, cu atît e mai sigură instalarea obezității. În tratamentul pe care-l efectuăm la Centrul nostru de obezitate, prima recomandare este tocmai scoaterea pîinii și a pastelor făinoase din alimentație.

Pîinea proaspătă este totalmente contraindicată în toate bolile digestive (ulcere, gastrite, enterite, colite). Digestia pîinii începe din gură, o dată cu procesul de masticație. Astfel, în cavitatea bucală pîinea este impregnată cu saliva, care reușește, datorită enzimelor conținute (ptialină), să transforme o parte din amidon în dextrine și maltoză. Produsele sărace în apă, uscate, cum sînt pesmeții, pîinea veche, sînt puse în contact mai intim cu enzimele din salivă. Dimpotrivă, pîinea proaspătă, bogată în apă, nu poate fi bine mestecată și fragmentată, se strînge cocoloș și, din această cauză, digestia amidonului e mai mică.

Digestia e continuată în stomac și intestine. O pîine proaspătă stă mai mult în stomac și excită puternic secreția gastrică. Faptul se datorește probabil și dextrinei, care are o pronunțată proprietate de adeziune, mai ales în cazurile cînd pîinea e proaspătă. Pîinea neagră produce o aciditate gastrică mai mare decît cea albă, iar pîinea proaspătă, în general, o aciditate mai mare decît pîinea veche. Și pîinea albă prăjită, așa cum se indică prin tradiție în unele boli, e puternic excito-secretoare, datorită transformării amidonului în caramel.

Forma cea mai indicată de pîine pentru a fi consumată de un bolnav digestiv rămîne, așa cum rezultă din cele menționate, pîinea albă, uscată, veche de o zi, sau pîinea sub formă de pesmet. Dacă s-ar introduce preventiv în alimentația generală a populației o astfel de pîine, care pe lîngă regulile de igienă și panificație, să respecte și această ultimă indicație, este mai mult decît sigur că numărul celor suferinzi de boli digestive va scădea o dată cu numărul de obezi. S-ar plăti astfel un tribut mai mic patologiei medicale. Faptul că ne vom îmbolnăvi sau nu de anumite boli nu depinde numai de „întîmplare", ci în cea mai mare măsură de noi înșine. Evitarea permanentă a unor factori fără importanță la prima vedere, dar care sumează zi de zi și an de an, ne scuteste de surprize mari și neplăcute mai tîrziu.

Conf. dr. Iulian MINCU
șeful catedrei
de boli de metabolism și nutriție, I.M.F. București

Mobilier pentru copii

Printre piesele de mobilier destinate copiilor se numără și pupitrul școlar. Această construcție simplă oferă confortul atît de necesar în timpul studiului îndeosebi în primii ani de școală. Pupitrul școlar realizat de întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere se poate integra armonios în orice apartament. În magazinele de mobilă se găsesc și alte piese de mobilier pentru cei mici: dulapul combinat „Aura", pătuțul „Fantezia", măsuța „Prahova".

PIXURI ȘI STILOURI

Fabrica „Flamura Roșie" din Sibiu produce mai multe tipuri de pixuri și creioane mecanice cu destinații diferite. Între acestea se numără creionul mecanic „Tehnician", cu armături metalice cromate, creionul cu pastă „Flaro-bicolor" (albastru și roșu), stilourile „Super" și „Școlar", cu mecanism cu piston și peniță cu vîrf de iridiu, „Pionier" cu mecanism cu pipetă. Ele se pretează la orice manieră de scris.

pagina economică

EXPERIENȚA REȘIȚEI ÎN FOLOSIREA AGREGATELOR

Practica întreprinderilor industriale demonstrează ce rezerve importante de producție se pot materializa atunci cînd se acordă atenția cuvenită respectării unuia dintre dezideratele cele mai de seamă ale reproducției socialiste lărgite de tip intensiv : creșterea randamentului orar în folosirea utilajelor de producție. Un exemplu grăitor ni l-a relevat în acest sens situația existentă la Combinatul siderurgic din Reșița. În această mare unitate a industriei grele, pe 10 luni ale anului s-a înregistrat un spor de producție globală de peste 48 milioane lei, urmat, cum este și firesc, de mai mult de 25 milioane lei beneficii peste plan.

— La această depășire, ne spunea tov. **Nicolae Sîrbu**, inginer șef al combinatului, s-a ajuns prin creșterea randamentului utilajelor de producție și în special a utilajelor conducătoare, dar și prin ridicarea calificării muncitorilor și tehnicienilor, a cointeresării lor. Fiind menținute permanent în atenția personalului tehnic, performanțele mașinilor și agregatelor au fost puse continuu de acord cu cerințele superioare ale tehnicii mondiale. La cuptoare, de pildă, timpul efectiv de funcționare din timpul maxim posibil depășește acum 90 la sută, un rezultat bun, la nivelul celor obținute în țări cu o industrie siderurgică dezvoltată.

Rezultatele amintite le descifrăm și cu ajutorul inginerului **Toma Mersavina**, șeful serviciului plan. În fluxul tehnologic, o primă contribuție a avut-o fabrica de aglomerare a minereurilor, unde indicatorul de utilizare intensivă al utilajului conducător — banda de aglomerare — a crescut în cele 10 luni ale anului de la 23,48 tone material aglomerat, raportat la m.p. bandă și zi nominală de lucru, la 25,20 tone material aglomerat. O înmulțire simplă ne oferă plusul de producție înregistrat astfel în tot acest timp : 73 000 tone material aglomerat. La baza acestei producții suplimentare se află un complex de măsuri tehnice și organizatorice, din care ne-am notat realizarea unei etanșări aproape perfecte a bandei de aglomerare, mărindu-se astfel capacitatea orară a acesteia și îmbunătățirea procesului de ciuruire. Prin dublarea operațiilor respective, s-au întregit măsurile îndreptate nu numai spre realizarea sporului de producție amintit, ci și spre îmbunătățirea calității materialului aglomerat.

Acordîndu-se o asemenea însemnătate tehnologiilor de aglomerare, de la bun început s-au creat condiții favorabile pentru obținerea unor bune rezultate în celelalte stadii ale fluxului de fabricație. Iar primii beneficiari ai unei asemenea organizări judicioase au fost muncitorii și tehnicienii de la secția furnale — care au avut la dispoziție materie primă cu caracteristici superioare. Ca urmare, în măsură considerabilă, aceste perfecționări au făcut ca indicele de utilizare intensivă a furnalelor să se ridice în prezent la 1,347 tone fontă obținută pe mc volum și zi nominală, față de 1,281 tone fontă cît se prevăzuse inițial la începutul anului. O contribuție la fel de importantă a avut-o și transpunerea în practică a studiilor întreprinse de mai mulți ani în combinat sau în colaborare cu instituții de cercetare științifică privind creșterea intensității de ardere în furnal, care s-a realizat îndeosebi prin mărirea temperaturii aerului însuflat la 980 de grade. Ca să menținem comparația referitoare la surplusul de producție fizică obținută, precizăm că 28 000 tone fontă au intrat suplimentar în circuitul economiei naționale și, în acest fel, mai multă materie primă s-a afectat producției de oțel.

Deci, se punea problema valorificării în oțel a producției suplimentare de fontă, ceea ce s-a și realizat în secția oțelărie. Atenta gospodărire și folosire a utilajelor de bază — cuptoarele Siemens-Martin — unde pe suprafața vatră și zi nominală se obține acum un plus de 0,280 tone față de prevederi — a materializat și aici potențe ipotetice în realizări precise. Aproape 24 000 tone de oțel peste plan s-au înregistrat în aceleași 10 luni la oțelărie. Corespunzător specificului procesului tehnologic din această secție, accentul s-a pus îndeosebi pe scurtarea duratei de refacere a cuptoarelor la rece și cald, pe întreținerea judicioasă, mecanică și electrică, a agregatelor ce deservesc cuptoarele. În mod obligatoriu, înainte de oprire pentru refacerea fiecărui cuptor, un colectiv competent depistează în amănunt părțile uzate și întocmește un program precis de lucru al echipelor de remediere, pe operații și oameni, corelîndu-l cu graficul pentru aprovizionarea din timp a lucrărilor cu materialele necesare. Datorită acestui fapt durata refacerii la rece a cuptoarelor s-a redus cu peste 12 la sută. În ce privește diminuarea timpului de oprire la cald a cuptoarelor, care a înregistrat valori între 2—3 procente din timpul maxim posibil de funcționare, aceasta s-a realizat în special prin micșorarea numărului de ore afectate reparațiilor vetrei sub 1 la sută din timpul maxim de funcționare.

Aceeași atenție a acordat comitetul de direcție al combinatului folosirii cît mai productive a mijloacelor tehnice și în ultima verigă a fluxului tehnologic : secția de laminare. Iată o cifră sintetică : la laminorul reversibil, pentru fiecare oră efectivă de funcționare se obține 1 tonă laminate în plus — ceea ce pe 10 luni a însemnat 5665 tone laminate. Ce eforturi — căci cu eforturi se obțin realizările — au permis obținerea unor asemenea sporuri substanțiale de producție ? Gîndirea tehnică și economică a cadrelor din combinat a acționat din nou la unison, măsurile de îmbunătățire a conducerii și organizării producției îmbinîndu-se cu cele tehnice, de creștere a performanțelor productive. La laminorul reversibil, de pildă, alimentarea corespunzătoare cu lingouri și semifabricate calde prin reparația capitală a unuia din cuptoarele de încălzire a asigurat funcționarea la capacitatea maximă a acestui utilaj, mărindu-se concomitent și viteza de deplasare a materiei prime, prin creșterea randamentului la macaralele din ajustajul liniei.

Pentru 1969, combinatul are sarcini sporite în comparație cu realizările acestui an. Folosirea utilajelor de producție în concordanță cu cerințele tehnicii moderne constituie o rezervă însemnată care va permite îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor de plan pe anul viitor.

Dan POPESCU

GENEZA PRIMĂVERII VEȘNICE

(Urmare din pag. I)

pătul acestei grădini — aleile parcelează mari suprafețe colorate într-un verde intens. În această ordine perfectă, parcă mîndre de importanța ce li se dă, cresc ca în poveste, fără întrerupere, obișnuitele legume : roșii, castraveți, ardei.

Ne conduce prin labirintul aleilor de parc ale serei directorul întreprinderii, ing. Mihai Binșelan.

— O organizare de laborator de cercetări — ne explică el. Inginerii șefi de fermă și tehnicienii sînt preocupați de a găsi noi „scheme" de creștere a legumelor. Deși sîntem la începutul activității, nu trăim numai din experiența legumicultorilor din serele de la Ploiești și Arad care, ce-i drept, ne-a ajutat mult. Am început să ne creăm propria noastră experiență, ba chiar s-o împrumutăm celor mai vechi decît noi în meserie. Nu trebuie să pară exagerat, dar și în această rapidă apariție a legumelor există o adevărată tehnologie, cu multe secrete încă nedescoperite. Pentru acest motiv considerăm că aici la noi legătura între producție și cercetare trebuie să fie strînsă.

Eram învățați, pînă nu de mult, să considerăm simplă această transformare a seminței minuscule, în giuvaieruri vegetale. Simplă, tradițională, aproape de neschimbat. Și totuși, cînd cultura e forțată, cînd în cele două cicluri anuale se obține o producție de peste zece ori mai mare decît în cea de cîmp, cînd 20 de vagoane cu legume se string de pe un singur hectar, nu te poți mulțumi doar cu vechile cunoștințe și, mai ales, cu felul tradițional de lucru în legumicultură. Importante rezerve tehnice și o mare doză de inventivitate sînt folosite în această uzină pentru a-i smulge naturii noi bogății.

Primul om care a privit termohidrografu — acest indicator fidel al naturii artificiale create în sere — s-a arătat sceptic la indicațiile aparatului. Apoi n-au mai fost surprinzătoare pentru nimeni nici autoreglarea ventilației, nici studiul savant al surselor de lumină amplasate în cele mai neobișnuite poziții ce fac o serioasă concurență fotonilor solari — stăpînitorii atotputernici ai fotosintezei — nici nenumăratele operații cu totul inedite față de clasica cultură a legumelor. Da, ne aflăm într-o uzină cu producții de mii de tone de vegetale, unde munca manuală este treptat eliminată. Benzi transportoare acordează ritmul de lucru și scutesc transportul răsadurilor implîntate în ghivece.

Puțini oameni (3—4 la hectar) supraveghează atent aparatele, sting și aprind lumini, învelesc în uriașe covoare de plastic florile mari ale castraveților și cu o mîndrie de adevărați făuritori ai naturii urmăresc geneza recoltelor.

— Avem cîmp larg și pentru experiențe și pentru a ne demonstra inventivitatea — continuă ing Mihai Binșelan. De exemplu, recipicatul, această operație de mare finețe, se executa pînă acum manual. Oricît de atent ai fi fost, pierderile erau destul de însemnate. O idee pe cît de simplă, pe atît de ingenioasă a restituit producției pierderile, a redus simțitor numărul celor care lucrau la această operație și a adus un spor de producție pe care, oricît de optimiști am fi fost, nu-l puteam prevedea. E vorba de cultura în ghivece de material plastic. Recoltele acestea de noiembrie nu se obțin numai datorită climatului artificial, ci și sîrguinței oamenilor, „laboranților" noștri, cum îi numim.

Acești laboranți de astăzi erau, pînă acum cîteva luni, grădinari pricepuți în gospodăriile lor din jurul Oradei. Totuși, nu-și puteau imagina că va veni o zi cînd vor mînui un simplu aparat care va putea regla și aduce aerul cald-umed al primăverii. Astăzi halatele lor albe demonstrează nu numai o dinamică profesională, ci și infuzia științei și tehnicii moderne în perimetrul tradițional al grădinăritului.

La lumina artificială a lămpilor albe, primind căldura de la depărtare prin coloane lungi de kilometri, supravegheate atent și fără greșeală de ochiul aparatelor, tomatele din soiul moneydor așteaptă să fie culese... la vremea zăpezilor.

Un om se substituie adunării generale

În numeroasele documente de partid, s-a subliniat necesitatea respectării cu strictețe a legalității socialiste, a participării tot mai active a maselor la dezbaterea și rezolvarea problemelor construcției socialiste, la întreaga viață socială, politică și economică a țării. În acest context se înscriu și măsurile tinzînd spre lărgirea democrației cooperatiste.

Organizațiile de partid militează neobosit pentru respectarea acestor principii, intervin operativ și eficient ori de cîte ori sesizează că ele sînt nesocotite. Există însă și excepții, situații — ce-i drept izolate — cînd unii activiști de partid nu numai că nu procedează astfel, dar în mod neprincipial și abuziv încalcă aceste principii. Un asemenea caz am întîlnit, recent, în comuna Vinderei, județul Vaslui.

În ziua de 28 octombrie, tov. Constantin Balaban, secretarul comitetului comunal de partid, fără să țină seama de obligația elementară ce-i revenea de a informa biroul comitetului județean asupra măsurilor preconizate, încălcînd în mod grosolan principiile înscrise în statutul cooperativei agricole l-a expediat „în concediu" pe tov. Radu Ion, președintele acestei unități. În schimb, așa după cum se spune în procesul verbal al ședinței respective, el a încredințat mandatul de președinte tov. Bălan Frumuzache, vicepreședintele acestei unități și secretar al organizației ei de partid.

Tov. Balaban a privit multă vreme acest abuz ca un act absolut normal. Că așa stau lucrurile, o dovedește faptul că n-a comunicat biroului comitetului județean de partid schimbarea respectivă.

— Ce motive v-au determinat să luați o asemenea măsură, să treceți peste capul adunării generale a cooperatorilor într-o problemă ce cade exclusiv în competența acesteia ? — l-am întrebat pe secretarul comitetului comunal de partid.

— Tov. Radu, președintele cooperativei, nu prea făcea treabă — ni s-a răspuns. Nu controla îndeajuns cum se desfășoară munca, acum, în campania de toamnă, ieșea pe cîmp tîrziu, în urma noastră, dezinforma organul de partid. Bunăoară, zicea că porumbul a fost prășit, deși cînd s-a început recoltatul culturii au fost găsite cîteva zeci de hectare neprășite, că s-a terminat semănatul cu toate că lucrarea nu era încheiată. Avînd în vedere aceste lipsuri, în ziua de 28 octombrie, cînd l-am întîlnit la grajduri, i-am spus să se ducă acasă, să-și vadă de treburile lui. Am gîndit că, poate așa, situația se va schimba...

Nu punem în discuție, deocamdată, dacă președintele avea sau nu atîtea lipsuri cîte i se impută, dacă trebuia ori nu să fie schimbat, întrucît acestea sînt chestiuni care presupun o analiză multilaterală și principială a faptelor, și mai ales o dezbatere aprofundată în adunarea generală — singurul for care poate să se pronunțe, în ultimă instanță, în acest sens. Ceea ce vrem să subliniem e următorul fapt. Chiar dacă au existat motive pentru schimbarea președintelui, chiar dacă măsura luată de secretarul comitetului comunal de partid a fost determinată de intenția de a îmbunătăți activitatea de zi cu zi a cooperativei, procedeul folosit este greșit, contravine principiilor democrației cooperatiste. Evident, atunci cînd sesizează deficiențe de genul celor relatate de tov. Balaban, comuniștii, organizațiile de partid nu pot rămîne în expectativă. Ele au dreptul și datoria să intervină prompt, să inițieze măsuri care să conducă la remedierea situației. În cazul de față, dacă președintele cooperativei se făcea vinovat, cu adevărat, de lipsurile menționate, secretarul comitetului comunal de partid putea să pună în discuția comuniștilor activitatea acestuia, să propună sancționarea lui pe linie de partid, să prezinte în adunarea generală a cooperatorilor carențele constatate, să recomande acesteia să ia măsuri disciplinare. El a nesocotit însă toate aceste posibilități, abătîndu-se în mod flagrant de la linia indicată de partid. Sînt fapte grave, pe care organizația județeană de partid trebuie să le trateze cu toată severitatea conform normelor statutare.

Încercînd, în mod vădit, să-și ascundă vina, tov. Balaban acreditează ideea că, în ultimă instanță, hotărîrea n-a fost luată de unul singur, ci de biroul comitetului comunal de partid. Este o afirmație care nu concordă cu realitatea. De altfel, acest lucru rezultă cît se poate de clar și din cuvintele tov. Nicolae Mihalache, șeful secției organizatorice a comitetului județean de partid, care ne-a însoțit la Vinderei :

„Biroul comitetului comunal de partid este format din șapte tovarăși. Prezenți însă la ședința respectivă au fost doar... trei. Cel puțin așa rezultă din procesul-verbal. Din acest document se desprinde și concluzia că, în afară de secretar, care și-a expus punctul de vedere în legătură cu președintele cooperativei și a stabilit măsura amintită, n-a mai luat cuvîntul nici un alt membru al biroului. Deci, în fapt, secretarul este acela care a decretat schimbarea președintelui și nu biroul. Aceasta este o încălcare a principiilor muncii colective, a normelor vieții interne de partid..."

Prin grija comitetului județean de partid, situația anormală creată în cooperativă a fost înlăturată. Încă de la începutul săptămînii trecute s-au luat măsuri de repunere în drepturi a președintelui. Totodată, s-a stabilit să se analizeze amănunțit activitatea acestuia. După cum am fost informați, analiza a avut loc. Ajungînd la concluzia că președintele cooperativei nu se face vinovat de atîtea lipsuri cîte îi impută secretarul comitetului comunal de partid, organele județene de partid și cooperatiste au considerat că nu mai este cazul să se pună în discuția adunării generale a cooperatorilor problema schimbării din funcție a tov. Radu Ion. Așadar, secretarul comitetului comunal de partid a greșit și atunci cînd a apreciat activitatea președintelui cooperativei. Pînă la urmă, dreptatea, legalitatea au triumfat. Numai că acest lucru s-a făcut cu oarecare întîrziere. O bună parte din vină revine Uniunii județene a cooperativelor agricole de producție. Deși sesizată de către instructorul care răspunde de cooperativa respectivă, multă vreme, nimeni din conducerea uniunii nu și-a găsit timp să se deplaseze în comună pentru a vedea mai amănunțit despre ce este vorba, pentru a lua, împreună cu organul de partid județean, măsurile ce se cuveneau.

O anumită remarcă se cuvine să facem și în legătură cu poziția biroului comitetului județean de partid. Este pozitiv faptul că măsura arbitrară luată de secretarul comitetului comunal de partid de la Vinderei a fost dezaprobată, că îndată ce a aflat de cele întîmplate, un secretar al comitetului județean a transmis secretarului comitetului comunal de partid indicația de a anula numaidecît dispoziția dată. Organul județean n-a controlat însă imediat dacă sarcina a fost sau nu îndeplinită. Și era necesar, pentru că, așa cum s-a constatat, cel în cauză nu s-a grăbit de loc să ducă la îndeplinire sarcina primită.

Este de datoria Comitetului județean Vaslui al P.C.R. să întreprindă măsuri eficiente pentru curmarea cu desăvîrșire a unor asemenea practici, pentru ca organizațiile de partid, exercitîndu-și dreptul de control asupra întregii activități din cooperativele agricole, să vegheze la respectarea legalității socialiste să contribuie activ la întărirea democrației cooperatiste, la ridicarea rolului adunării generale a cooperatorilor în viața economică și socială a unităților respective.

Radu ATANASESCU

MOBILIER TEHNOLOGIC

Un sector extins și modernizat al fabricii „11 Iunie" din Galați este profilat pe realizarea de mobilier tehnologic destinat îndeosebi întreprinderilor industriei ușoare. Aici se produc containere și cărucioare de diferite tipuri necesare efectuării operațiilor de transport în industria textilă, mese de lucru pentru una, două și trei menghine, mese de control și scaune rotative. Pe lîngă acestea se execută și o serie de piese de mobilier pentru cantine și restaurante, pentru vestiare.

Produsul solicitat la import

(Urmare din pag. I)

punderea materială a celor ce se fac vinovați de perpetuarea unor asemenea practici. Dacă semnalele critice ale controlului financiar nu sînt suficiente pentru a se înlătura risipa fondurilor valutare, atunci singurul remediu rămîne imputarea — pe filieră — a daunelor de la cei vinovați, de la amatorii de materii prime, materiale și utilaje procurate din import, care mai zac și acum nefolosite în întreprinderile economiei forestiere.

Învățămintele acestea sînt valabile și în domeniul investițiilor. Se știe că acest sector consemnează ritmuri foarte ridicate, că el consumă mari cantități de produse din import. De aici apare cu deosebită acuitate necesitatea studierii tuturor posibilităților de fabricare în țară a unor utilaje sau părți de utilaje, instalații și construcții metalice care să înlocuiască pe cele ce ar trebui procurate din import. Există condițiile pentru realizarea în practică a acestei necesități. Industria noastră constructoare de mașini, bine dotată din punct de vedere tehnic, cu specialiști de valoare în sectoarele de concepție și producție, a dovedit în nenumărate rînduri că se poate alinia, fără rabat la exigență, la nivelul realizărilor mondiale. Ea posedă azi capacitatea de a fabrica o gamă variată de produse, fiind în măsură să furnizeze în întregime echipamente complete pentru numeroase obiective de investiții. Se pare însă — și această apreciere nu este prima dată formulată — că nu se insistă în măsura cuvenită pentru reducerea importurilor de mașini, instalații și agregate pe seama folosirii la maximum a potențialului industriei noastre constructoare de mașini.

Prezentăm, în scopul unei edificări în această privință, părerile unor specialiști din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. Tov. ing. **Ion Niculescu**, șeful serviciului tehnic avizări din D.G.P.S.L., ne-a relatat : **„Normal ar fi ca din momentul inițierii unei noi investiții, constructorii de mașini să participe alături de titularii viitoarelor obiective atît la prospectarea pieței, cît și la discutarea ofertelor și apoi la execuția propriu-zisă.** Or, la ora actuală nu luăm parte decît sporadic la discutarea unor oferte — în 20—30 la sută din cazuri — deoarece nu sîntem invitați, ori sîntem evitați. Așa se face că se mai prevăd unele produse care, cu toate că se fabrică sau se pot fabrica în țară, se procură totuși din import" Împărtășind aceeași opinie, tov ing. **Gheorghe Petrescu**, directorul general al Direcției generale de utilaj chimic și rafinării, a mai adăugat : „Reducerea importului nu trebuie privită doar ca o necesitate de moment Trebuie să se înțeleagă că aceasta este o acțiune permanentă, că și aici se impune dezvoltat simțul perspectivei. În prezent, în sectorul fabricării utilajului chimic și pentru rafinării tocmai acest lucru lipsește. Este timpul să fie îmbunătățită radical metodologia de analiză a ofertelor. Deocamdată sîntem ignorați de către beneficiarii noștri — Ministerul Industriei Chimice și Ministerul Petrolului"...

Am aflat și despre unele situații cu totul ieșite din comun. în care întreprinderi de comerț exterior au încheiat contracte cu firme străine privind importul de instalații și agregate la cererea unor ministere beneficiare, înainte de a fi analizate posibilitățile de fabricare în țară a diferitelor părți de utilaje. Ulterior, furnizorul străin a găsit deosebit de rentabilă contractarea unor asemenea părți de utilaje de la unele întreprinderi românești constructoare de mașini care aveau capacitatea de a le realiza la nivelul exigențelor formulate de către firmele străine. Cu alte cuvinte, o serie de părți de utilaje, produse de fapt în țară, au fost o dată exportate și apoi importate, bineînțeles la prețuri mai ridicate, deoarece intervine procentul de beneficiu al furnizorului străin.

Nu întîmplător s-a ajuns aici, ci **prin încălcarea flagrantă a unei hotărîri a Consiliului de Miniștri, elaborată în 1966**, care prevede (redăm textual) că **„Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini va participa la tratativele de contractare a importului de instalații complexe, alături de titularul investiției și Ministerul Comerțului Exterior, pentru a urmări realizarea în țară a unui volum cît mai mare de utilaje pentru investiția respectivă și înscrierea în contractele de import a obligației furnizorului cu privire la predarea documentației, cu toate datele necesare sau a unor materiale speciale la termene, care să asigure livrarea utilajelor din țară corelat cu primirea utilajelor din import".**

Este de neînțeles de ce nu se țin în aceeași mînă atît problemele importului cît și cele ale exportului, atunci cînd se construiește un nou obiectiv de investiții. Cu alte cuvinte, proiectantul ar trebui să fie și furnizor, după cum ne spunea tov. ing. **Radu Băncescu**, director tehnic în M.I.C.M., așa cum este în alte țări. În toate țările dezvoltate a prins ideea furnizorului general, în timp ce la noi se progresează mai lent și, ca urmare, unii proiectează, alții achiziționează utilaje din țară, alții din import.

În condițiile actuale, cînd se pune mare accent pe gospodărirea cu maximă eficiență a fiecărui leu, înlăturarea tuturor elementelor de risipă nu poate să fie tratată cu ușurință. De aceea, ministerele economice au datoria să analizeze riguros toate cererile de import pe fiecare material, mașină sau utilaj în parte, să intervină prompt și eficace pentru a lichida o serie de practici dăunătoare economiei naționale în gospodărirea fondurilor valutare.

PE ȘANTIERUL C.E.T.-GOVORA

Angajamentele formale nu pot camufla restanțele

Discuția purtată cu ing. **Braun Emil**, șeful șantierului I.S.C.I. — C.E.T. din Govora, în legătură cu o lucrare de investiție ce se execută aici — centrala electrică de termoficare — se anunța de la început interesantă. „O, nu ! Să știți că la stația de tratare chimică a apei, la care vă referiți, spunînd că lucrările merg prost, situația nu este chiar așa..." ne-a avertizat cu eleganță șeful șantierului. „La acest obiectiv treburile merg bine și sînt convins că vom asigura darea ei în funcțiune încă înainte (!) de termenul stabilit, 31 decembrie a.c. Rămînerile în urmă la ora actuală sînt neînsemnate (?)". Apoi, studiind harmonograma lucrării amintite, șeful șantierului din Govora a continuat cu aceeași dezinvoltură : „Asta e. Nu trebuie să ne luăm după vorbe, ci după datele din harmonogramă, care reflectă stadiile de execuție. Chiar și la primul grup de 50 MW care urmează să fie pus în funcțiune abia în semestrul I al anului viitor, stăm bine. Nu zic, mici rămîneri în urmă mai avem, dar ele sînt neînsemnate și le vom recupera în curînd. Vom asigura la termenul stabilit și pregătirea frontului de lucru pentru iarnă..."

Și, așa mai departe, șeful șantierului a continuat calm șirul argumentelor liniștitoare. Din fiecare nouă afirmație se degaja o mare doză de optimism, un întreg evantai de garanții, care se doreau foarte serioase. Iată însă că din relatările unor alți ingineri sau specialiști de pe șantier sau de la Comitetul județean Vîlcea al P.C.R. și Sucursala județeană Vîlcea a Băncii de Investiții s-au desprins și alte păreri care nu concordă cu asigurările date de inginerul amintit. Să fie vorba de necunoașterea stadiului real al lucrărilor, sau de intenția de a farda adevărata stare de fapte, de a minimaliza unele neajunsuri ?

Redăm, mai întîi, cîteva date „biografice" ale viitorului obiectiv industrial care va fi C.E.T. Govora. În imediata apropiere a platformei chimice vîlcene, în „curtea și ograda" vechii centrale electrice s-a deschis actualul șantier C.E.T., care, **pe lîngă energie electrică, va furniza apă dedurizată și demineralizată, precum și abur tehnologic pentru toate întreprinderile chimice de aici ce se află acum în construcție.** Relația de determinare dintre C.E.T Govora și combinatul chimic vîlcean este evidentă : punerea în funcțiune și asigurarea bunei exploatări a instalațiilor combinatului sînt strîns legate de promptitudinea cu care prima unitate va livra electricitatea, apa și aburul Și ca să completăm fișa monografică a centralei de la Govora, mai prezentăm încă un aspect care nu e deloc lipsit de importanță : **atît proiectantul și constructorul, cît și beneficiarul sînt în directa subordine a Ministerului Energiei Electrice.** Cum s-ar spune, este vorba de o lucrare în familie, deci de o investiție în care — de la proiectant la beneficiar — toate verigile angajate în realizarea ei pot fi solicitate la maximum de către aceeași pîrghie tutelară — Ministerul Energiei Electrice.

Avantajul pe care-l prezintă această subordonare, a tuturor factorilor angajați în realizarea investiției ministerului amintit, este indiscutabil. Principial s-au întrunit toate condițiile pentru a se asigura o execuție exemplară a tuturor lucrărilor, la timp și de bună calitate. Care este — prin această prismă — situația șantierului ? L-am vizitat împreună cu tov. **Vasile Cristian**, diriginte la stația de tratare chimică a apei. Clădirea administrativă a stației respective era un adevărat șantier cu toate că ea trebuia dată în folosință, iar instalațiile de lumină, de încălzit și de apă trebuiau să funcționeze. Aceeași imagine de șantier deschis am întîlnit-o și la stația de demineralizare a apei, unde trebuia terminată pardoseala antiacidă și, în parte, încheiat montajul instalațiilor. La bazinul de neutralizare a apei erau programate să se execute diferite lucrări de instalații, de finisaj interior. Or, la data vizitei noastre pe șantier, se turna încă beton pentru terminarea construcției propriu-zise. Lucrările de canalizare din jurul bazinului nu începuseră încă.

Am insistat mai mult asupra acestor... subobiecte aparținînd stației de tratare chimică a apei, deoarece aceasta — după cum am spus — are termen de punere în funcțiune pînă la sfîrșitul anului. De fapt, **termenul este trimestrul IV, dar așa cum se obișnuiește în asemenea situații, în concepția constructorului trimestrul IV înseamnă, de fiecare dată, 31 decembrie a.c.** Alte lucrări sau subobiecte de pe șantier nu se află într-o situație mai bună. La stația de pretratare a apei, legată și ea de punerea în funcțiune a stației de tratare chimică, abia se săpa fundația, turnurile de răcire au început numai de curînd să prindă contur la suprafața solului, iar la hala cazanelor rămînerea în urmă a lucrărilor față de grafice îngrijorează și mai mult, prin perspectiva sosirii iernii.

Fie și numai această primă prezentare concretă a stadiului lucrărilor la cîteva subobiective, grevat de restanțe, este de natură să spulbere pînă și cea mai mică urmă din optimismul afișat de către șeful șantierului. Aș vreun interes inginerul Braun să îndulcească situația critică creată și tolerată pe șantier, să se autoamăgească cu fel de fel de promisiuni, una mai nesigură decît alta, în timp ce rămînerile în urmă persistă? Cît de șubrede sînt afirmațiile șefului de șantier și asigurările date se vede cu claritate și dintr-o analiză făcută de Sucursala județeană Vîlcea a Băncii de Investiții din care rezultă că față de termenele intermediare prevăzute în graficul coordonator la sfîrșitul lunii octombrie 1968 s-au **înregistrat restanțe de zeci de zile la clădirea principală, turnurile de răcire, bazinul de neutralizare și stația de 35 KV.**

Principala cauză a rămînerilor în urmă menționate o constituie **lipsa și fluctuația forței de muncă, precum și unele neajunsuri în organizarea și utilizarea ei.** În luna octombrie 1968, șantierul avea un deficit de 80 muncitori calificați (30 dulgheri, 30 zidari, 20 lăcătuși) și 100 muncitori necalificați.

*

În ziua de 21 noiembrie am avut o convorbire telefonică cu tov. ing **Ion Ozon**, din comisia economică a Comitetului județean Vîlcea al P.C.R.

— Cum s-au desfășurat lucrările pe șantierul C.E.T. Govora în ultima lună ?

— Ritmul de lucru nu s-a îmbunătățit față de situația existentă înainte. Lipsesc în continuare de pe șantier oameni calificați, o serie de materiale și utilaje, unele necontractate încă. Din cauza întîrzierilor înregistrate sistematic de către constructor acum suferă sectorul montaj. Unii sînt tentați să recurgă, pentru darea în funcțiune, la o soluție provizorie.

— Care este situația de fapt a lucrărilor ?

— Există încă rămîneri în urmă la bazinul de neutralizare, decantorii coagulatori și la clădirea principală — toate subobiective ale stației de tratare chimică a apei. Se preliminează o nerealizare de cîteva milioane lei la construcții montaj în acest an. Nu s-au asigurat încă închiderile pentru iarnă.

Credem că nu mai este nevoie și de alte fapte, pentru a cere constructorului să înțeleagă un singur lucru: el poartă întreaga răspundere față de stadiul necorespunzător al lucrărilor de pe șantierul C.E.T. — Govora. De aceea are îndatorirea să privească la adevărata dimensiune situația creată și să acționeze cel puțin acum, cu toată hotărîrea, angajîndu-se din plin și cu toate forțele, pentru a salva termenul de punere în funcțiune, atît a stației de tratare chimică a apei cît și a grupului de 50 MW. Acum nu-și mai au nici un rost angajamentele formale, care dăunează intereselor economiei naționale.

V. SANDULESCU

DEBUTUL UNOR NOI PROMOȚII DE REGIZORI

Lucian GIURCHESCU

Iată-ne, așadar, dacă nu bătrîni în orice caz lipsiți definitiv de acel adjectiv care însoțea, prin coloanele presei, referirile la victoriile sau înfrîngerile generației mele, mai direct spus, la primele promoții ce absolviseră între anii 50—60 facultatea, secția de regie. Asemenea cinematografiei, dar din fericire nu cu aceleași rezultate, numele noastre nu mai puteau fi dezlipite de cuvîntul „tînăr". Tînărul și talentatul regizor X, tînărul și netalentatul Y, tînărul și mediocrul X și așa mai departe, cu dublul înțeles al unui asemenea epitet ce salută dintru început speranțele și invită la o oarecare îngăduință necesară, pentru ca în timp, prin repetare pînă la saturație, să mascheze inabil fie constatarea că fostul tînăr, deși nu mai e tînăr, în schimb nu e copt sau că de fapt, din diverse motive a rămas „tînăr" din lipsă de adevărați juni.

Nu atît apariția în schemele instituțiilor de specialitate a unei noi serii de directori de scenă m-a făcut să-mi dau seama de această realitate, cît poate mai ales faptul de a mă fi apucat să aștern pe hîrtie rîndurile de față. Dar destul despre „noi" și să trecem la „ei" ! (Asta neînsemnînd că între „ei" și „noi" n-ar exista punți de legătură, afinități etc. etc.).

Nu-mi permit să mă hazardez într-o încercare de schițare a portretului noii promoții și asta nu numai pentru că e la început (un început deosebit de promițător în cele mai multe cazuri), ci și pentru că nu data nașterii, a absolvirii sau numărul contingentului conferă automat personalitatea unui grup.

E vorba, mai degrabă, de-o încercare de-a înțelege ce ar putea aduce scenei și micului ecran „noul val" de regizori. (Scuzați expresia, dar deocamdată, chiar împrumutată, mi se pare cea mai potrivită, gîndindu-mă la forța pe care o poartă implicit în ea noțiunea de tinerețe).

Am avut prilejul să-i cunosc pe cei mai mulți dintre ei, cu mult înainte de debutul public propriu-zis. Natural, pe unii mai îndeaproape, pe alții întîmplător. Ceea ce te frapează în primul rînd este setea de cunoaștere, de cunoaștere a tot ce e nou și interesant, refuzul net al provincialismului, al stagnării artistice. Excepțiile, pentru că există și excepții, nu fac decît să întărească regula. Dar în legătură cu excepțiile, fie-mi îngăduită o paranteză. O serie de experiențe nu chiar atît de vechi ne-au demonstrat din plin (dacă mai era nevoie de vreo demonstrație), că în nici un domeniu al creației teatrale compromisul nu se răzbună mai necruțător decît în cel al regiei. Coordonator și deci conducător, un regizor prost poate duce la esec cel mai bun colectiv actoricesc, cea mai reușită dramă, desigur dacă cei în cauză, confundînd nepriceperea cu „căutarea soluțiilor creatoare", nu se sesizează la timp. Și totuși, din păcate, la adăpostul lui „ce vrei, e încă la început", „să mai încercăm", „la admitere părea interesat de pictură" și atîtea altele pe care oricine a participat măcar o dată la o discuție post-examen le-ar putea reproduce cu ușurință, se mai promovează regizori de nota 5, adică oameni care în realitate au esuat cu succes la fiecare examen, dar care au fost „trași de urechi", pe motivele cele mai diverse, pînă la limita anului al treilea, adică a anului din care eliminarea nu mai e practic posibilă. Nu sînt un fanatic al clasificărilor și cu atît mai puțin simt imboldul fetișizării notelor, mai ales că există suficiente exemple care contrazic asemenea concepții, dar totuși... totuși nu cred că orice om care a pășit pragul Institutului de teatru e virtualmente un artist și că astfel trebuie încurajată mediocritatea sau lipsa de har a unora ce ar putea, bine îndrumați, să fie de folos societății în alte, nenumărate, domenii.

Închei aici această lungă paranteză, care de fapt se dovedește nu chiar atît de marginală cum ar putea părea la prima vedere.

Vorbeam ceva mai sus de refuzul provincialismului. Este, poate, măcar ca tendință, cel mai de aplaudat atribut al noilor regizori. Poate nu fiecare soldat poartă de fapt în ranița bastonul de mareșal, dar vai de cel care nu năzuiește spre împlinire, spre desăvîrșire, spre expresie proprie. De cel ce se multumește să fie primul la „el în sat". Să subsiste și nu să existe. Fie că montează la Piatra-Neamț sau Tîrgu Mureș, fie că își realizează spectacolele pe scenele de la Cassandra, din „Podul" de pe Plevna sau în minuscula sală-studio de la „Nottara", fie că se numesc Andrei Șerban, Anca Ovanez, Olimpia Vărodi, Eugenia Ionescu, Magda Bordeianu, Geo Berechet sau Octavian Greavu — și lista poate fi completată — ei vor să spună ceva și asta nu la nivelul orașului sau al instituției, ci la acela, suficient de elevat, al mișcării teatrale românești. Și de cele mai multe ori, atunci cînd condițiile subiective nu devin piedici obiective, ei și reușesc concret, practic, acest lucru.

Nu e vorba de o goană cu orice preț după originalitate (deși nu de puține ori „moda" prinsă după ureche joacă renghiuri, cu finalități usturătoare și decepții — amintiți-vă primele decepții ! — ce iau proporții hiperbolice), nu e, deci, vorba de dorința de-a inventa cu orice preț, de tentația de-a descoperi din nou principiul vaselor comunicante, ci de sondarea unor posibilități contemporane de exprimare, rod direct al noilor întrebări pe care dialectica evoluției le pune continuu, inedit, rezultat al înaintării în investigarea fenomenelor sociale, în investigarea complexității sufletești a omului, deci, teatral vorbind, al fiecărui nou moment dramatic (nou nu doar în sensul creației sale literare, ci în acela al reprezentării azi, aici).

Fuga de automultumire, deși e greu de presupus un asemenea atribut la cineva care abia a început și care are, în mod imperativ, în fața lui cale liberă, liberă dar lungă și plină de obstacole — firești — din ce în ce mai înalte, mai grele, fuga de auto-multumire, de coltișorul cald, de drumul bătut, fată alte aspecte ale refuzului „provincialismului". Aliat cu dorința de cunoastere, ce presupune cultură, cu căutarea continuă, cu înțelegerea tradiției, dar respingerea netă a epigonismului, el ne-a oferit în ultimele stagiuni fie reîntîlnirea cu opere deosebite, ce n-au tentat (de ce, nu știu ?) pe mai vîrstnicii lor, ca „Uriașii munților" sau „Arden din Kent", cu capodopere de multe decenii nejucate și care în teoriile unor birocrați teatrali erau fals și vizibil „demistificate" întru justificarea nereprezentării lor ca „Viața e vis" de Calderon (Studioul Cassandra — regia Nicoleta Toia), fie interpretări inedite ale unor piese jucate („Nu sînt Turnul Eiffel"), fie descoperirea unor texte uitate prin dosarele vreunei biblioteci publice sau private („Goana după fluturi"), fie realul debut al unor autori nu tocmai atît de tineri, pe cît se pare, cum ar fi Leonida Teodorescu (montat și mai înainte, dar vai, cum !), Radu Dumitru sau Mihai Georgescu.

Dacă n-ar fi decît atît și încă am avea destule motive de-a spera că acest val nou în regia românească devine un stimulent, obligă, tinde să ridice stacheta. E greu de făcut pronosticuri, și ele nici nu-și au rostul. Ora bilanțului e încă departată ; trăim, în ceea ce-i privește, ora lansării. Poate unii vor rămîne pe drum, unii se vor plafona și numai cei mai buni dintre cei buni vor deveni permanențe, deși în artă — înclin să cred — permanența nu există decît pe hîrtie, deci corectîndu-mă, să spunem : vor răspunde încrederii de azi. Dar pentru a rebuta cît mai puțin e nevoie de o grijă deosebită la lansare. Un om, ca și o rachetă, poate să nu ia înălțime din cauza defecțiunilor „tehnice", a calculelor greșite. Nu e indiferent în ce condiții pleci. Or, la acest capitol ar fi cam multe de spus. Desigur, condiții obiective fac ca Studioul Cassandra să fie neîncăpător pentru numărul mare de studenți de la regie și actorie, dar totuși... totuși oare, n-ar fi mai normal ca profesorii de arta actorului să aibă o încredere reală în studenții pe care i-au îndrumat trei ani și deci să permită ca toți viitorii directori de scenă să-și dea „producția" în cadrul școlii pe care o urmează, nu de alta, dar niște actori bine pregătiți e greu de presupus că vor fi „stricați" de colegii lor, și ei formați în spiritul aceluiași program artistic. De altfel — și asta e poate o părere strict personală — prefer o reprezentație șovăitoare concepută de niște debutanți, unei căderi semnate de un actor ce n-a avut prilejul să-și desfășoare talentul regizoral pe o scenă profesionistă. Mai mult încă, cele mai interesante performante spectacologice ale școlii noastre de teatru, cele care făcuseră din acest Studio un adevărat laborator de creație, de experiență, de reînnoire au fost semnate de nume ca Vlad Mugur, Sorana Coroamă, George Teodorescu, Dinu Cernescu, David Esrig, Cornel Todea, Andrei Brădeanu și alții (pe vremea cînd erau studenți !), iar stagiunea de anul trecut a dovedit, după o lungă pauză, același lucru. Oare n-ar fi fost normal ca și Andrei Șerban să debuteze la Cassandra, și nu cu o echipă a U.A.S.R.-ului, ca Magda Bordeianu să-și manifeste însușirile cu ajutorul actorilor-studenți și nu cu a studenților-amatori ? Și exemplele se pot înmulti. După cum s-ar putea vorbi despre mentalitatea unor directori de teatru, care după ce cer absolvenți, nu mai „doresc" să-i folosească, sau care — spre deosebire de cei de la Teatrul Mic sau Teatrul din Ploiești — oferă debutanților ce „a rămas" de la împărțeală.

N-aș vrea să termin cu aceste observații, probabil discutabile, dacă inversăm noțiunile de obiectiv și subiectiv, dar demonstrînd calitățile noilor promoții de regizori nu m-am putut opri să nu semnalez unele inconveniente de toți știute, dar trecute — nu știu de ce ? — cu vederea. E bine să-i învățăm, e bine să-i îndrumăm, dar nu e chiar atît de rău să unim exigența necesară cu crearea unor condiții (întru totul posibile, reale) de debut, mai ales că, parafrazîndu-l pe Claude Rostand, care spunea că, în muzica modernă, a trecut momentul în care trebuia să surprinzi prin îndrăzneală, a sosit momentul în care trebuie să seduci prin talent, am putea afirma și noi că așteptăm de la noua promoție nu numai îndrăzneala ce frapează, ci și talentul de investigare în spirit nou, care convinge. Or, pentru realizarea acestui deziderat sîntem cu toții responsabili. Și e bine să nu uităm, să ne reamintim din cînd în cînd acest adevăr primar.

Lucrări noi în Editura științifică

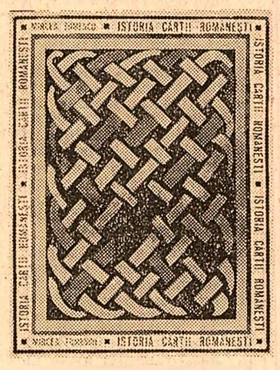

Mircea Tomescu realizează în lucrarea sa „Istoria cărții românești de la începuturi pînă la 1918" prima sinteză științifică, de ansamblu, asupra cărții și tiparului românesc, care au jucat un rol însemnat în dezvoltarea culturală a societății noastre.

Lucrarea prezintă un real interes științific și instructiv-educativ pentru toate categoriile de cititori.

Umanistul Nicolaus Olahus

I. S. Firu și Corneliu Albu evidențiază în lucrarea „Umanistul Nicolaus Olahus" coordonatele definitorii ale operei acestuia : demonstrarea cu aproape un secol înaintea primilor noștri cronicari a originii latine și a comunității de neam a românilor din Țara Românească, Transilvania și Moldova, activitatea meritorie pentru organizarea învățămîntului, creația literară, colaborarea cu marii umaniști ai epocii etc.

Volumul conține un număr însemnat de texte alese din lucrările lui Nicolaus Olahus.

Cartea istoricului Titu Georgescu intitulată „Mărturii franceze despre 1848 în Țările Române" selecționează dintr-o vastă documentare arhivistică și o bogată literatură istorică, proprie mijlocului veacului trecut, numeroase mărturii scrise de solii Franței — diplomați, istorici, cărturari, călători — asupra evenimentelor petrecute în Țările Române în timpul memorabilului an revoluționar 1848.

Frecventarea școlii generale

UN DREPT CARE IMPLICĂ OBLIGAȚIE

Un profesor ne relatează, într-o scrisoare, contrariat, următorul fapt: „De curînd a fost repartizat în grupa mea, de la Casa de copii din Pașcani, elevul I. L., originar din Strunga, județul Iași, orfan doar de tată. Deși este în clasa a VIII-a, din cauza frecventării sporadice a școlii, nu cunoaște bine nici măcar materia primelor patru clase ; citește silabisind și scrie cu multe greșeli. Am început să-l învăț româna și matematica de la primele noțiuni, dar pînă la înțelegerea lecțiilor «la zi» mai e cale lungă, mult mai lungă decît un an școlar...".

Evident, I. L. e un caz extrem, distonant, ca orice punct negru în peisajul tonic al „lumii" copiilor noștri, pentru care a învăța, a urca pas cu pas treptele școlarității a devenit un act reflex. Ei sînt beneficiarii accesului neîngrădit în școli și universități, garantat de statul socialist oricărui tînăr cetățean al țării, prin gratuitatea învățămîntului de toate gradele și a manualelor școlare, lărgirea constantă a rețelei școlare și perfecționarea procesului instructiv-educativ. Statisticile consemnează, la noi, de ani și ani, peste 4 milioane de elevi și studenți înscriși la cursurile de zi și serale și la învățămîntul fără frecvență, ceea ce înseamnă că fiecare al cincilea locuitor al României învață.

Pentru ce insistăm, totuși, asupra unui caz extrem ? În primul rînd, pentru că, din păcate, nu e unic. În al doilea rînd, pentru că orice copil neșcolarizat sau care nu-și încheie întregul ciclu al școlii generale, este victimă a propriilor săi părinți și trebuie apărat de colectivitatea noastră, care a legiferat nu numai dreptul, ci și datoria fiecăruia de a absolvi cel puțin școala generală de 8 ani și, în perspectiva apropiată, cea de 10 ani, obligația oricărei familii de a prezida acest act civic. Ca atare, părinții care permit copiilor lor să nu frecventeze școala sau din diferite motive îi împiedică să o urmeze, încalcă legile țării, îndatoririle lor umane. Cu aproape un sfert de veac în urmă, concentrînd potențele intelectuale ale țării, partidul a inițiat o intensă campanie care a dus, în final, la lichidarea analfabetismului, a cauzelor sociale care îl generau. Tocmai de aceea nu îngăduim, nici măcar în cazuri cu totul particulare, reeditarea unor situații de tristă amintire. Mai mult. Nu putem să nu avem în vedere că nivelul de civilizație actual din țara noastră a creat o asemenea scară de valori încît, practic, devin „analfabeți" nu numai cei care nu știu să deslușească slova cărții, ci și cei care nu și-au încheiat studiile în școala generală. Căci, fără asemenea studii nu poți să fii azi — cum se spune — în rînd cu oamenii.

Firește, ar fi utilă o investigație sociologică mai profundă pentru stabilirea mobilurilor care determină pe anumiți părinți să permită ca un copil sau altul să rămînă în afara școlii. După cîte se pare, este vorba uneori de părinți care, tributari unor concepții retrograde despre rolul femeii în societate, consideră că pentru o fată e de ajuns să învețe să scrie și să citească : unii dintre aceștia consideră chiar că „a ține fata la școală" pînă la 15—16 ani e în dauna viitorului ei pentru că „se va mărita tîrziu". Or, e limpede că asemenea oameni — care împiedică bălatul sau fata să-și continue studiile — sînt doar în aparență grijulii față de viitorul propriului lor copil.

Conducătorii unor unități agricole, de construcții care angajează, călcînd legile statului, tineri de vîrsta școlii generale, în timpul orelor ce trebuie consacrate învățăturii, sînt cel puțin la fel de vinovați ca părinții de care aminteam. Există, desigur, și alte „mobiluri" ale neșcolarizării, dar ne oprim aici. E de reținut însă că actuala organizare a învățămîntului nostru se înscrie pe linia tendinței manifestate în genere în țările avansate de a se realiza prelungirea școlarității obligatorii prin coborîrea limitei inferioare a vîrstei de cuprindere în școală. Crearea școlii obligatorii de 10 ani cu începerea școlarizării de la 6 ani are evident un dublu avantaj. Primul : asigură creșterea simțitoare a nivelului de cultură al întregului tineret ; al doilea : lichidează decalajul existent între vîrsta absolvirii școlii generale și vîrsta stabilită pentru angajare, asigurîndu-se ca tinerii să fie menținuți sub influența școlii pînă ce împlinesc 16 ani. Nu întîmplător, deci, noua lege a învățămîntului precizează : **„Netrimiterea copiilor la școală constituie contravenție".** Este cazul ca îndeplinirea obligației civice de a absolvi școala generală să fie asigurată de toți părinții și tutorii elevilor și, dacă este necesar, impusă prin sancționarea familiilor care tolerează, repetat, absențele nemotivate, sau a conducerilor acelor unități economice care angajează tineri în timpul orelor lor de școală.

Recent au fost luate noi măsuri pentru preîntîmpinarea unor situații la care ne-am referit în rîndurile de față în vederea cuprinderii și menținerii la cursuri a copiilor de vîrsta școlii generale, cît și pentru sprijinirea persoanelor care, dintr-un motiv sau altul, nu au absolvit școala generală sau o școală echivalentă. Învățătorii și diriginții au fost îndrumați să discute cu părinții ai căror copii au rămas în afara școlii în anii trecuți sau care nu o frecventează în prezent cu regularitate și să asigure aducerea imediată la cursuri a elevilor care absentează nemotivat. La solicitarea Ministerului Învățămîntului, organele centrale competente au indicat organelor locale, conducerilor întreprinderilor agricole de stat și cooperativelor agricole de producție ca, la cererea conducerilor școlilor și inspectoratelor județene de învățămînt, să pună la dispoziția copiilor care domiciliază la distanțe mari de școală mijloace de transport. Totodată, elevilor îndreptățiți li se acordă burse din partea Ministerului Învățămîntului.

Și încă un fapt. Venindu-se în întîmpinarea dorinței persoanelor de acum mature, care nu au absolvit școala generală, se organizează cursuri de pregătire la școli, cămine culturale, C.A.P., în vederea susținerii și promovării examenelor prin învățămîntul fără frecvență. Școlile vor asigura manualele necesare participanților la aceste cursuri.

Este de datoria organelor locale de partid și de stat de a susține eforturile pe care le fac slujitorii școlii în vederea cuprinderii și menținerii la cursuri a tuturor copiilor. Aceste eforturi ar trebui să se bucure, cum ar fi firesc, de întregul sprijin al deputaților și consiliilor populare care, pînă acum, rareori s-au ocupat concret de această problemă de larg interes cetățenesc. E de dorit și necesar, de asemenea, ca înscrierea și frecventarea cursurilor pregătitoare organizate pentru cei care n-au absolvit școala generală și susținerea de către ei a examenelor necesare să preocupe deopotrivă organele locale de stat, cît și conducerile unităților în care lucrează. Căci e de datoria tuturor celor în cauză să beneficieze de acest nou ajutor ce li se creează celor care au uitat cîndva că **a frecventa școala e nu numai un drept ci și o obligație.**

Al. POPESCU

Sărbătorirea centenarului Luchian

Împlinirea în acest an a unui secol de la nașterea marelui pictor Ștefan Luchian prilejuiește organizarea a numeroase manifestări, culminînd cu acelea care se vor desfășura în Capitală și în principalele orașe ale țării în cursul lunii decembrie.

Sărbătorirea centenarului nașterii pictorului se va face, într-un cadru festiv, la Ateneul Român, unde artiști plastici și critici de artă vor vorbi despre opera lui Luchian, despre importanța sa pentru școala românească de pictură, despre continuitatea artei sale și despre locul pe care îl ocupă în contextul artei europene. La această festivitate a fost invitat să ia parte și președintele Asociației internaționale a criticilor de artă (A.I.C.A.), criticul și istoricul de artă Jacques Lassaigne.

Totodată, la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România se va deschide expoziția „Peisajul și compoziția de plein-air în opera lui Luchian". O altă expoziție de pictură intitulată „Luchian și continuatorii săi" va fi organizată la Muzeul București în arta plastică și colecția Simu.

Între 5—20 decembrie, în diferite orașe din țară se vor desfășura, de asemenea, manifestări dedicate acestui important eveniment cultural, la care vor conferența cunoscuți artiști plastici, critici și istorici de artă.

(Agerpres)

cinema

● **Columna** (ambele serii) : PATRIA — 9 ; 12 ; 15 ; 18 ; 20,45.
● **„Judoka", agent secret** : REPUBLICA — 9 ; 11,15 ; 13,45 ; 16,15 ; 18,45 ; 21,15, FESTIVAL — 8,15 ; 10,15 ; 12,30 ; 14,30 ; 16,45 ; 19 ; 21,15.
● **Noaptea** : CENTRAL — 8,30 ; 11 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21,15.
● **Hombre** : FEROVIAR — 8,30—16 în continuare ; 18,30 ; 21, EXCELSIOR — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21, GLORIA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30. VICTORIA — 9 ; 11,30 ; 14 ; 16,15 ; 18,45 ; 21.
● **Îndrăznețul Pardaillan** : SALA CINEMATECA (bilete la casă) : 10 ; 12 ; 14.
● **Colivie pentru doi** : SALA CINEMATECA — 16 ; 18,15 ; 20,30.
● **Înțeleptul de pe muntele blestemat** : LUCEAFĂRUL — 9 ; 11 ; 16 ; 18,15 ; 20,30, FLAMURA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.
● **Fete în uniformă** : CAPITOL — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21, MODERN — 9,30 ; 11,45 ; 14 ; 16,15 ; 18,30 ; 20,45.
● **Regele suedez** : LUMINA — 9,15—15,45 în continuare ; 18,30 ; 20.45.
● **Minunata călătorie a lui Nils Holgersson** : DOINA — 9 ; 11 ; 13.
● **Cînd tu nu ești** : DOINA — 16 ; 18.15 ; 20,30.
● **Oscar** : UNION — 16 ; 18,15 ; 20.30.
● **Lumea comică a lui Harold Lloyd** : **Plimbarea lui Esop** : TIMPURI NOI — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15.
● **Prințesa** : GRIVIȚA — 9—13.30 în continuare ; 15.45 ; 18 ; 20.30. MIORIȚA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 21.
● **Prin Kurdistanul sălbatic** : ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15.30 ; 17,45 ; 20
● **Operațiunea San Gennaro** : BUZEȘTI — 15,30 ; 18, PROGRESUL — 15.30 ; 18, 20.30. COTROCENI — 20.30.
● **Thérèse Desqueyroux** : PROGRESUL — 20.30. COTROCENI — 20.30.
● **Soare și umbră** : BUZEȘTI — 20.30.
● **Samuraiul** : DACIA — 8.30—16,30 în continuare ; 18.45 ; 21. AURORA — 8.30—15.30 în continuare ; 18 ; 20.30.
● **Fiul lui Tarzan** : BUCEGI — 9.30 ; 11,30 ; 16,30 ; 18 30 ; 20.30. FLOREASCA — 10 ; 12 ; 14 ; 16.30 ; 18.30 ; 20.30. ARTA — 16.15 ; 18.15 ; 20.15.
● **Winnetou** (seria a III-a) : UNIREA — 15.30 ; 18 ; 20.30.
● **Planeta maimuțelor** : LIRA — 15 ; 17,45, VOLGA — 8.45—13 în continuare ; 15,30 ; 18 ; 20.30.
● **Cu mîinile pe oraș** : LIRA — 20.30.
● **Trei copii „minune"** : DRUMUL SĂRII — 16 ; 18 ; 20.
● **Spartacus** : FERENTARI — 15,30 ; 19.
● **Roata vieții** : GIULEȘTI — 15.30 ; 18 ; 20.30.
● **Lustragiul** : COTROCENI — 15.30 ; 18.
● **Neînțelesul** : PACEA — 15.45 ; 18 ; 20.15.
● **Heroina** : CRÎNGAȘI — 15.30 ; 18 ; 20,15.
● **Vera Cruz** : MELODIA — 8.45 ; 10.45 ; 12.45 ; 14.45 ; 16.45 ; 18.45 ; 20.45.
● **Viva Maria** : VIITORUL — 15.30 ; 18.
● **Să nu ne despărțim** : VIITORUL — 20.30.
● **Eu te-am iubit** : MOSILOR — 15.30 ; 18.
● **Fraeii sălbatici** : MOSILOR — 20.30.
● **Zorba grecul** : POPULAR — 15.30 ; 18 ; 20,30. ARTA — 9—13.30 în continuare.
● **Poemul celor două inimi** : MUNCA — 15.30 ; 18.
● **Cine l-a ucis pe Liberty Walance** : MUNCA — 20.
● **Tarzan, omul-maimuță** : COSMOS — 16 ; 18 ; 20.
● **Căderea imperiului roman** : TOMIS — 9.30—15.30 în continuare ; 19.
● **Testamentul unui pașă** : FLACĂRA — 15.30 ; 18 ; 20.30.
● **Inimă nebună... nebună de legat** : VITAN — 15.30 ; 18.
● **Republica Skid** : VITAN — 20,30.
● **Vesnicul întîrziat** : RAHOVA — 15,30 ; 18 ; 20,30.

tv

Programul I

14,00 — Fotbal : România — Elveția preliminariile Campionatului mondial). 17,30 — Pentru cei mici : Lanterna magică. În cuprins filmele : ● „Frumoasa din pădurea adormită". ● „Tabla neagră a lui Bigondie". ● „Ghioceii". 18.00 — Scrimă : Campionatul balcanic. Transmisie directă. 18,30 — Mult e dulce și frumoasă. În lumea gramaticii — adjectivul. 19,00 — Pentru tineretul școlar : „Print și cersetor" (III). Balet după romanul lui Mark Twain. Muzica : Laurențiu Profeta. 19,30 — Telejurnalul de seară. 19,50 — Buletinul meteorologic. — Publicitate. 20,00 — Tele-enciclopedia. În cuprins : ● Darwinismul ● Disc ● Ayun ● Echipament cosmic. 21,00 — Film serial : „Războinătorii". 21,50 — Program de circ înregistrat pe peliculă. 22,05 — Estrada tinereții. Soliști : Luiza Costache, Angela Similea, Elena Neagu, Acvilina Severin, Alga Florescu, Doina Cărpiniș, Ivănuș Sugar, acompaniați de orchestra condusă de Valentiu Grigorescu. 23,05 — Telejurnalul de noapte. 23.20 — Închiderea emisiunii programului I.

Programul II

20,00 — Telex T. V. 20,05 — Telecinemateca umorului. 20,30 — Parada orchestrelor — cu concursul formației Clubului de jazz București. 20,50 — Recital de simbătă seara. ● Soprana Teodora Lucaciu ● Violonistul S. Snitkovski (U.R.S.S.). 21,30 — „Bis pe 16 mm" : Vechiul drum — film documentar românesc. 22,05 — Roman foileton : „Forsyte Saga" (IX). 22,55 — Închiderea emisiunii programului II.

teatre

● Filarmonica de stat „George Enescu" (sala Ateneului) : **Concert simfonic** — 20. Dirijor : Mircea Cristescu. Solistă : Nicole Henriot (Franța). ● Opera Română : **Răpirea din Serai** — 19,30. ● Teatrul de Operetă : **Țara surîsului** — 19,30. ● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia) : **Becket** — 19,30 ; (sala Studio) : **Părinții teribili** — 19.30. ● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din bd. Schitu Măgureanu) : **Livada cu vișini** — 20 ; (sala din str. Alex. Sahia) : **Melodie varșoviană** — 20. ● Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru) : **Echilibru fragil** — 19,30 ; (sala Studio) : **Cafeneaua cameleonilor** — 20 ● Teatrul Mic : **Tango** — 15,30 ; **Ingrijitorul** — 20. ● Teatrul „Barbu Delavrancea" : **Ion** — 20. ● Teatrul „Ion Creangă" : **Năzdrăvăniile lui Păcală** — 9,30 ; **Adresanții necunoscuți** — 15,30. ● Teatrul evreiesc de stat : **Întîlnire pe culmi** — 20. ● Studioul I.A.T.C. „I. L. Caragiale" : **Hedda Gabler** — 20. ● Teatrul din Ploiești (la Teatrul de Comedie — București) : **Cameristele** — 19,30. ● Teatrul Țăndărică (sala din Calea Victoriei) : **Șoricelul și păpușa** — 17 ; (sala din str. Academiei) : **A fugit un tren** — 17. ● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy) : **Ca la Tănase** — 19.30 ; (sala din Calea Victoriei nr. 174) : **Mexico-Melody** — 19.30 ; (la Sala Palatului) : **Varietăți pe portativ** — 19. ● Circul de stat : **Circul „Aeros"** (R.D. Germană) — 16 ; 19.30.

puncte de vedere

Capitala își așteaptă monumentele

Virgil BRĂDĂȚEANU

Nu știu pe care loc s-ar plasa Bucureștiul într-o eventuală statistică a monumentelor și statuilor aflate în marile orașe ale lumii, știu însă că în ultimul ghid românesc apărut, intitulat **Monumente din București** și datînd din anul 1966, la capitolul „Monumente de artă plastică" sînt înscrise 74 de asemenea exemplare și mai știu că multora dintre noi li se pare că primului oraș al țării îi lipsesc monumentele. Impresionează coloritul orașului, spațiile verzi, dinamica vieții, veselia oamenilor, frumusețea femeilor, dar deloc monumentele. De ce ? Pentru că în ciuda celor 74 sau 80 posibil de semnalat statistic puține se impun spre a fi reținute și pentru că din cele înscrise în ghid puține, mult prea puține, sînt monumente, majoritatea fiind statui sau busturi așlate pe socluri mai mari sau mai mici, nu toate cu virtuțile operei de artă. Și mai este ceva, din atîtea cîte sînt, multe sau puține, nu multe se află fericit plasate și ca urmare problema amplasamentelor, acută azi, trebuie avută în vedere pentru viitor.

Socialismul a dat Capitalei, ca și întregii țări, un nou ritm de viață, umitor prin amploarea construcțiilor, ne-a dat bucuria de-a o vedea crescînd zi de zi, de-a înflori prin cartiere noi, prin uzine și lăcașuri de cultură. Dar Bucureștiul l-am moștenit după o existență multiseculară, deloc ușoară, adeseori pradă flăcărilor, mereu de reconstruit și de multe ori amenințat. Problema sistematizării s-a pus tîrziu și doar atît cît s-a putut cu grijă pentru frumos, ceea ce a îngreunat obiectiv misiunea de-a dezvolta moștenirea înaintașilor.

Cu excepția principalelor două axe de circulație, Bucureștiul moștenit este foarte întortocheat, noile noastre cartiere, cu excepția celui care se înscrie pe Magistrala Nord-Sud, nu sînt, din păcate, mai puțin complicate, mai ales imensul cartier Titan. În Drumul Taberei, Titan sau Pajura nu sînt prevăzute locuri pentru statui și monumente, și este destul de greu să le găsim acum. Se pune, așadar, pentru întregul București problema stabilirii amplasamentelor pentru viitoarele monumente, în actualele și viitoarele noi cartiere, acelea care, o dată cu alte impresionante realizări ale socialismului, să vorbească peste vreme despre măreția aspirațiilor și a credințelor noastre.

Capitala țării are mai ținut de toate nevoie de monumente reprezentative și pe măsura înaltelor ideaiuri care ne animă, de monumente simbol, prometeice. Statui avem în mai mare măsură, dar n-avem decît puține monumente care cu virtuți artistice să simbolizeze dragostea noastră pentru viață liberă, demnă, și lupta românilor pentru libertate socială și independență națională, acele opere care să fie astfel realizate și puse în valoare încît să atragă prin însăși prezența lor și să impună, să ne cheme și să ne vorbească, monumente care să pretindă ambianță și să se justifice prin ele însele. La loc de frunte ar trebui să se afle monumentele în care să fie întruchipate vibrant marile idei și idealuri ale societății noastre socialiste, adevărate efigii ale realității noastre contemporane, monumente care să înscrie în piatră, în marmură, în bronz tot ce este mai frumos și mai înălțător în epoca de profunde prefaceri revoluționare pe care o trăim.

Amplasamentele, chiar dacă nu sînt ușor de găsit, pentru că în mod obiectiv trebuie să fie cele mai potrivite, nu sînt imposibil de aflat. Și chiar dacă multora li se pare că orice amplasament este mai mult sau mai puțin subiectiv, nu cred că acesta ar fi un motiv de nesfîrșită așteptare, uneori subiectivul putînd deveni obiectiv.

În această acțiune ar trebui să procedăm sistematic și să fixăm mai întîi posibilele amplasamente de pe principalele căi existente. Aici de ce n-am porni chiar de la locul pe care cu toții îl considerăm centrul Bucureștiului, de la intersecția care ar putea fi numită Piața Universității sau a Teatrului Național dar tot așa de bine a municipalității. Aici un monument se impune pentru că el ar fi admirabil pus în valoare prin perspectivele din patru sensuri pe care le oferă bulevardele ce se întîlnesc în acest loc și pentru că ar aduce un accent propriu între monumentele arhitectonice existente și cele pe care le așteptăm. Posibile amplasamente oferă, as zice chiar cu necesitate, actuala Piață Romană, ca și Piața 1848 sau Piața Unirii, toate pe un ax care s-ar îmbogăți astfel prin ritmuri și accente noi, le-ar face văzute și căutate. Amplasament necesar oferă și impune Piața Republicii de asemenea înălțimile Capitalei : dealul Arsenalului, dealul Ciurel și așa mai departe. Văd, o dată cu dv., stimați cititori, cum se descoperă aproape singure locurile care își așteaptă monumentele, simbolurile, metaforele în piatră sau bronz : românești ca suflu, contemporane în perspective, modernde în viziune și execuție.

Chiar dacă pornesc de la situația din Capitală, fie-mi permis să afirm că aspectele au întrucîtva valabilitate generală, că problema se impune și în alte municipalități, că ea se ridică pe planuri specifice totodată pentru edili, arhitecți și sculptori, și o dată cu ei pentru economiști, planificatori, ordonatori și coordonatori financiari și ei presupuși artiști cînd este vorba de monumente care să ne înfrumusețeze orașele și o dată cu ele viața noastră, ziua și noaptea, în toate anotimpurile, să ne facă orașele mai îndrăgite și țara mai cunoscută prin expresii ale spiritualității românești. Azi, mai mult decît înainte, monumentele impun respectarea atributului caracteristic al monumentalității, azi cînd ochiul nostru este obișnuit cu dimensiunile și înălțimile pe care le presupun blocurile curent construite cu 10—12 etaje. Este o chestiune de extremă importanță, cu neputință de dezlegat după rețete, este o dezlegare care nu poate veni decît din cunoașterea și respectarea unor factori și cerințe foarte specifice.

În acest domeniu, există la ora actuală un număr de hotărîri de partid și de stat care prevăd crearea unor importante monumente de artă plastică, mult mai multe decît cele ridicate pînă acum. În afară de **Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism, Monumentul eroilor patriei, Statuia lui Lenin** și altele existente, partidul i-a chemat pe sculptori și arhitecți, pe artiștii din domeniul picturii monumentale să creeze **Monumentul Eliberării, Monumentul Independenței, Monumentul Unirii, Monumentul 1907, Monumentul Grivița 1933**, de asemenea, o serie de statui ale unor oameni de seamă care au ilustrat epoci și au slujit evenimentele epocale din istoria patriei noastre sau din contemporaneitate. Dar cu toate că necesitatea se impunea obiectiv, că n-au lipsit chemările, că există chiar hotărîri adoptate în acest sens, majoritatea acestor teme de structurală importanță își așteaptă încă creatorii, iar creatorii așteaptă amplasamentele și așa mai departe, încît în loc să avem astăzi un lanț al monumentelor în draga noastră Capitală, constatăm existența unui puternic lanț al slăbiciunilor. Este un lanț pe care l-am vrea cît mai curînd desfăcut verigă cu verigă, începînd de la sistematizarea arhitectonică, trecînd la stabilirea amplasamentelor, la publicarea și desfășurarea în condiții corespunzătoare a concursurilor, la schimbarea în general a opticii în această problemă, la luminarea spiritelor și tratare cît mai inspirată. Este imperios necesar, cu atît mai mult cu cît în întreaga țară ritmul construcțiilor se intensifică, cu cît noi spații așteaptă să fie împodobite cu monumente de arhitectură și artă plastică spre slava vieții și fericirea noastră. Ce splendid teren de manifestare artistică îl va oferi salba de lacuri a Bucureștiului !... Aici pot fi ridicate monumente poetice, care să cînte aspirația oamenilor către desăvîrșire morală, frumusețea fizică, iubirea, opere care la rîndul lor prin valorile artistice intrinsece să ne cheme, să ne desfete și să ne înalțe.

Și f

Aurel MIHALE

CLIPA ÎNDELUNG AȘTEPTATĂ...

Veniserăm aici, la Stația de radio-Bod, de lîngă Brașov, să întărim garda care stătuse pînă atunci singură de pază, în aprilie 1944, cînd începuseră marile bombardamente aeriene și crescuse pericolul atacării directe a obiectivelor militare. Or, stația de radio trebuia să transmită ziua și noaptea, fără întrerupere, și noi aveam misiunea să o apărăm oricum, de oricine ar fi încercat să pună mîna pe ea. De la un timp însă, pericolul acesta se mai îndepărtase, căci bombardamentele se răriseră și noi repetam tot mai rar „ipotezele" de apărare și rămîneam tot mai mult în gropile săpate în jur. Cunoșteam de acum curtea largă a stației ca pe bătătura noastră de acasă, toate cotloanele clădirilor și adăposturilor ei, fișia fiecărui post de santinelă, pe unde fiecare dintre noi trecuse de mai multe ori, așa că ne cam săturaserăm de gardă și de „ipotezele" ei.

Iată însă că, pe la mijlocul lui august, comandantul nostru de companie a venit cu o ipoteză nouă, „ipoteza B", după care nu erau atacate numai posturile de santinelă, de pe o latură sau alta a curții, ci însăși stația de radio, iar noi trebuia să luptăm încercuiți, adunați pe ea și pe cele două antene de fier. În „ipoteza" asta, grupa noastră, comandată de sergentul Sima Ivan, trebuia să apere intrarea stației de radio, nu intrarea în curte, unde era poarta numărul unu, păzită de santinele, ci chiar ușa stației propriu-zise, în care erau instalațiile și din care se făcea retransmisia programului de la București. Deveniserăm, cum zicea Sima cu mîndrie, „inima întregului dispozitiv", „ultima suflare" a apărătorilor stației, în cazul unui atac în plin, cei peste care nimeni nu trebuia să treacă spre clădire. În orice luptă de pe front, încerca Sima să ne facă să înțelegem o dată pentru totdeauna, te puteai mai ușor mișca ; dacă inamicul era mai tare și te copleșea, te puteai trage într-o parte sau alta și aștepta un moment mai potrivit pentru înfrîngerea lui. Aici, însă, unde să te tragi ? La douăzeci de pași înapoia noastră era ușa stației de radio ; obiectivul nu era undeva, departe, ci chiar lipit de noi, în spatele nostru ; dacă inamicul trecea numai un pas de tine, punea mîna pe el. Chiar dacă spuneam că trebuie să-l apărăm fără gînd de retragere, era prea puțin ; nu numai fără gînd de retragere, ci chiar dacă-ți dădeai viața nu era destul ; suprema noastră misiune era nu să ne jertfim pentru stație, ci să nu lăsăm pe nimeni să ajungă la ea.

Cuculete Gheorghe era trăgător la pușcamitralieră și tot așa, ca Sima, dintr-un contingent mai vechi. Poate că nici el nu credea cu adevărat că va ajunge să tragă cu mitraliera în curtea stației, dar era pregătit pentru asta. Noi, recruți din primăvara ceea, zburdam încă și făceam de gardă cu ochii mai mult spre zarea munților și a drumurilor, căci ni se făcuse dor de acasă și uitam citeodată de prezența vie a stației care duduia în spatele nostru.

A venit însă și ziua cînd a trebuit să ne batem pentru ea ; pe neașteptate, ca explozia unei bombe cu efect întîrziat, care trebuia oricum să răbufnească, dar nu știam cînd anume. Eram la barăci, în dormitoarele din spatele stației, după stingere, seara tîrziu, cînd chiar de la stația noastră am auzit comunicatul care dădea semnalul insurecției. Cei care eram treji am sărit din paturi lărmuind, i-am trezit și pe ceilalți și așa, numai în cămășile cazone, groase și scorțoase, albe, am ieșit afară să ne veselim. Bucuria păcii și a eliberării, abia sperată pînă atunci de noi, nu ne-a fost spulberată nici mai tîrziu, căci nici comunicatul și nici ordinele de pînă la miezul nopții n-au fost destul de clare pentru noi. Am înțeles însă că trebuia oricum să ne batem cu nemții, și ne-am adus dintr-o dată aminte de „deviza" și „ipotezele" noastre. Și chiar atunci, în puterea nopții, santinelele au fost dublate, iar noi am rămas de veghe, cu armele alături, pe pat, gata să intrăm într-o clipită în dispozitiv.

Noaptea a trecut liniștită și caldă, senină, așa cum sînt nopțile de august pe la noi, și abia către ziuă, cînd pe geamurile deschise a început să se simtă răcoarea dinspre munți, eu am adormit... M-am trezit însă destul de curînd, sau cel puțin așa mi s-a părut, că nu trecuseră decît cîteva clipe, în sunetele de alarmă, repetate ale trompetei și-n zarva celorlalți care se înghesuiau în ușă, tropăind... Afară, umbrele soldaților se risipeau chiar din pragul barăcii, spre toate colțurile curții, căci fiecare alerga la locul știut din dispozitiv.

Noi, cei din grupa lui Sima Ivan, eram cam speriați, pentru că ni se anunțase dispozitivul **ipotezei B**, ceea ce însemna că în curte pătrunsese cineva, și ne-am gîndit dintr-o dată la nemți. Am avut însă timp să ne ocupăm locurile din fața stației, în spatele brîului de pămînt ce înconjura bazinul de apă și ne-apăra din față. Dincolo de bazin erau aleea principală, așternută cu pietriș roșu de prund, peluzele de iarbă verde de pe laturile ei și poarta. Întunericul era destrămat, dar împiclit încă, albit de o ceață ușoară, care atunci, înaintea zorilor, cobora ca de obicei dinspre munți. Așa că n-am văzut ce se petrecea la poartă, însă acolo se trăgea cu automatele, scurt, învălmășit.

Intraseră de asemenea și ceilalți în dispozitivul grupelor lor ; unii în spatele stației, dincolo de cele două antene uriașe de fier, înțepenite cu odgoane groase de oțel în pămînt ; alții în dreapta stației, la adăpostul movilei ce acoperea depozitul subteran de păcură ; alții în stînga, în jurul uzinei electrice, iar restul în față, pe lîngă clădirea direcției și a personalului stației, din dreapta și stînga peluzelor cu iarbă verde. Nu se trăgea însă decît la poarta principală ; dar și acolo a încetat destul de curînd vilvătaia ceea de foc și în toată curtea stației, precum și dincolo de gard străjuit de jur-împrejur de plopi tineri și deși, abia ghiciți în ceață, începu să se așeze tăcerea.

Atunci am auzit scrîșnind pietrișul de pe alee și am văzut apoi un soldat alergînd spre noi. Soldatul a ocolit bazinul de apă, a trecut de noi și a intrat pe ușa stației la telefon. De la el am aflat că hitleriștii surprinseseră și dezarmaseră santinelele de la poartă, că ocupaseră și poarta și ghereta și că năvăliseră apoi în casa portarului, unde dormea comandantul companiei, pe care-l luaseră poate prizonier.

— Cum așa, mă !? a strigat Sima după el, vînăt de necaz.

Soldatul însă și-a văzut de ale lui și abia după ce s-a întors din stație, și mai speriat, căci nu dăduse de nimeni acolo, la telefon, ne-a povestit în cîteva cuvinte cum se treziseră ei nemții peste ei. Mai întîi se auzise un huruit de mașini în față, dincolo de calea ferată și de canton, huruit care a încetat de-odată în ceață ; apoi a apărut pe șosea, dinspre fabrica de zahăr din stînga un grup de civili, din care cineva a întrebat de departe, vorbind cam stîlcit românește dacă acela era drumul către satul Bod, din dreapta. În dreptul porții însă, „civilii" se repeziseră buluc pe sentinele și le trîntiseră la pămînt. Acolo în poartă avusese loc ciocnirea ceea scurtă cu cei cîțiva soldați care mai rămăseseră din grupa de la intrare, dar nemții îi copleșiseră de la început și așa răbiseră și spre casa portarului, unde dormea comandantul gărzii.

— Ptiu ! izbucni Sima, supărat... Gardă sînteți voi ? ! se repezi el la soldat... Ce face garda, Pitulice ?

— Să trăiți, dom' sergent, se grăbi lunganul de Pitulice, atît cît și el de furia sergentului... moare, dar nu se predă !

În timpul ăsta, întunericul și ceața se mai răriseră, tăiate de lumina care creștea, și dincolo de peluzele cu iarbă, în golul vînăt cenușiu al curții, ne-au apărut poarta, ghereta sentinelei și căsuța portarului, toate ocupate de hitleriști. Cei de pe linia porții erau, unii cu fețele spre noi și automatele la piept, alții cu spatele, întorși spre drumul pe care-l păzeau să nu ne sară nimeni în ajutor. Acolo, în poartă, erau și două tunuri antitanc care tîrau într-o parte și alta cîmpul și șoseaua.

Era clar că nemții voiau să pună mai întîi mîna pe clădirea direcției din dreapta și apoi pe stația propriu-zisă apărată de noi cu Sima. Nu știu însă ce și-or fi închipuit ei — poate că ocupînd așa de ușor poarta erau de acum siguri de succes, sau poate că fiind de două ori mai mulți decît noi și mai bine înarmați, crezuseră că ne înfricoșează și că ne puteau intimida — că o porniră aproape toți, buluc, pe mai multe rînduri, și înspre clădirea direcției, cu treptele largi și joase de la intrare pustii, și către stație, drept înspre noi. Poate că cel mai mult, siguranța și îngîmfarea asta a lor l-au supărat pe Sima, că n-a așteptat să se mai apropie și ne-a făcut semn să deschidem focul ; ei a descărcat automatul ca un apucat, în picioare, pînă la ultimul cartuș al încărcătorului, deși nemții se trîntiseră de la început pe aleea cu pietrișul de prund de dincolo de peluze. O dată cu ale noastre au răpăit și armele celor din clădirea direcției, de la subsolul acesteia mai ales, precum și ale celor din stînga, de la clădirea personalului, care trăgeau din coastă, pieziș.

Așa a început cu adevărat lupta, pe care noi numai ne-o închipuiserăm pînă atunci, după „ipoteza B".

Se vede însă că nemții erau tare grăbiți să pună mîna pe stație, sau poate că încă mai credeau în succesul acțiunii lor surprinzătoare, că numai peste o clipă s-au ridicat iarăși la atac, mai strînși, aproape om lîngă om, cenușii, cu căștile tuciurii, pătrate, puțin aplecate pe ochi. Am tras însă din nou, fără cruțare, și iarăși i-am trîntit la pămînt, căci și focul nostru, dinainte studiat, era bine închegat, încrucișat pe ei. Nemții au început să se retragă, tîrîș, la casa portarului ; numai vreo șapte, opt au zvîcnit pe neașteptate înainte și așa au scăpat, dintr-un singur salt, la adăposturile antiaeriene de sub peluzele cu iarbă verde. Cîștigaseră astfel, totuși, ceva : focul acestora, ferit, bătea acum din față treptele și intrarea clădirii direcției, sprijinind astfel asaltul celor retrași. Ai noștri însă începură să tragă de la ferestrele subsolului și de sus de la primul etaj, măturînd și sculpînd deopotrivă pămîntul cu foc, țintuindu-i încă pe nemți pe burtă, lîngă casa portarului. Nemții n-au mai încercat să se ridice ; și-au dat poate seama că nu puteau pătrunde în clădire și au adus unul dintre cele două tunuri, de-au tras cu el în ușă și în treptele de piatră. Și cu tot focul și toată împotrivirea noastră, după numai cîteva lovituri directe, care au bubuit năpraznic, douăzeci, treizeci de nemți s-au furișat în clădirea direcției din dreapta.

— Acum, or să tragă cu tunul și în stație... s-a temut Cuculete.

— N-or să tragă, a mormăit Sima, îngîndurat... de stație au nevoie, să funcționeze pentru ei.

Așa că, din clădirea direcției nemții urmau să treacă peste noi. Dar noi eram încă vii, și întregi, și îndîrjiți de moarte, hotărîți să nu le cedăm nici un singur pas. Încremeniserăm acolo, în fața stației, la adăpostul malului de pămînt al bazinului de apă, cu degetul pe trăgaci, cu grenadele alături și gîndurile la „deviza" sergentului.

— Phă ! a izbucnit Sima, ieșind din gînduri... Păi, cum o să treacă de noi ? !

Nemții au încercat de cîteva ori să iasă din clădirea direcției, să se desfășoare spre stație. Dar de fiecare dată Sima a strigat la noi ca încercat de-o nebunie, căci avea într-adevăr în el ceva de om apucat, și de fiecare dată am dezlănțuit un foc îndrăcit, cu neputință de trecut. Tot așa trăgeau și cei din dreapta stației, de pe movila de pămînt a depozitului de păcură, dar mai ales cei rămași în clădirea direcției, care-i curățau pe nemți de la spate, de cum se depărtau de trepte. Cu toată furia lor, cam după încă un ceas de hărțuială, nemții au intrat cu toții în clădire și pe după colțurile ei, lăsînd un mort pe prundișul aleii, iar altul pe treptele de piatră, răsturnat, cu capul în jos și cu casca tuciurie aîrnîndu-i de bărbie.

Aurmat astfel o liniște încordată, critică și pentru noi, și pentru nemți ; încremeniserăm deopotrivă cu mîinile pe arme, răzbunători, la pîndă. Erau primele clipe de răgaz de cînd începuserăm lupta. Trecuseră de atunci trei-patru ore și nemții tot n-ajunseseră să pună mîna pe stație, cum crezuseră ei la primul asalt. Eram în plină vară și soarele se ridicase sus, deasupra munților din spatele nostru, era cald și zăduf, cu toate că era așa de dimineață. Umbra stației cădea pînă peste noi, acolo unde eram întinși, în spatele malului de pămînt al bazinului de apă. Dincolo de bazin, curtea întreagă — cu aleea acoperită de pietriș rotund, galben-roșcat, cu peluzele de iarbă verde, sub care erau adăpposturile antiaeriene ocupate de nemți, cu casa portarului, lîngă care erau tunul și mitralierele lor, cu clădirea direcției, unde nemții erau stăpîni, pe ușa de la intrare și pe parter — toată era în lumină. Apa din bazin, liniștită, verzuie strălucea ca o oglindă, ce repezea razele soarelui înapoi în văzduh, într-o țesătură viorie, ușoară, imaterială care ne despărțea de nemți. Celelalte grupe, din dreapta și stînga noastră, de la depozitul de păcură și uzina electrică, din spate, din jurul celor două antene uriașe, precum și cele amestecate cu nemții în clădirea direcției, toate erau la locurile lor, gata să deschidă iarăși focul. Greul însă cădea oricum asupra noastră, pentru că noi eram în fața stației, rivnită atît de mult de nemți. Își dăduseră seama de asta și muncitorii stației prinși o dată cu noi, la lucru ; ne-am trezit astfel după o vreme cu Ciucaș Ion, mecanicul uzinei, și cu încă vreo doi, tîrîndu-se spre noi cu cutii de muniție în brațe.

— Ce e cu stația, domnu' Ciucaș ? l-a întrebat Sima pe mecanic, fără să-și întoarcă privirile de la inamic.

— Transmite, fătule... normal, de la cinci ! Ține-vă dumnezeu...

— Dar la Brașov ?

— Is lupte... și-n gară la Bartolomeu, și la depozitul de benzină, și la fabrica de bere... și-ncoace la Tohani, și dincolo la Dobolii... și la Ghimbav, la aeroport... Ne batem păste tăt cu nemții.. în tătă țara... La București or început d-asară,... E bine păste tăt... D-apăi, noi ținem, au ba !?.. Că-s vești de zbîrniie cerlu...

— Ținem, domnu' Ciucaș, l-a asigurat Sima... vedeți-vă liniștiți de treabă, că n-ajung ei, nemții, să pună mîna pe stație !

De unde putea însă Sima să știe ce aveau nemții de gînd să facă ?! Liniștea ceea nefirească se prelungea tot mai amenințătoare, dar și mai încărcată de nădejdi, căci timpul trecea în favoarea noastră. Cineva trebuia să ne vie totuși în ajutor. Știau și nemții asta. Atunci de ce întîrziau? Ce puneau atîta timp la cale ? Păi, puteau ei să se pregătească și un veac, că tot i-am fi întors din drum. Unul singur dacă ar mai fi rămas dintre noi, și ei tot n-ar fi putut pătrunde în stație. Ultimul trebuia să se tragă înăuntru, pe scări, cu mitraliera, și de acolo să bată intrarea ca pe o strungă năpădită de ei. Poate că la planul ăsta al nostru se gîndise Sima, cînd se legase că vom păstra stația, oricum.

Trecuse astfel încă o vreme și se făcuse și mai cald. Liniștea se adîncise, așa că auzeam de acum huruitul uzinei fără să ne mai lipim urechea de pămînt. Departe însă, înspre oraș, sau poate dincolo de el, pe cealaltă latură a cîmpiei Bîrsei, sub munți, au răpăit de cîteva ori, înfuriate, niște mitraliere...

„Acolo luptele-s în toi, ne gîndeam... trebuie să scăpăm cît mai repede de nemți !"... Așa ne-a venit într-un timp ideea să ne ridicăm noi la atac, toate grupele deodată, grămadă, înspre poartă... Dar dacă nemții tocmai asta și așteptau, să ieșim singuri din dispozitiv ?... „Nu, nu ne vor prinde iar ; fuseseră odată păcălite sentinelele ; pe noi, nu vor mai apuca !".

Și totuși, nemții ne-au prins și pe noi, pe neașteptate, în urzeala lor. În ușa casei portarului am văzut forfotă și îmbrînceală și apoi ne-am trezit cu comandantul nostru drept în față, între sentinele. Ieșise înghiontit de nemții care îl capturaseră spre ziuă și care îl împinseră apoi pînă pe aleea cu pietriș de prund, ce tăia curtea pe mijloc, către noi și stație. Aici, doi dintre nemții care îl înconjurau l-au trecut înaintea lor, i-au înfipt țevile automatelor în coaste, iar ceilalți, vreo șapte-opt, s-au răsfirat după ei, pe mai multe rînduri, pe toată lungimea aleii, cu automatele și două puști-mitraliere pe șolduri întinse către noi.

— Doamne, ce vor să facă ? a murmurat Cuculete... Îl văd drept în vîrful cătării, dom'sergent !

Cuculete Ion s-a întors apoi către Sima alb la față, neputincios și cu privirile înghețate. Însă și noi încremeniserăm, cu ochii pe alee, cum de asemenea încremeniseră toți ai noștri din jurul stației, fără de cuvînt și gînduri, cu mîinile moi pe automate și puști, dezarticulați ca niște jucării stricate. Înțeleseserăm din prima clipă planul cumplit al nemților ; ca să-i oprim din nou, n-aveam decît să tragem mai întîi în comandant...

— Ce facem, dom' sergent ? a îngăimat Cuculete și mîna începu să-i tremure pe patul puștii-mitraliere...

Dar și Sima amuțise, cu fața crispată și pămîntie, de humă uscată, cu ochii sticloși și goi, pierdut ca într-o năucire. Am simtit, înfricoșat, cum în starea aceea de neputință și ciudă, în înclestarea amară, crîncenă de care era cuprins, dîrnîia înăbușit, ca o coardă prea mult întinsă, gata să plesnească. Fața îi deveni dintr-o dată roșie năpădită de sînge, de parcă era fulgerat de dambla.

În timpul ăsta, comandantul se oprise și începu să se îmbrîncească iar cu nemții, înversunat refuzînd să mai înainteze pe alee. Nemții însă îl apucară de subsuori, îl răsuciră iarăși spre noi și tot așa, cu tevile automatelor în coastă, îl siliră să pornească din nou. Noi eram toți cu ochii cînd la el și la nemți, cînd la Sima. Și numai peste o clipă, am văzut cum fața sergentului s-a aprins, iluminată, dar tot așa crispată, cuprinsă de o hotărîre cumplită.

— Ce face garda, Pitulice ? a strigat.

— ...moare, dar nu se predă ! a răspuns Pitulice, ca de obicei.

Am rămas însă cu toții cutremurați, căci ne simțeam oricum legați de hotărîrea necunoscută a sergentului.

— Cuculete, a zis Sima, degajat, fraidînd încă... lasă-mă pe mine la pușca-mitralieră...

Noi am albit cu toții și nu ne-am mai luat ochii de la el... „Doamne, mi-am zis... chiar are de gînd să tragă !"... Și Sima s-a și rostogolit, la adăpostul malului de pămînt al bazinului de apă, pînă în spatele puști-mitralierei, cu teava potrivită pe alee. Cuculete a luat automatul sergentului, încet și speriat de ceea ce voia să facă Sima, îngrozit, dar nu s-a depărtat ; a rămas alături, în încremenirea ceea tulbure și oarbă, paralizantă, ce ne cuprinsese pe toți.

— Ivane, a îngăimat Cuculete... e vorba de dom' căpitan, mă !

Sima l-a fulgerat neînduplecat cu ochii negurosi și a început din nou să tremure. S-a liniștit însă repede și ochii i-au sticlit, iarăși iluminați, dar lumina lor era de acum metalică și rece, înghețată.

— Să trageți și voi, ne-a poruncit după o clipă, sigur de sine... dar numai după mine !

Ne-am trezit astfel deodată stăpîniți cu toții de hotărîrea aceea a lui, teribilă, cu armele îndreptate înspre comandant și nemți, pe alee. Era clar că nici comandantul nu-și putea închipui că noi i-am fi lăsat pe nemți să pătrundă în stație, ca să-l scăpăm pe el. Se vedea de acum că acceptase, bărbătește și ostășește, sfîrșitul inevitabil al acestei ticăloase înscenări a nemților. Nu se mai lăsa împins de nemți, ci înainta singur în fața lor, cu pasul măsurat și rar, milităreste, cu pieptul scos și alb, căci era fără centură și descheiat la tunică, fără chipiu, cu fruntea ridicată, dar fără semeție, căci n-avea nici un rost să sfideze viața în fața ostașilor săi. Privea însă fix la noi, și parcă nu atît la noi, cît pe deasupra noastră, la stația de radio pentru care înțelesese că trebuia să se jertfească. Sub pașii săi, dar mai ales sub cizmele butucănoase și grele, potcovite ale nemților, pietrișul aleii scrîșnea înăbușit. Încremeniseră toate, căci tot ceea ce ne mai rămăsese de făcut era să tragem cu sete, cu ochii mari și neclintiți, cu dinții strînși, înveninați de ură, dîrjii, răzbunători. Eram de acum încredințați că orice comandant ar fi dorit ca ostașii săi să facă la fel. În ochii mei însă, împînziți pe neașteptate de lacrimi grele, crude și amare, pieptul comandantului creștea și se lățea, fantomatic, alb, imaculat, ca o platoșă ivorie, ce-i acoperea pe nemți... „Nu, nu pot să trag !" m-am cutremurat și mi-am întors privirile spre Sima.

Sergentul însă urmărea mai departe apropierea nemților, neînduplecat, cu degetul pe trăgaci, tot mai încordat, dar și mai liniștit și mai stăpîn pe sine. Avea privirile nedezlipite de la picioarele lor care striveau pietrișul, atent, de parcă le număra pașii în gînd. Nemții intraseră de acum între peluzele de iarbă verde și nu mai aveau decît ca la o sută de pași pînă la bazinul de apă ce ne despărțea de ei. În spatele lor, la casa portarului și în poartă, precum și în ușa și pe treptele clădirii direcției, alte grupuri de ale lor, cenușii compacte, așteptau nerăbdătoare, gata să năvălească pe noi la cel dintîi semnal.

Trecuse timp, soarele se ridicase și mai sus, scurtase umbra stației care căzuse pînă atunci pe noi și picura ceară topită pe apa din bazin. Liniștea aceea încordată cuprinsese nu numai așezările stației ; se întinsese și în jur, dincolo de șirul plopilor tineri de pe lîngă gard și dincolo de poarta în care păzea cel de al doilea tun al nemților, pe șosea și calea ferată. Era însă mereu înțînată de murmurul subpămîntean, înăbușit al motoarelor uzinei electrice din stînga noastră. „Cine știe ce vești transmite stația tocmai acum !" mă gîndeam și mi-am adus aminte de cele ce ne spusese Ciucaș Ion... Da, altă scăpare, decît să tragem, nu aveam ; trebuia să tragem înnebuniți, orbește, deopotrivă în comandant și nemți !

Acolo însă, la cincizeci de pași, comandantul nostru s-a oprit încă o dată, pentru o clipă ; poate să-și tragă numai răsuflarea, căci mersese prea întins spre noi, sau poate numai fulgerat de un gînd al lui, de-o presimțire, căci tresărise parcă cu ochii la noi, sau — cine știe ! — poate numai să-i aștepte pe nemți, să se apropie mai mult de el, ca să intre cu toți deodată, buluc, în focul dezlănțuit de noi... Nemții însă crezuseră poate că de frică se oprise el, căci nu-i vedeau fața hotărîtă și dîrză și poate nici nu înțelegeau gestul lui de supremă jertfire și i-au pus iarăși automatele în coastă, și iar l-au îmbrîncit spre noi... Comandantul a pornit din nou, înfiorat însă, căci asta a fost și clipa cînd, privirile lui puțin mijite, umezite parcă, s-au întîlnit, scăpărînd, cu cele iluminate, încremenite de încordare și stăpînire ale lui Sima Ivan.

Da, acuma mi-e clar că din privirile lui a înțeles comandantul nostru ce anume avea el de gînd să facă, pentru că și fața sa, nevăzută de nemți, s-a aprins, tot așa, iluminată, și a pornit-o iarăși înspre noi, cu pasul însă ceva mai rar și întins, puțin încordat, lăsat ușor pe pămînt, de parcă pipăia pietrișul, ca un animal la pîndă, pornit spre o pradă ce dormita, și cu privirile nedezlipite din ochii de jar ai sergentului...

Comandantul înainta mai departe, tras ca de un fir de ață spre mitraliera lui Sima, drept, de parcă avea să treacă și pe deasupra bazinului de apă ce ne despărțea. În liniștea aceea cutremurătoare și pustie, doar ei doi mai viețuiau cu adevărat. Noi încremeniserăm cu degetul pe trăgaci și auzul atîntit la Sima, iar nemții de pe alee veneau ca niște oameni împăiați, într-un mers sacadat și ritmic, smucit, de manechine, cărora doar pașii înfundați în pietriș li se auzeau.

La douăzeci de pași de bazin, ochii nemților sticliră, erau siguri de acum de succesul lor. Nu le mai rămăsese decît să ocolească bazinul și să treacă apoi, nu peste noi, ca-n luptă, ci printre noi, și să intre nestingheriți în stația pe care ar fi trebuit s-o apărăm. Deveniră astfel nerăbdători, fascinați de ușa stației pe care o rîvniseră atît, și cu siguranța că nu ne mai vedeau pe noi. Peste încă o clipă, stricară rîndurile aliniate pînă atunci în spatele comandantului nostru și dădură să treacă înainte, pe-alăturea de el... Acum am văzut de aproape fața comandantului, crispîndu-se dintr-o dată, întunecîndu-se, iar ochii lui atîntindu-se ca deznădăjduiți în ochii lui Sima... Am privit repede și fața sergentului ; tresărise și el, speriat poate de nesăbuința nemților care se tot înghesuiau pe alăturea de comandant.

Dar n-a fost așa ; era de fapt clipa așteptată cu atîta siguranță de Sima ; acum nici unul dintre nemți nu mai putea scăpa... „Păi, dacă tot trebuie să tragem apoi să-i curățăm pe toți !" l-am înțeles eu pe Sima... M-am înșelat însă... În clipa aceea, chiar, cînd comandantul nu mai avea decît cincișase pași pînă la bazin, și el mergea încă drept, cu nemții ciotcă după el, de parcă avea de gînd să-i tragă în apă, liniștea încordată și pustie, pietrificată, plesni de răcnetul lui Sima, scurt, poruncitor, de om care-și ieșise din minți :

— Culcat !

Comandantul căzu, parcă fulgerat, aruncîndu-se în față, înapoia brîului de pămînt al bazinului. Și Sima începu să toace cu mitraliera pe deasupra lui, cu sete, înversunat, haita nemților rămași în picioare, surprinși de focul lui, încă nedezmeticiți. Atunci abia am înțeles pe deplin ce urmărise sergentul cu atita siguranță și tărie și am început să tragem și noi. Sima l-a scos apoi pe comandant din apă și iarăși ne-a făcut semn de am deschis focul ; trăgeam acum nu numai noi, ci toate grupele companiei noastre de pază din întregul dispozitiv al stației.

Și-n timp ce noi încă trăgeam cu aceeași înversunare, comandantul a alergat înapoi la barăci, la telefonul companiei, ca să vorbească cu regimentul, să ceară ajutor. De acolo, poate dintre cei care apărau antenele, el a mai trimis o grupă pe linia bazinului de apă, la noi. Grupa asta îl avea ca mitralior pe unul, Bociu, un moldovean, tot așa de bun trăgător ca și Cuculete, căruia Sima îi trecuse iarăși pușcamitraliera. Și numai ce și-au făcut semn și au și început amîndoi să tragă, încrucișat, cînd pe casa portarului din față, cînd pe clădirea direcției, din dreapta. Dar nici nemții nu renunțaseră la bătălie ; mai mult, păcăleala lui Sima îi înfuriase. Știau de acum că nu vor mai putea ocupa stația și au trecut la distrugerea ei. Și-n timp ce tunul de la casa portarului bătea clădirea direcției, blocînd astfel grupele noastre prinse acolo între nemți, celălalt a început să tragă direct în clădirea stației apărată de noi. Primul proiectil ne-a vijiit scurt pe deasupra și a plesnit drept în scara de la intrare mușcînd adînc din ea și învăluind ușa într-un nor alburiu. Pe trepte au zăngănit niște geamuri, iar cîteva schije au ajuns pînă la noi. Era clar ; pînă la sosirea ajutoarelor trebuia nu numai să-i înfruntăm pe nemți, dar să și scăpăm stația de ei.

— Pe tunuri... ne-a poruncit Sima.

Cuculete și Bociu au adus focul puști-mitraliere pe tunul de lîngă casa portarului și de la prima salvă au și culcat pe doi dintre servanți, lîngă roți. Ceilalți trei au fugit după colțul casei, unde erau încă alții de ai lor.

— Pitulice... Haralambie ! a strigat Sima la noi... Aveți voi grijă de ăia... să nu se mai apropie de tun !

N-am avut niciodată o misiune mai plăcută ca asta ; care cum încerca să iasă de după colț, cum îl atingeam. O, mai ales Pitulice ; el tăia pînă și firul de telegraf cu glonțul. Sima a mutat apoi focul mitralierelor pe tunul de la poartă, dar tunul acela era mai îndepărtat și mai ferit, numai țeava i se vedea de după stîlpul porții și a mai apucat să tragă încă două lovituri. Și, deși focul mitralierelor noastre îi stingherea, nemții au tras totuși a doua lovitură în noi. Am simțit proiectilul numai venind, dar nu l-am mai auzit, că s-a înfipt drept în malul de pămînt al bazinului de apă, ridicîndu-ne în față, pe căști, și pe umeri un val întreg de pămînt, care ne-a acoperit. Cînd m-am putut mișca, am scuturat capul și am deschis ochii ; mitralierele noastre băteau și mai înversunat poarta și tunul, în jurul căruia n-am mai zărit nici un hitlerist. Alături însă, Pitulice rămăsese întins, cît era de lung, cu obrazul lipit de patul puștii, iar Sima Ivan, sergentul, se zvîrcolea ca pe jar, cu fața numai pămînt și sînge.

— Bate poarta, Cuculete... a mai strigat.

Apoi am simțit că mă înmoi dintr-o dată și n-am mai văzut cine m-a tîrît pînă la corpul de gardă din spatele stației, la barăci, unde cineva mi-a spălat și înfășurat repede umărul stîng și pieptul cu niște fețe. M-am trezit însă destul de curînd ; era și Sima Ivan lîngă mine, cu o jumătate de față și un ochi bandajate, cu capul umflat de fețe, alb, ca un bostan. Pitulice căzuse într-adevăr, în „ipoteza" asta a apărării stației, cea mai grea și mai de necrezut, dar care se dovedise pînă la urmă atît de crudă și adevărată. Sima, care era, cum am spus, într-un fel un apucat, cînd gemea de durere, de se cutremura carnea pe el, cînd rîdea de păcăleala pe care le-o trăsese hitleriștilor. Nu se împăca deloc cu faptul că nemții își închipuiseră că-i vom lăsa spre stație, chiar și cu comandantul nostru între ei.

— Haralambie... hai, înapoi ! a hotărît el.

Cînd am ajuns în fața stației însă focul încetase ; între timp sosiseră ai noștri într-ajutor, o companie de vînători de munte de la Brașov, precum și niște grăniceri din zonă, de care se lipiseră și premilitarii din Bod. Hitleriștii tocmai leseau, ca niște lupi încolțiți, de după stîlpii porții, din casa portarului, din adăposturile de sub peluze și din clădirea direcției, cu batiste albe sau numai cu mîinile ridicate mult deasupra căștilor pătrate și negre. Și în curînd, și curtea și împrejurimile stației, pînă dincolo de poartă și de șirul plopilor tineri de pe lîngă gard, toate întraseră iar în liniștea aceea senină dintru început, încinsă doar de soarele de august dogoritor...

George DAN

La teiul lui Eminescu

— Bătrîne tei, cînd îți aprinzi în seară
superba florilor comoară,
coroana ta întrece Luna plină
și cerne pulberi de lumină,
și-ntrece, de-aur verde, o cupolă
încinsă-n foc de-aureolă,
și candeli, și cădelnițî, mii, revarsă
miresme dulci de miere arsă...

Pierdut ca Buddha-n zîmbet enigmatic,
c-un braț suind în gest hieratic —
l-ai binecuvîntat (au care-i creanga ?)
pe Făt-frumos-din-tei și Blanca...
Ședeau sub crengi să-i ningă flori, alene,
și moi polenuri : pe-ochi, pe gene,
pe plete negre, plete blonde-alături,
pierind subt galbene omături...

O, dom de aur, templu, verde faclă,
închizi în trunchiul tău de raclă
legenda unui bard lăsînd de-o parte
culeșii faguri de prin carte,
s-asculte doar de-un glas menit să-ndrume
spre cel lipsit de chip și nume,
dar care-n zori de lumi, în ochiu-i teafăr,
cuprinse-întîiul blînd Luceafăr...

Damian URECHE

Vatră ardeleană

Olt și Mureș, undă lîngă undă,
Jumătatea veacului rotundă.

Două anotimpuri gemene pe frunți
Stilizau amurgul dincolo de munți,

Dincolo de munții ce-și uniră salba,
Timpul stă cu tîmplele la Alba.

Brazii-n rădăcină se legară
Cu tulpina ce se cheamă țară.

Liviu CĂLIN

Cîntec în timp

Mă simt agățat de colții elefantului,
în fiecare zi făcînd aceleași mișcări,
sînt colții din fildeș ai timpului
întorși, ca primul arc de lună pe mări.

Mi-am uitat umbra în hainele noi
cu revere de satin rubiniu.
Vîntule, m-ai suit aici
deodată, dar de cînd nu mai știu.

Sînt o pasăre, un cîntec de aripă deschisă,
o frunză cu soarele în ea
sau poate rotirea copilului cu vise
care s-a născut într-o stea.

Și fiecare mișcare pot s-o încerc
liber, agățat de fildeșul tare
ca și cînd visul ar fi un cerc
și steaua alunecă vie pe funduri de mare.

PORTUGALIA

Mit turistic și realități sociale

Etienne GILBERT
publicist francez

Agitația politică dezlănțuită la Lisabona de succesiunea lui Salazar a avut cel puțin darul de a îndrepta reflectoarele actualității asupra Portugaliei, — cunoscută nu numai pentru miturile sale turistice, ci și ca una din țările cu cele mai adînci contradicții din lume. Autorităților de la Lisabona le displace publicitatea excesivă, cu excepția aceleia destinate atragerii turiștilor, de preferință bogați, pe care se străduie să-i fixeze pe plajele princiare de la Estori sau Algarve. Ele nu apreciază însă deloc pe vizitatorii care s-ar îndepărta de aceste locuri privilegiate și s-ar aventura în interiorul țării, acolo unde mizeria tronează îndărătul fațadei arătoase a vechilor cartiere din Lisabona sau Porto.

Nu ni se pare inutil pentru înțelegerea fenomenelor sociale să amintim cîteva date fundamentale ale economiei portugheze. În cei 40 de ani de guvernare salazaristă, efortul în domeniul industrializării a fost derizoriu. Producția agricolă reprezintă împreună cu silvicultura și pescuitul aproape un sfert din produsul național brut. Pentru stadiul relațiilor sociale este caracteristic că 0,9 la sută din proprietarii agricoli dețin 51 la sută din suprafața totală a pămînturilor arabile ale țării. Randamentul la hectarul de grîu, secară, orz, ovăz și porumb este cel mai scăzut din Europa. „Încetineala progreselor realizate în sectorul agricol se datorează anumitor obstacole de ordin structural, cum ar fi dimensiunea exploatărilor, insuficiența investițiilor, lipsa facilităților de credit", — scrie revista „Études Economiques", editată de O.C.D.E. (Organizația pentru cooperare și dezvoltare economică — N.R.).

Pe de altă parte, costul războiului colonial început în 1960 înghite circa 50 la sută din bugetul general al statului. Acest război colonial este susținut de cîteva din țările N.A.T.O., ceea ce se repercutează defavorabil asupra independenței economiei și politicii țării. În schimbul acestui „ajutor", Portugalia acordă statelor protectoare privilegii în domeniul comerțului, al exploatării anumitor produse sau resurse naturale, dreptul de a-și instala baze militare etc.

Am enumerat cîteva dintre cauzele situației. În ceea ce privește efectele, cel mai pregnant lucru este, pe de o parte, concentrarea în mîinile cîtorva familii a unor averi considerate printre cele mai mari din Europa, iar, pe de altă parte, o stare de sărăcie a populației poate fără egal în Europa.

Este cunoscut că foamea este o problemă dramatică pentru țările subdezvoltate din lumea a treia. Dar această problemă există într-o anumită măsură și în Portugalia. Dacă parcurgi satele din munți și din cîmpii, întîlnești adesea copii care prezintă simptomele rahitismului. Anchetele efectuate în regiunile rurale scot la iveală o avitaminoză generalizată, care ia forme endemice și care își are originea în regimul alimentar.

O ilustrare zguduitoare a realității rurale o oferă și micul sat Couço din cîmpia Alenbejo, la sud de Lisabona. Aici a murit în urmă cu cîțiva ani Catarina Eufenia, o tînără țărancă al cărei nume a devenit un adevărat simbol al luptei proletariatului agricol din această provincie revoluționară. Catarina — cu un copil de mînă și așteptînd încă un copil, pășea în fruntea unei manifestații populare de revendicări. Forțele represive i-au întrebat pe manifestanți ce vor. Catarina a răspuns: „Vrem pîine pentru copiii noștri! Sîntem flămînzi!" Ea exprima gîndurile și cerințele unui întreg popor. Rafale de mitralieră au răpus-o pe curajoasa țărancă. „Treizeci de gloanțe ți-au ucis foamea, Catarina" — avea să scrie un poet.

O altă problemă acută este aceea a locuințelor. Potrivit statisticilor oficiale, 350 000 de familii locuiesc în condiții de totală insalubritate. Dintre acestea, 140 850 de familii cu peste 10 membri locuiesc într-o singură cameră. În cartierele sărace, așa-numitele „bidonvilles", inundațiile din noiembrie 1967 au făcut cele mai multe victime — 700 de morți. La Musguerla, o suburbie a Lisabonei, sau în „cartierul de uluci" din Almada, situat de cealaltă parte a fluviului Tajo, locuiesc muncitori cu salarii modeste, izgoniți în mod progresiv din oraș de creșterea permanentă a chiriilor, sau muncitori agricoli veniți la Lisabona în căutarea unei munci mai bine remunerate. Mai întîlnești acolo numeroși docheri din Lisabona care, uneori, nu lucrează decît cîteva zile pe lună. În toate aceste locuri, condițiile de igienă sînt lamentabile. Ca și subalimentarea, insalubritatea este și ea la originea sursei de îmbolnăviri. Media deceselor provocate de tuberculoză rămîne cea mai ridicată din Europa. Ceea ce s-a întreprins în domeniul asistenței publice, al igienei și al medicinei sociale preventive este absolut ineficace. La 76 la sută din nașteri nu există nici o asistență medicală. Mortalitatea infantilă este de 88,8 la mie.

Se știe că guvernul portughez nu a ratificat niciodată convențiile Organizației Internaționale a Muncii (O.I.M.). Începînd din 1933, sindicatele și organizațiile libere ale muncitorilor au fost dizolvate. Organismele corporatiste — baza regimului — se ocupă nu numai de aspectele economice și productive ale muncii în industrie, comerț și agricultură, ci și de aspectele „sociale". Muncitorii funcționarii, patronii și liber-profesioniștii sînt grupați într-un singur organism: corporația. Aceasta reunește toate organizațiile profesionale, inclusiv sindicatele, pierzînd în felul acesta orice posibilitate de a acționa în folosul muncitorilor.

Muncitorii pot fi concediați fără nici un preaviz. În mod oficial ei nu au nici o posibilitate de a trata cu patronii probleme privind orarul de lucru, concediile, asistența. Nici un regim legal de muncă nu este în vigoare în mod real. Sînt foarte numeroși copii între 12 și 16 ani care muncesc cot la cot cu adulții și primesc salarii mult mai mici; femeile gravide nu primesc decît cîteva zile de concediu plătit pentru naștere. Concediile plătite mai țin încă de domeniul ficțiunii.

Agricultura este un sector de activitate pe care legislația muncii îl ignoră cu desăvîrșire. Muncitorii agricoli sînt în întregime supuși legii ofertei, condițiilor climaterice și bunului plac al latifundiarilor. Satele se golesc de forțele lor vii, tinerii țărani furnizînd grosul contingentelor de emigranți care, în fiecare an, pleacă să-și caute de lucru în străinătate. (Se apreciază că în 1968 numărul muncitorilor portughezi emigrați în Franța s-a ridicat la 350 000).

La aceste aspecte vine să se adauge o politică de obscurantism care se practică în mod sistematic. Portugalia numără 44 la sută analfabeți. În mod oficial, școlarizarea obligatorie și gratuită a fost introdusă chiar începînd cu vîrsta fragedă de 3—3 ani, ceea ce nu împiedică însă ca 30 la sută din totalul copiilor în vîrstă de 6—10 ani să nu știe să citească. Într-adevăr, o lege guvernamentală scutește de învățămîntul obligatoriu pe copiii ce trăiesc în regiuni... unde nu există școli!

Potrivit anuarelor statistice, un locuitor al Portugaliei merge de trei ori pe an la cinematograf, o dată la fiecare 11 ani la teatru, o dată la fiecare 435 de ani la concert sau la operă! În ce privește accesul la universitate, este inutil de precizat că acesta este practic interzis copiilor de muncitori și de țărani. O anchetă întreprinsă recent în rîndul a 2 500 de muncitori și avînd ca temă motivele care i-au determinat să-și întrerupă studiile relevă următoarele: 81 la sută — motive financiare, 88 la sută au început să muncească la mai puțin de 14 ani, iar dintre aceștia 20 la sută la o vîrstă sub 12 ani.

Tragismul realităților sumbre mai sus-amintite se accentuează dacă se adaugă și persecuțiile politice. În acest context se pot aprecia mai bine luptele poporului portughez. Ele aduc o notă de speranță. De la rezistența sistematică opusă patronatului și guvernului, muncitorii trec acum din ce în ce mai des la ofensivă pentru apărarea revendicărilor lor economice și politice. Dezvoltarea grevelor în mai multe sectoare ale industriei și agriculturii constituie unul din faptele cele mai caracteristice ale evoluției situației politice din Portugalia, de cîteva luni încoace.

Docherii din Lisabona au organizat cu cîtva timp în urmă o grevă de 40 de zile. Combinînd rarele posibilități legale care le permit să acționeze în interiorul sindicatelor, cu formele ilegale de organizare a luptelor, ei au obținut o serie de concesii din partea patronatului și a guvernului (ridicarea salariului mediu de la 60 la 100 escudos pe zi). Recent, pescarii din Matosinhos (în nordul țării), în număr de 6 000, au încetat lucrul. Exemplul lor a fost urmat în toate porturile de pescuit. În toate fabricile de conserve de pește din sud, muncitorii au organizat, de asemenea, o grevă de mai multe zile. În fine, la Lisabona, 7 000 de lucrători din transporturile publice, sprijiniți de populație, au obținut o sporire substanțială a salariilor după o săptămînă de grevă. Cu ocazia tuturor acestor acțiuni revendicative, poliția politică și-a înmulțit presiunile de tot felul, mergînd uneori pînă la asasinarea, la Algarve, a persoanelor suspectate că ar conduce sau ar sprijini grevele. Dar ea a întîmpinat rezistența crescîndă a clasei muncitoare portugheze, una dintre cele mai frumoase victorii ale acesteia fiind, fără îndoială, eliberarea, după 17 ani de închisoare, a conducătorului sindical José Vitoriano.

Business cu... canicula

Reportaj din Rio de Janeiro

Tocmai în toiul insistentelor prezideri meteorologice privind iminenta sosire a unor curenți reci dinspre Antarctida, mercurul termometrelor, insensibil la prestigiul ramurii dificile a științei cu care are de-a face, a început să urce în grabă, anticipînd declanșarea sezonului celui mai fierbinte din cele două sezoane calde ce guvernează clima locală. Deocamdată a ajuns la +40 de grade, la umbră, firește, și nu coboară decît în termometrele stricate. Îi întreține vigoarea un soare nestingherit de nori, ce-și revarsă cu atîta generozitate încărcătura peste golful Guanabara și dealurile dimprejur, încît pompierii sînt solicitați intens de frecvența incendiilor. Cîndva, împăratul Dan Petro al II-lea încetățenise obiceiul ca o dată cu începutul verii să se efectueze migrația spre zona înaltă și răcoroasă dominată de masivul Sierra dos Orgaos. El însuși își transfera reședința în încîntătoarea localitate Petropolis, la circa 70 km distanță de Rio. Îl acompaniau întreaga curte și crema societății de pe atunci, ca și ministerele, ambasadele străine etc. Nu se poate spune că obiceiul a dispărut de tot. Petropolis, Teresopolis și Friburgo rămîn și azi orașele-grădină, cu conifere și ozon, unde își petrec sezonul estival categoriile privilegiate ale societății braziliene. Mai bine zis, o parte dintre ele, cum sînt rentierii, în primul rînd, fiindcă în genere oamenii de afaceri și înalții funcționari de stat nu-și mai pot permite azi să absenteze din Rio șase sau șapte luni pe an.

În incinta instituțiilor, în lifturi și birouri, magazine, bazaruri, ventilatoarele zumzăie neîntrerupt. Teatrele și cinematografele își datorează succesele de casă mai întîi anunțului „Aer condiționat perfect" și de abia apoi calității spectacolelor. Funcționarii unor instituții mai pretențioase și-au reluat demersurile revendicînd dreptul de a lucra fără haină și cravată. Cererile lor au făcut de acum obiectul unor dezbateri în Adunarea legislativă a statului,... fiind susținute de oratori cu cravată. Industria textilă face minuni de adaptare la exigențele climei, lansînd țesături care să asigure o maximă ventilație îmbrăcămintei, ajungînd să producă unele de consistența plasei de pescuit. Costumele sînt de grosimea cămășilor și fără nici un fel de căptușeală. De fapt, ești în cămașă, dar nimeni nu poate spune că nu ești în costum, în ocaziile unde se cere. Pe străzi autovehiculele devin cuptoare ambulante, îndeosebi în jurul prînzului, cînd congestionarea circulației atinge limite critice, obligîndu-te să înaintezi la pas sub potopul de arșiță al soarelui tropical. Pentru comercianții de răcoritoare canicula e o mană cerească. Senzația de sete și pericolul de deshidratare (în prezent cu o medie de 150—200 de victime pe zi!) fac să se consume enorm, atît arhicunoscutele Coca și Pepsi Cola, cît și băuturile specific braziliene, cum este Guarana. Prețul de desfacere al acestor băuturi însoțește urcușul termometrului, iar agenții fiscului nu se prea încumetă să pedepsească abuzul, deoarece negustorii reacționează prin provocarea de „crize artificiale" de răcoritoare. Efectul verii se răsfrînge, de asemenea, asupra fructelor și florilor. De Ziua morților, majoritatea dintre cei 400 000 de cariocani, care au făcut pelerinaj la cimitirele orașului, au preferat florile de plastic, mai ieftine și durabile. De pe acum au început pregătirile pentru ceea ce în Europa se cheamă sărbătorile de iarnă. Se confecționează brăduleții de vată, casele comerciale mai cu prestigiu angajează Moși-Crăciuni sezonieri, îi îmbracă în uniforma de rigoare, dar din tergal subțire, și-i trimit la întîlniri preliminare cu copiii clienților pentru a-i informa despre sortimentul de cadouri asupra cărora cei mici vor trebui să insiste pe lîngă cei mari.

O mare parte din populația carioca suferă vara prin tradiție de lipsa apei, raționalizarea fiind o măsură aproape permanentă. De circa doi ani, prin terminarea uzinei de apă „Guandu", această problemă a fost soluționată pentru prima oară în istoria de 400 de ani a orașului. Dar, specificul topografic, violența intemperiilor și vechimea rețelei de distribuție creează frecvent mici crize de aprovizionare.

Cu toate dificultățile, Rio își menține dinamismul în toate sectoarele. Dacă Sao Paulo are supremația absolută în materie de dezvoltare accelerată, fosta capitală a Braziliei, Rio de Janeiro, înregistrează și ea ritmuri lăudabile. În ciuda căldurii, activitatea constructivă își urmează cursul prin înălțarea de noi edificii moderne, de școli și întreprinderi industriale, de viaducte și tunele care să ușureze coșmarul circulației. Chiar acum se fac ultimele retușări la cel mai mare tunel urban din lume — tunelul Reboucas — cu lungimea de 3 km și cu patru culoare, două de acum circulabile. El străpunge dealuri din roci masive și scurtează de cîteva ori distanța între zona de nord și cea de sud a orașului. Autoritățile au definitivat proiectul de construcție a unei linii de metro, urmînd ca în perspectivă să i se adauge altele. Operă costisitoare, finanțată în parte cu credite străine, dar indispensabilă. La acestea se adaugă apoi apropiata începere a construcției unui pod gigantic peste golful Guanabara și o serie întreagă de alte obiective urbanistice. În materie de industrializare, specialiștii brazilieni recomandă pentru Rio de Janeiro orientarea spre ramuri ultramoderne, ca electronica, de exemplu, dat fiind specificul acestei metropole lipsite de spațiul liber (solicitat de metalurgie sau alte ramuri) și ținînd seama că e favorizată de prestigioase instituții de învățămînt capabile să pregătească cadre.

Fierbințeala verii este completată, în acest an, de cea de pe plan politic, unde se observă indicii de acute confruntări. O seamă de ramificații ale „liniei dure", unele recidiviste, altele recent formate, dar în ansamblu identificate cu interese străine de cele ale națiunii braziliene, sfidează autoritatea guvernului și se dedau la acte de terorism pentru a sili autoritățile să instaureze un regim de stare excepțională. Între preocupările acestor forțe extremiste figurează împingerea organizațiilor studențești cu provocatori plătiți. De curînd aceștia au pornit o ofensivă vizînd lichidarea imunității parlamentarilor cu vederi democratice. Observatori de prestigiu consideră că fără strunirea eficientă a manevrelor extremiste scena vieții politice ar putea oferi surprize în viitorul apropiat.

Aparent străină de asemenea frămîntări, mulțimea cariocanilor invadează zilnic salba de plaje care înlănțuie orașul. Statisticile indică o medie constantă de 200 000 de „bahiștas" în zilele obișnuite și recorduri de 600—700 mii sîmbăta și duminica. Plaja aici nu e numai un refugiu universal, ci un veritabil cult cu milioane de adepți ziua, manifestînd o punctualitate de-a dreptul impresionantă. Din numărul mare de plaje se distinge, prin dimensiuni, aflux și faimă, Copacabana, cu cea mai mare densitate de corpuri bronzate pe metrul pătrat de nisip. O apreciază mai ales contingentul de străini, turiști și neturiști, de unde caracterul ei destul de cosmopolit.

La urma urmelor, toată căldura verii inhalată de cariocani se acumulează parcă special pentru a erupe, la începutul lui februarie, în inegalabilul carnaval, suprema sărbătoare a veseliei și entuziasmului popular. În ajunul acestei explozii a temperamentului tropical, guvernatorul statului predă simbolic puterea pentru trei zile și trei nopți „regelui Momo" (personaj carnavalesc), care imediat emite un singur decret: toți supușii să se veselească. Și nu s-au pomenit niciodată aici decrete care să fie aplicate cu atîta zel și devotament.

Vasile OROS

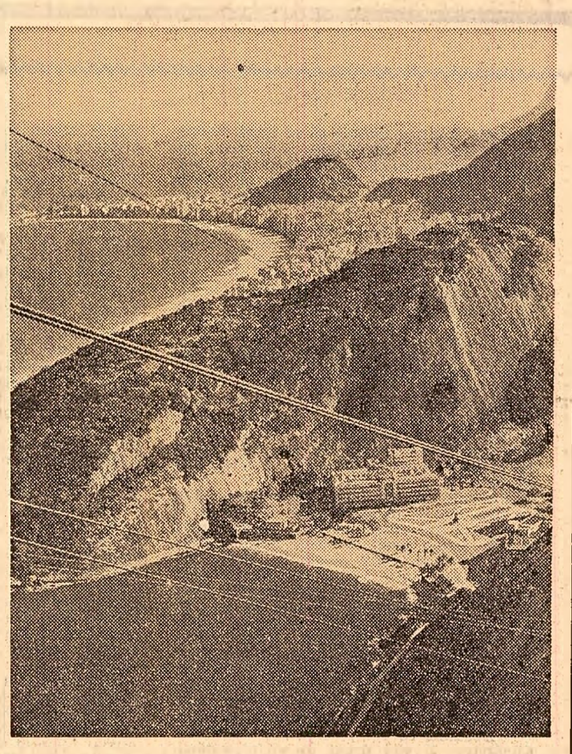

Perspectivă asupra orașului Rio

Un oraș modern în valea străvechiului Ararat

Despre nașterea orașelor a căror vîrstă se exprimă în milenii vorbesc de regulă legendele. Erevanul, capitala Armeniei, face parte dintre acelea, puține la număr, care se pot mîndri cu un „certificat de naștere" autentic, scăpat ca prin minune de urgiile distrugătoare ale vremilor. În anul 1950, săpînd pe colina Arin-Berd de la periferia răsăriteană a orașului, arheologii au dat peste o dală de bazalt pe care era săpată o inscripție cu caracter cuneiform. Descifrînd-o, specialiștii au aflat că cetatea de aici, denumită pe atunci Erebuni, a fost înălțată de regele Argisti în al cincilea an al domniei sale, în anul 782 înaintea erei noastre. Pe atunci, valea biblicului Ararat juca un important rol economic, politic, cultural și militar în cadrul statului Urartu. Numele cetății a fost schimbat ulterior de pronuntia armenească în Erevuni apoi în Erevan. Orașul s-a dezvoltat în jurul colinei, dominat de cetatea întărită cu contraforturi. Săpături arheologice recente au scos la lumină palatul lui Argisti și un templu, ambele ornamentate cu fresce, precum și magazii în care s-au găsit vase de lut ars pentru păstrarea vinului și a cerealelor.

De-a lungul existenței sale milenare, Erevanul a fost pustiit nu o dată de năvălitori, dar de fiecare dată el a renăscut din ruine și cenușă. În 1913 avea o populație de numai 30 000 de locuitori și o înfățișare tipică aglomerărilor din această parte a lumii — străzi înguste și prăfuite, căsuțe joase din lut.

Din 1920, cînd a devenit capitala R.S.S. Armene și pînă în prezent, Erevanul și-a sporit considerabil populația, care însumează în prezent 700 000 de locuitori. Călătorul de azi descoperă în mijlocul văii Araratului un oraș modern, cu bulevarde și piețe largi, cu întinse zone verzi, cu numeroase oglinzi de apă și fîntîni arteziene, menite să îndulcească clima toridă și uscată a locului. Erevanul este supranumit „orașul roz" pentru că edificiile din piața centrală „Lenin" și de pe bulevardele principale sînt construite din tuf vulcanic de culoare roz-lilliachie, extras din munții aflați în imediata vecinătate. Arhitecții armeni îmbină cu pricepere, într-o sinteză originală, cerințele arhitecturii contemporane cu elementele specifice naționale ale vechilor zidiri. Pentru a păstra unitatea de ansamblu a coloritului orașului, betonul fațadelor noilor edificii este ascuns de asemenea sub plăci din același tuf roz.

După ce cartierele Erevanului s-au întins pînă la coastele munților din jur, în ultimii ani orașul s-a revărsat mai departe în văile apropiate unde iau naștere noi cartiere, cu toate dotările social-culturale necesare. Privit de sus, Erevanul capătă astfel conturul unei uriașe flori a soarelui care își adaugă alte și alte petale. Construcția celei mai noi „petale" a început în primăvara anului acesta în partea de nord-est a orașului. Aici, la o altitudine de 1300 de metri se înalță blocurile unui microraion cu o suprafață locativă de peste 100 000 de metri pătrați.

Erevanul este în prezent un puternic centru industrial. Aici se produc motoare electrice și pompe hidraulice, mașini-unelte automate și mașini electronice de calcul, automobile, anvelope, cauciuc sintetic, aluminiu, orașul asigurînd 60 la sută din producția industrială globală a R.S.S. Armene. El are 150 de școli de cultură generală în care învață peste 150 000 de elevi, 11 institute de învățămînt superior cu 48 000 de studenți, iar în cele 80 de institute de cercetări își desfășoară activitatea circa 7 000 de oameni de știință. Alături de ramuri tradiționale ale științei armene ca astrofizica, fizica, matematica, geologia, în ultimii ani se dezvoltă aici cibernetica și tehnica mașinilor electronice de calcul, biofizica, bionica și alte ramuri noi ale cercetării moderne.

La respectabila vîrstă de 2 750 de ani, Erevanul este un oraș tînăr, dinamic, ancorat la realitățile contemporane, preocupat să contribuie din plin la progresul general. Pentru a marca vîrsta respectabilă a Erevanului, au fost plantați în jurul colinei Arin-Berd 2 750 de pomi. În fiecare an la acest „certificat al vîrstei" se va adăuga un nou vlăstar...

Silviu PODINĂ

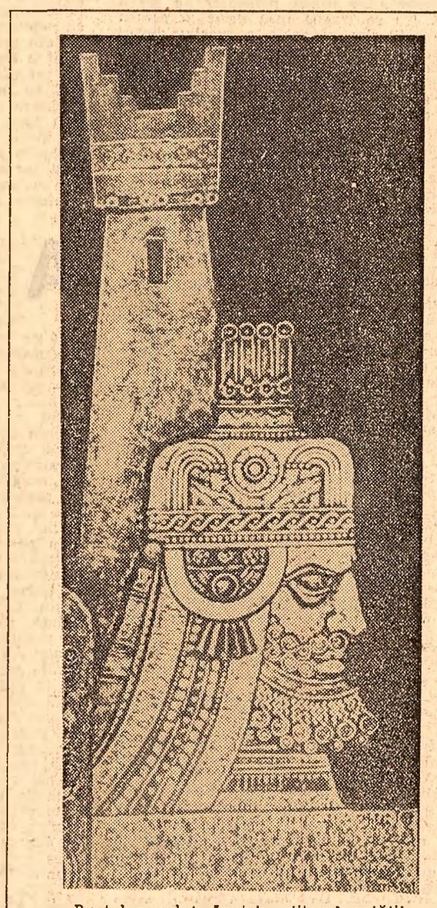

Bustul regelui Argisti, ctitorul cetății Erebuni

DE PRETUTINDENI

DUBLU TRANSPLANT

Everett Thomas, al 19-lea om din lume cu inima grefată, a fost supus unui nou transplant de inimă la spitalul St. Luke din Houston. Operat prima dată la 3 mai de echipa de medici condusă de chirurgul Denton Cooley, în timpul record de 35 de minute, pacientul în vîrstă de 47 de ani în pieptul căruia bătea inima unei tinere de 15 ani, a avut o evoluție postoperatorie satisfăcătoare. Everett Thomas și-a reluat munca și conducea singur automobilul cu care se ducea la spital pentru consultații. Dar în ultima vreme starea sănătății sale devenise îngrijorătoare. Medicamentele administrate cu scopul de a preveni fenomenul de respingere nu s-au dovedit eficiente.

Joi, chirurgul Denton Cooley a efectuat al doilea transplant primului său pacient cu inimă grefată. În pieptul lui E. Thomas bate acum inima unei femei de 47 de ani. Se anunță că operația a durat de două ori mai mult decît de obicei.

COMPUTER PENTRU COPII

În R.F. a Germaniei a fost realizat minicomputerul Logikus destinat copiilor de la 12 ani în sus. Aparatul este menit să-i familiarizeze cu tehnica complicată a „fraților" săi mai mari. „Logikus" poate face pronosticuri meteorologice, poate pune diagnoze medicale sau întrebări, poate da note, traduce din engleză în germană, socoti sau juca fotbal cu ajutorul unor lămpi care se aprind.

„BRAIN DRAIN" ÎN CIFRE

În legătură cu așa-numita „migrație a creierelor" — („brain drain"), adică plecarea unor savanți și specialiști cu înaltă calificare vest-europeni în S.U.A. — ziarul vest-german „Die Welt" a publicat recent următoarea statistică grăitoare:

Pînă în 1961, 40 de premii Nobel pentru fizică și chimie au fost acordate unor savanți din S.U.A. 15 dintre aceștia, respectiv 37,5 la sută, nu s-au născut în S.U.A. La sfîrșitul anului 1961, din Academia națională de științe a S.U.A. făceau parte 631 de membri, dintre care 109, adică 17,3 la sută, nu s-au născut și nici nu au făcut studiile în S.U.A. Alți 42 de membri ai Academiei, respectiv 7 la sută, nu s-au născut în S.U.A., dar au absolvit universități americane. Așadar, peste 24 la sută din membrii Academiei americane nu sînt de origine americană.

Trebuie subliniat că din 1961, de cînd datează această statistică, „migrația creierelor" nu numai că n-a scăzut ci, dimpotrivă, s-a intensificat, provocînd o serioasă îngrijorare în multe țări din Europa occidentală.

RECORDURI ORIGINALE

Recent a apărut la Londra o nouă ediție a „Cărții recordurilor mondiale", care conține date statistice dintre cele mai neobișnuite.

În volum se arată că, potrivit „datelor incontestabile", un oarecare Robert Pershing, născut în anul 1918 în statul Illinois (S.U.A.) a avut cînd a murit la vîrsta de 32 ani înălțimea de 2,72 m.

Cea mai scundă ființă umană a fost Poulline Masters, născută în anul 1876. Cînd a murit, la vîrsta de 18 ani, avea înălțimea de numai 58,9 cm.

Cel mai greu om a fost Robert Earle Huse, născut în anul 1926 în Illinois. El a atins greutatea de 484,9 kg. Pentru înmormîntarea lui în 1958 s-a folosit o ladă de pian care a fost coborîtă în mormînt cu macaraua.

DIN CARNE DE ANTILOPĂ...

În apropierea rezervației Serengheti, din Tanzania, se construiește o fabrică de conserve din carne de antilopă, zebră și alte animale sălbatice africane, provenite din rezervații. Specialiștii afirmă că noile conserve vor fi foarte nutritive datorită conținutului bogat în proteine al cărnii. În privința gustului, aprecierea rămîne la latitudinea viitorilor consumatori, amatori de alimente exotice.

ARHEOLOGIE

În apropierea orașului dunărean Silistra au fost descoperite fragmente dintr-un car funebru roman, considerat a fi unicul de acest fel găsit pe teritoriul Bulgariei. Carul funebru, împodobit cu șase busturi de femei, a fost lucrat din bronz și ornamentat cu incrustații dintr-un aliaj de aur și platină. De asemenea, a fost descoperit un sarcofag în care se afla scheletul unui bărbat, o sabie — care se pare că aparținea unui senator roman — un inel de aur pe care era conturat chipul zeiței Diana. Se apreciază că mormîntul datează din secolul III al erei noastre.

PEREGRINĂRILE „BUNICULUI ZBURĂTOR"

Pilotul american Max Conrad, supranumit „bunicul zburător", a sosit la Casablanca, venind de la Paris, la bordul unui avion bimotor. Începînd de la 1 martie, Max Conrad efectuează un zbor solitar în jurul lumii, trecînd prin cei doi poli ai globului. Pînă în prezent el a străbătut o distanță de 12 000 de mile. După o scurtă escală la Casablanca, „bunicul zburător" își va continua drumul spre Dakar.

ȘASE GEMENI!

Ziarul venezuelean „Ultimas Noticias" relatează că o femeie de 25 de ani dintr-un sat din munții Anzi a născut 6 copii gemeni. Copiii — patru fete și doi băieți în greutate între 907 și 1 134 grame au decedat la puțin timp după naștere.

PLAGA SINUCIDERILOR

Într-un buletin recent al Organizației Mondiale a Sănătății se arată că sinuciderile reprezintă astăzi „o problemă importantă în domeniul sănătății publice". Printre principalele cauze ale mortalității, sinuciderile ocupă locul al treilea — după bolile cardiace și cancer — în Austria, Canada, Danemarca, Elveția, Finlanda, Germania occidentală, Suedia și pe locul al patrulea în Anglia, Australia, Belgia, Franța, Norvegia, Noua Zeelandă, Olanda. În unele țări, se arată în buletin, moartea prin sinucidere a fost înregistrată și în rîndul copiilor sub 15 ani.

Întoarcerea tovarășului Mihai Dalea de la Budapesta

Vineri dimineața s-a înapoiat în Capitală, venind de la Budapesta, tovarășul Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.C.R., care a participat la lucrările Comisiei pregătitoare a Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești.

La sosire, pe peronul Gării de Nord, erau prezenți tovarășii Mihai Gere, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Ghizela Vass și Vasile Vlad, șefi de secție la C.C. al P.C.R., activiști de partid.

Au fost de față Jozsef Vince, ambasadorul R. P. Ungare la București, și membri ai ambasadei.

(Agerpres)

Lucrările simpozionului: „Tineretul — obiect de cercetare științifică"

Prima reuniune pe țară a cercetătorilor în problemele tineretului, Simpozionul „Tineretul — obiect de cercetare științifică", a început vineri dimineața, sub auspiciile Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România.

La festivitatea de deschidere au participat tovarășii Ion Iliescu, prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățământului, acad. Ștefan Milcu, vicepreședinte al Academiei, reprezentanți ai conducerii unor instituții centrale și organizații de masă, oameni de știință, profesori universitari și din învățământul de cultură generală, cercetători din institutele Academiei și departamentale, sociologi, pedagogi, psihologi, medici, juriști.

Deschizînd lucrările simpozionului, tovarășul Ion Iliescu a subliniat necesitatea colaborării unui număr cît mai mare de specialiști în domeniul educației, la activitatea Centrului de cercetare pentru problemele tineretului, recent înființat, în vederea evidențierii fenomenelor noi, tendințelor și orientărilor care se manifestă în lumea tineretului.

A început apoi prezentarea celor peste 100 de comunicări științifice ale căror teme se referă la integrarea în muncă și în viața a tineretului, dezvoltarea multilaterală a personalității sale și la tendințele de evoluție ale acestuia. Ele supun discuției probleme actuale privind adolescența, formarea idealului de viață, familia, dezvoltarea psihofiziologică a tînărului, delicvența juvenilă etc. Multe din lucrări sînt consacrate metodologiei de cercetare aplicată diferențiat categoriilor de tineri muncitori, țărani, elevi, studenți, băieți și fete.

(Agerpres)

O hotărîre a Consiliului Național al Femeilor

Într-o recentă plenară, Consiliul Național al Femeilor a adoptat o hotărîre prin care se prevede patronarea de către comitetele și comisiile de femei a tuturor unităților de ocrotire a copilului — creșe, grădinițe, cămine, case ale copilului și de copii, preventorii etc. Alături de Ministerul Sănătății, Ministerul Învățămîntului, Consiliului Central al U.G.S.R. și U.N.C.A.P., care se preocupă direct de buna funcționare a acestor unități, comitetele și comisiile femeilor vor contribui prin activitatea lor obștească la îmbunătățirea continuă a ocrotirii și educării copiilor.

Prin intermediul comitetelor de sprijin, comitetele și comisiile femeilor vor antrena numeroase femei să confecționeze și să repare îmbrăcăminte copiilor din unitățile de ocrotire, să amenajeze terenuri de joacă, să întrețină și să înfrumusețeze clădirile etc. În acest fel, se va contribui la realizarea unor economii ce vor fi folosite la sporirea numărului de locuri în unitățile de ocrotire și la îmbunătățirea în continuare a condițiilor de viață ale copiilor.

De asemenea, comitetele și comisiile de femei vor organiza diferite acțiuni: spectacole și concerte, expoziții cu vînzare a unor produse de artizanat executate de femei în mod voluntar și numeroase alte manifestări cultural-artistice, la care își vor da concursul artiști, scriitori, muzicieni, formații artistice de copii și tineret. Fondurile realizate vor fi puse la dispoziția unităților de ocrotire a copiilor.

(Agerpres)

La toate unitățile de difuzare a presei, la debitele O. C. L. și magazinele cooperației de consum

SUPLIMENTUL „SCÎNTEIA"

48 pagini bogat ilustrate

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE, CORNELIU MĂNESCU, A PLECAT ÎN TURCIA

Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, a plecat vineri dimineața în Turcia, unde, la invitația ministrului afacerilor externe al Republicii Turcia, Ihsan Sabri Caglayangil, va face o vizită oficială între 22 și 28 noiembrie.

În continuare, la invitația ministrului afacerilor externe al guvernului imperial al Iranului, Ardeshir Zahedi, ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, va face o vizită oficială în această țară, între 28 noiembrie și 4 decembrie.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, se aflau George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe, Mircea Malița, Mihai Marin, Vasile Gliga, Petru Burlacu, adjuncți ai ministrului, funcționari superiori din M.A.E. Erau prezenți Alptekin Unlütürk, însărcinatul cu afaceri ad-interim al Turciei, Yahya Motamed-Vaziri, însărcinatul cu afaceri ad-interim al Iranului, precum și Niccolo Moscato, ambasadorul Italiei la București.

*

În drum spre Ankara, ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, s-a oprit pentru cîteva ore în capitala Italiei. La Roma, ministrul român a avut o întîlnire cu ministrul de externe al Italiei, Giuseppe Medici. Întîlnirea, la care a fost de față ambasadorul României la Roma, Cornel Burtică, s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

(Agerpres)

SOSIREA LA ANKARA

ANKARA 22 — Trimisul special Agerpres, Simion Morcovescu, transmite: Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, a sosit vineri la Ankara într-o vizită oficială, la invitația ministrului afacerilor externe al Republicii Turcia, Ihsan Sabri Caglayangil, adresată în numele guvernului. La aeroportul Esenboga oaspetele român a fost întîmpinat de ministrul afacerilor externe al Turciei, de funcționari superiori ai M.A.E. Au fost prezenți Kâmuran Gürün, ambasadorul Turciei la București, Grigore Geamănu, ambasadorul României în Turcia, și membri ai ambasadei, precum și alți șefi de misiuni diplomatice acreditați la Ankara.

La sosire, fiind solicitat de un mare număr de ziariști, ministrul afacerilor externe al României a făcut presei următoarea declarație: „Sosesc în țara dumneavoastră la invitația guvernului turc, adresată de colegul și prietenul meu, domnul Ihsan Sabri Caglayangil. Consider această invitație ca o mare cinste pentru mine, și în același timp ca o manifestare a sentimentelor de prietenie față de poporul român. Sînt convins că întîlnirile pe care le voi avea cu factorii de răspundere din Turcia ne vor oferi prilejul să constatăm cu satisfacție dezvoltarea relațiilor noastre. Sînt convins, de asemenea, că vom avea prilejul să găsim noi posibilități pentru a face ca aceste relații să devină și mai bune.

Vă rog să-mi permiteți ca, prin intermediul presei, să-mi exprim satisfacția pentru vizita pe care o fac în țara dumneavoastră și să transmit poporului dumneavoastră cele mai calde salutări din partea poporului român".

Manifestări consacrate semicentenarului unirii Transilvaniei cu România

Vineri seara a avut loc la sala mică a Palatului simpozionul „1918 — momente, energii, idealuri", organizat de Universitatea populară București în colaborare cu Comitetul orășenesc București al Uniunii Tineretului Comunist.

Cu acest prilej, acad. Constantin Daicoviciu, acad. Victor Vâlcovici, acad. Victor Eftimiu și dr. docent Radu Vulpe au vorbit despre importanța actului istoric de la 1 decembrie 1918. Vorbitorii au subliniat faptele și ideile care au animat poporul în preajma marelui eveniment și au evocat figurile unor personalități ale epocii participante la desăvîrșirea unirii.

*

Sărbătorirea semicentenarului unirii Transilvaniei cu România a prilejuit vineri în Capitală numeroase manifestări cultural-artistice. La Casa de cultură a sectorului 6, la Clubul I.S.B. și la Liceul nr. 38 au avut loc simpozioane pe această temă. Casa de cultură a tineretului din sectorul 3 a găzduit montajul literar cu tema „La Sarmizegetusa stă mîndru Decebal", iar Clubul IPROFIL-București, medalionul literar „George Coșbuc și Liviu Rebreanu, militanți pentru unirea Transilvaniei cu România". De asemenea, elevii Școlii generale nr. 132 au organizat o serbare, al cărei program a ilustrat evenimentul Unirii Transilvaniei cu România.

*

În cadrul manifestărilor prilejuite de aniversarea a 50 de ani de la unirea Transilvaniei cu România, la muzeul de istorie al județului Dîmbovița a fost deschisă o expoziție de documente, fotocopii, fotografii și alte materiale care oglindesc acest eveniment.

*

La Casa de cultură din Hunedoara a avut loc vineri simpozionul intitulat „1918, momente, energii, idealuri". Profesorul Ion Clopoțel, participant la adunarea de la Alba Iulia, a vorbit celor prezenți despre semnificația înfăptuirii acestui măreț act istoric.

A urmat un montaj literar muzical intitulat „Balada unirii", susținut de un colectiv artistic al Teatrului de stat „Valea Jiului" din Petroșeni.

*

În întîmpinarea semicentenarului unirii Transilvaniei cu România, Casa de creație a județului Vaslui a editat un volum intitulat „Pămînt iubit". Cartea cuprinde lucrări ale membrilor cenaclurilor literare locale.

vremea

Timpul probabil pentru 24, 25 și 26 noiembrie. În țară: Vremea se menține rece, mai ales noaptea și dimineața. Cerul va fi variabil. Vor cădea precipitații slabe. Vînt potrivit. Temperatura în creștere ușoară la sfîrșitul intervalului. Minimele vor fi cuprinse între minus 6 și plus 4 grade, iar maximele între zero și 10 grade. Dimineața și seara ceață. **În București:** Vremea se menține rece, mai ales noaptea și dimineața. Cerul va fi variabil. Vor cădea precipitații slabe. Vîntul va sufla potrivit, predominînd din sectorul estic. Temperatura în creștere ușoară în a doua parte a intervalului. Dimineața ceață.

Cronica zilei

PLECAREA DEFINITIVĂ A AMBASADORULUI MARII BRITANII

Vineri după-amiază a părăsit definitiv țara noastră Sir John Chadwick, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Marii Britanii la București.

*

Vineri după-amiază a părăsit Capitala, îndreptîndu-se spre Varșovia, o delegație a Uniunii Tineretului Comunist, condusă de tovarășul Iosif Walter, secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist, care la invitația Comitetului polonez de cooperare al organizațiilor de tineret, va face o vizită în R. P. Polonă.

*

Însărcinatul cu afaceri ad-interim al Republicii Socialiste Cehoslovace la București, Karel Komarek, a oferit vineri un cocteil cu prilejul vizitei în țara noastră a delegației guvernamentale cehoslovace, condusă de Miroslav Galuska, ministrul culturii și informațiilor.

Au fost prezenți Pompiliu Macovei, președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, alte persoane oficiale, reprezentanți ai vieții noastre culturale, ziariști români și reprezentanți ai presei străine.

*

Vineri seara a sosit în Capitală o delegație de femei din Cehoslovacia care, la invitația Consiliului Național al Femeilor, va face o vizită în țara noastră.

Din delegație fac parte Irena Durisova, vicepreședintă a Uniunii Femeilor din Cehoslovacia, președinta Comitetului slovac din U.F.C., Marie Hrachovcova și Jana Kranotova, membre ale Comitetului Central al U.F.C. La sosire, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost întîmpinată de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, vicepreședintă a C.N.F., Stana Buzatu, secretară a C.N.F., și alte reprezentante ale Consiliului Național al Femeilor. A fost de față Janis Jindrich, consilier al ambasadei R. S. Cehoslovace la București.

(Agerpres)

Salutul adresat eroicului popor vietnamez de către Comisia pregătitoare a Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești

BUDAPESTA 22 (Agerpres). — La ședința din 21 noiembrie 1968 a Comisiei pregătitoare a Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești, reprezentanții celor 67 de partide frățești au salutat cu un entuziasm sincer poporul Vietnamului, care a obținut noi succese în lupta sa eroică.

Faptul că guvernul american a fost silit să oprească total și necondiționat bombardamentele asupra R. D. Vietnam, precum și alte acțiuni militare, ca și acordul asupra participării la convorbirile de la Paris ale delegațiilor R. D. Vietnam și reprezentanților Frontului Național de Eliberare, constituie o victorie importantă a poporului vietnamez și a tuturor forțelor progresiste și iubitoare de pace din lume.

Partidele comuniste și muncitorești își exprimă din nou solidaritatea cu eroicul popor vietnamez, care continuă lupta împotriva agresiunii imperialismului american. Partidele noastre își vor menține în continuare vigilența în fața mașinațiunilor imperialiste. Împreună cu toate forțele păcii, ele își vor intensifica în continuare acțiunile, pentru obținerea retragerii complete a forțelor Statelor Unite și aliaților lor din Vietnam și asigurarea dreptului poporului vietnamez de a-și hotărî independent soarta, ca o națiune independentă, în pace.

În apărarea comuniștilor și patrioților din Guatemala, Paraguay și Haiti

BUDAPESTA 22 (Agerpres). — La ședința din 21 noiembrie a Comisiei pregătitoare a Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești, cele 67 de partide frățești au declarat cu profundă indignare că în Guatemala, Paraguay și Haiti, imperialiștii americani și sateliții lor locali folosesc metode brutale și se răzbună sîngeros împotriva forțelor revoluționare care luptă pentru libertatea și independența țării lor.

În Guatemala, conducători ai muncitorilor și țăranilor, ca Victor Manuel Gutierrez, Rafael Tischler și Leonardo Castillo Flores, au fost asasinați cu brutalitate. În ultimii trei ani, mii de oameni au dispărut și au fost supuși la torturi crîncene. Guvernul Guatemalei și bandele teroriste menținute de imperialiștii americani au asasinat mii de oameni în mod cu totul neomenos.

În Haiti, în ultimele opt luni sute de patrioți au fost răpiți, torturați pînă la moarte, mulți dintre ei executați fără sentință legală.

Reprezentanții partidelor frățești condamnă cu hotărîre această campanie brutală de distrugere, care calcă în picioare drepturile elementare de libertate ale omului. Ele își ridică glasul în apărarea comuniștilor și patrioților care luptă cu curaj și perseverență în Guatemala, Paraguay, Haiti și în alte țări latino-americane și cer oprirea imediată a terorii crunte folosite împotriva lor. Ele asigură de solidaritatea lor forțele revoluționare latino-americane în lupta lor împotriva imperialismului american și a sistemelor teroriste reacționare sprijinite de acesta. Ele cer opiniei publice mondiale să protesteze împotriva crimelor imperialiste comise împotriva comuniștilor latino-americani și a altor patrioți, să ajute la victoria în lupta împotriva imperialiștilor în America Latină.

SPORT

Astăzi, de la ora 14, pe stadionul „23 August"

Un meci mult așteptat: România — Elveția

Așadar, astăzi, la București, se joacă al treilea meci din cadrul primei serii europene a preliminariilor campionatului mondial, meciul România — Elveția. Pînă la data acestei partide, echipele Portugaliei și Elveției au reușit să adune cîte două puncte ca urmare a victoriilor obținute pe terenurile proprii în dauna fotbaliștilor români și, respectiv, greci.

Este acum rîndul reprezentativei României să se bucure de avantajele ce i le oferă cîmpul de joc de la București și să încerce exploatarea maximă a acestor avantaje.

Confruntările fotbalistice româno-elvețiene au, ca să zicem așa, antecedente relativ recente, cu posibile influențe psihice chiar asupra întîlnirii de astăzi. După cum probabil vă amintiți, întîlnirea a făcut ca în trecutele preliminarii pentru campionatul european interțări să avem printre rivali tot pe fotbaliștii elvețieni. Atunci, la București, echipa noastră a cîștigat detașat meciul-tur după o primă „repriză" de atac, excelentă (4—0 !). Dar a urmat acea partidă-retur de la Zürich, acea înfrîngere greu de șters din memoria amatorilor de fotbal din țara noastră. Deținem oare încă elvețienii, din pricina celor petrecute la Zürich, vreun ascendent valabil asupra echipei române? La drept vorbind nu vedem de ce s-ar manifesta pe teren vreun asemenea ascendent, chiar și pentru simplul fapt că proporțiile scorului nu exprimau o diferență reală de valori, ci erau mai degrabă provocate de cauze extrafotbalistice. De aceea, dacă antrenorii responsabili cu pregătirea generală a echipei noastre naționale au știut să insufle încredere jucătorilor, au știut să se folosească, în plus, de sentimentul normal al dorinței de revanșă sportive, atunci reprezentativa română va juca avîntat chiar de la începutul partidei și va putea fructifica avantajele oferite de „terenul propriu", la fel ca în urmă cu doi ani, în noiembrie 1966.

Din punct de vedere tactic meciul de astăzi se va deosebi însă de cel din 1966. Atunci elvețienii jucaseră la București un fel de 4—2—4 pe care-l aplicau slab, fiindcă nu-l cunoșteau suficient. O dată cu numirea lui Ballabio la conducerea tehnică a lotului, echipa Elveției a revenit treptat la o variantă a faimosului „lacăt", aplicînd acest sistem defensiv chiar recent „acasă", la Bâle, contra reprezentativei Greciei (1—0). Nu întîmplător, portarul Grob, apărătorul buturilor helvetice în ultimele trei partide internaționale (cu R. F. a Germaniei, Austria și Grecia), n-a primit nici un gol ! Totuși, precizăm, jocurile s-au desfășurat pe stadioanele elvețiene și am vrea să credem că la București — adică „în deplasare" pentru elevii lui Ballabio ! — antrenorii și jucătorii români vor găsi remediile spre a perfora poarta lui Grob. Dar și spre a se păzi de contraatacurile celor trei „vîrfuri" Quentin, Künzli și Vuilleumier lansate în special de mijlocașul Dürr !

Echipa noastră națională, în formația în care se va prezenta astăzi pe teren, este o echipă tînără, cu o medie de vîrstă sub 24 de ani. Ea a realizat în compania Angliei un joc suficient de bun, promițător. Din păcate, față de meciul amical împotriva englezilor din formație absentează Barbu, încă nerestabilit. Foarte probabil, va lipsi și Pircălab, atacantul nr. 1, deși nu sînt pierdute toate speranțele de a-l vedea evoluînd pe gazon.

O situație oarecum asemănătoare în privința indisponibilităților o are și formația oaspeților. Ieri, la sosirea lotului elvețian la București, ni s-a confirmat știrea că va lipsi din echipă unul dintre cei mai buni jucători, Odermatt. Rămîne improbabilă folosirea lui Michaud, care împreună cu Tacchella sînt apărătorii de bază ai elvețienilor. În cazul că Michaud se va restabili, Ballabio va alinia echipa: **Grob — Michaud — Messerli, Ramseier, Tacchella, Stierli — Dürr, Kuhn — Vuilleumier (Winniger), Künzli, Quentin.**

Formația României va avea următoarea alcătuire: **Gornea — Sătmăreanu, Boc, Dinu, Mocanu — Ghergheli, Nunweiller VI — Martinovici (Pircălab), Domide, Dumitrache, Lucescu.**

Meciul de pe stadionul „23 August" va fi arbitrat de o brigadă turcă, la centru N. Sener, și va începe la orele 14. Pe foaia de arbitraj, fiecare echipă va înscrie cinci jucători de rezervă din lotul anunțat la U.E.F.A. Dintre aceștia, numai doi vor putea fi utilizați drept înlocuitori pe toată durata meciului.

V. M.

Balcaniada de scrimă

Scrimerii români și-au îmbogățit palmaresul cu încă două victorii de prestigiu, obținute în cea de-a doua zi a balcaniadei. Ecaterina Iencic și Iosif Sepeșiu sînt noii campioni balcanici în probele de floretă feminin și respectiv spadă. Valoarea scrimerelor noastre a fost încă o dată confirmată. Toate cele patru floretiste, care au luat startul în proba individuală (Olga Szabo, Ecaterina Iencic, Ileana Drîmbă și Suzana Ardeleanu), nu numai că au obținut calificarea în finală, dar au și ocupat primele patru locuri. Brankova (Bulgaria) și Kukici (Iugoslavia), ocupantele locurilor 5 și respectiv 6, nu s-au ridicat la valoarea celorlalte finaliste. Ecaterina Iencic a terminat turneul fără nici o înfrîngere, adăugînd astfel titlului de campioană republicană și cîștigătoarea Cupei României în acest an și titlul de campioană balcanică. Fără discuție că valoarea apropiată a celor patru sportive românce putea da cîștig de cauză oricăreia dintre ele. Calmul, siguranța în acțiuni, dublate de o dîrzenie deosebită au dat cîștig de cauză — meritat însă — Ecaterinei Iencic, care a avut pe tot parcursul întregului an o regularitate în valoarea rezultatelor de „metronom". Locurile II și III au fost ocupate de Ileana Drîmbă și Olga Szabo.

Iosif Sepeșiu și Anton Pongrat au furnizat cea mai mare surpriză a turneului balcanic. Într-o probă în care ne așteptam mai puțin la o victorie, ei au reușit în final să-și dispute titlul balcanic într-un asalt de baraj. La jumătatea turneului conducea și părea că se va distanța în cîștigător iugoslavul Savici. Sepeșiu îi întrerupe însă șirul victoriilor și îl învinge în asaltul direct, astfel că iugoslavul ocupă în final locul III. Victoria lui Iosif Sepeșiu în barajul pentru primul loc în fața campionului mondial de tineret Anton Pongrat a fost clară, cu toate că scorul a fost de 5—4. Pentru prima dată Iosif Sepeșiu a speculat alonja și, în același timp, greșelile tehnice ale lui Anton Pongrat. Așadar în toate cele patru probe individuale victoriile au revenit sportivilor români. Mîine începe întrecerea pe echipe la probele de floretă masculin și sabie.

O. V.

Pe scurt de peste hotare

ÎN BAZINUL ACOPERIT DE PE INSULA MARGARETA DIN BUDAPESTA au început ieri meciurile unei grupe a „Cupei campionilor europeni" la polo pe apă. Echipa Dinamo București a învins cu scorul de 14—3 (2—0, 5—1, 4—1, 3—1) echipa Arkonia Szczecin. Zahan a marcat 4 puncte. Akademik Sofia a întrecut cu 8—6 (1—2, 3—2, 2—0, 2—2) pe Ruda Hvezda Kosice (Cehoslovacia).

CURSA CICLISTĂ DE ȘASE ZILE, desfășurată pe velodromul din Münster, s-a încheiat cu victoria cuplului vest-german Altig — Bugdahl.

MECIUL RETUR dintre echipele A. S. Villeurbanne și „Hornets" Edinburgh, pentru „Cupa campionilor europeni" la baschet masculin, a fost cîștigat de francezi cu 113—47 (52—27). Învingătoare și în primul joc (scor: 81—76), formația A. S. Villeurbanne s-a calificat pentru turul următor al competiției.

REPREZENTATIVA MASCULINĂ DE HANDBAL A R. F. A GERMANIEI a jucat la Reykjavik cu selecționata similară a Islandei. Handbaliștii vest-germani au obținut victoria cu scorul de 24—19 (16—8).

LA TEL AVIV, în cadrul „Cupei campionilor europeni" la baschet feminin (primul meci), echipa locală Maccabi a învins cu 55—50 (24—17) formația italiană Recoaro Vicenza.

LA FRANKFURT s-a disputat returul meciului dintre Eintracht Frankfurt și Juventus Torino, contînd pentru „Cupa orașelor tîrguri" la fotbal. La sfîrșitul celor 90 de minute regulamentare de joc scorul era 0—0. În prelungiri, partida a căpătat o desfășurare dramatică, fotbaliștii vest-germani obținînd victoria cu scorul de 1—0, prin golul marcat de Walter Bechthold în minutul 120. Primul meci se terminase la egalitate: 0—0, astfel că echipa Eintracht Frankfurt s-a calificat pentru turul următor.

INCOGNITO LA „URGENȚĂ"

(Urmare din pag. I)

parte — hotărăște asistenta-șefă. Îi dai calmantul la orele 23 și gata...".

Firește, oamenii suportă durerea în mod diferit: unii mai ușor, alții mai greu. Iar calmantele nu pot fi nici ele administrate cu nemiluita. Dar oare o vorbă bună, o mîngîiere, simpla prezență a unui om care te înțelege nu pot și ele atenua suferința? Se vădește în atitudinea unor surori o indiferență, o nepăsare care vine în contradicție cu însăși esența profesiunii pe care o practică. Dar fenomenul depășește nivelul cadrelor medii. Cînd, pe la miezul nopții, un alt pacient își strigă durerea, un medic este cel care îl apostrofează: „Lasă gălăgia...". Să fie aceste cuvinte expresia tributului pe care-l plătesc unii medici „profesionalizării" excesive?

Într-un tîrziu, și unuia dintre bolnavii din camera noastră i se face rău. Geme în permanență, are febră. E devorat de o sete cumplită în preajmă nu e nimeni care să-i ofere un calmant, cîteva linguriță cu ceai. De fapt, aici, la „Urgență", în timpul nopții, 60 de pacienți sînt lăsați în grija a numai două surori. Iar cei operați sînt mulți, în mare parte imobilizați la pat. Așadar am încercat eu să alin durerea bolnavului cu puțin ceai de mușețel... Oare nu ar fi cazul să se revadă, de către forurile competente, baremul de încadrare cu personal medical mediu a unor asemenea servicii?

...Dimineața sînt mutat în „salonul mare" de la etajul I. De îndată ce mă instalez, asist la obișnuita activitate cotidiană: se schimbă pansamente, se fac mici intervenții. La patul unui bolnav, medicul, asistat de doi studenți stagiari, solicită o comprecă. Nu există însă nici o compresă pregătită, nu există nici măcar elementarele tăvițe. Pînă la urmă, nu se găsește nici foaia de observație clinică. Multe asemenea foi se rătăcesc din cauza mutării pacienților dintr-un salon în altul. Și, din toate, se desprinde o evidentă lipsă de organizare, într-o instituție sanitară unde buna rînduială ar trebui să depășească exactitatea ceasornicului.

Aici, operativitatea, precizia hotărîrilor medicului, capacitatea de a acționa rapid, posibilitatea de a avea totul la îndemînă pot hotărî asupra vieții oamenilor.

De pe șantierul noii clădiri în construcție — care va spori capacitatea actualei unități cu încă 325 de paturi — vin zgomote infernale. De culoarele din interior e un du-te-vino de gară imensă. Te gîndești cu melancolie la liniștea spitalului, la calmul odihnitor al paturilor albe...

Șantierul de alături e o mărturie convingătoare. Dar pînă cînd Spitalul de urgență bucureștean va avea capacitatea corespunzătoare nevoilor, au se puteau găsi unele soluții temporare? Este greu de crezut că Ministerul Sănătății, Direcția sanitară a municipiului București nu cunosc greutățile în care se zbate această unitate. Cu toate acestea, nu s-a luat o măsură elementară: aceea ca pînă la darea în folosință a noii clădiri să se desemneze ca unități de urgență un număr suficient de secții ale altor spitale din oraș. Din păcate, dezinteresul forurilor de resort a mers mai departe, încît de pe bit, profesia pe care și-au ales-o cere din partea lor dăruire, afecțiune, dragoste de om? Asemenea atitudini — începînd de la limbajul insolent al portarilor în relațiile cu cei veniți să se intereseze de bolnavi, blazarea unor infirmiere sau chiar ieșirile care denotă o crasă lipsă de educație, de simț al datoriei — sînt, pare-se, tolerate de corpul medical al spitalului sau, în orice caz, de unii din reprezentanții săi. Ele au o strînsă legătură cu o nefirească interpretare a conceptului de asistență, a ajutorului medical imediat.

*

Declinîndu-ne în cele din urmă calitatea, ne-am adresat doctorului Mircea Constantinescu, directorul spitalului, supunîndu-i spre apreciere constatările noastre. Ne-a declarat că spitalul lucrează în condiții de campanie, că medicii depun eforturi zi și noapte, că este inuman să ții bolnavii în asemenea condiții. Dar, de vreme ce există o decizie, emanînd de la forurile superioare, care prevede ca această unitate să nu-și întrerupă activitatea, lucrurile merg așa cum merg. Spitalele Colțea și Colentina, desemnate să primească urgențe și, deci, să vină în ajutorul acestei unități, se rezumă la un serviciu mai mult platonic.

În această situație, directorul justifică și neglijențele, și lipsa de igienă, și lipsa de preocupare pentru asigurarea echipamentului de pat corespunzător prin... existența șantierului!

O concluzie se impune de la sine: reconsiderarea „Urgenței" este o necesitate stringentă. O asemenea unitate sanitară trebuie să se distingă prin dotare, nivel de pregătire profesională, operativitate și solicitudine față de oameni, iar la această operă sînt chemați să-și aducă neîntîrziat contribuția Ministerul Sănătății, Direcția sanitară a municipiului, conducerea spitalului și întregul său colectiv.

La celelalte etaje întîlnim un element nou: o serie de bolnavi sînt instalați în paturi, pe coridoare, holuri.

...Stau de vorbă cu confrații de suferință. Majoritatea au cuvinte generoase pentru adevăratele minuni înfăptuite de medicii de la „Urgență". De unde, atunci, acest decalaj între munca lor eroică de zi și noapte și situațiile intolerabile semnalate mai sus? „Provizoratul" în care se zbate Spitalul de urgență este, îndeobște, scuza ce se invocă. Dar, după cît socotim, scuza e șubredă. Modul în care este concepută, în prezent, activitatea acestui prim eșalon al asistenței medicale din Capitală s-a perimat. Ce fel de eșalon de prim ajutor este acesta unde pacientul accidentat sau cu sănătatea grav lezată așteaptă ore întregi să-i vină rîndul pentru a fi expediat, în cele din urmă, la un alt spital? Primim o explicație: nu sînt paturi suficiente. În cu-

fundalul situației de provizorat nu au fost desprinse nici elementele de slabă organizare, de delăsare și neglijență, împotriva cărora se poate și trebuie să se acționeze. Este oare admisibil să nu se poată face, de pildă, într-un spital cu asemenea profil, un examen elementar cum este o urografie, invocîndu-se lipsa filmelor?

Un mare semn de întrebare privește raporturile dintre medici, personalul sanitar și public. Se pare că mulți dintre ei, absorbiți de așa-numitele „cazuri interesante", nu mai văd în pacient decît maladia. Relatăm din nou un caz: Neputînd să se miște bine, o pacientă a căzut din pat... „Spune-i să se scoale singură, că n-am timp de ea!" — dispune laconic un brancardier îngrijitoarei. Un bătrîn este adus de pe masa de operație. E aproape inconștient. „A trăit și ăsta 70 de ani și a venit să moară aici!...", exclamă sora chemată la căpătîiul lui. Au uitat oare acești oameni că, prin caracterul ei deosebit, spitalul este o unitate în care nu se moare, ci se luptă pentru viață?

viața internațională

O. N. U.

COOPERAREA ÎN DOMENIUL TEHNICII MODERNE DE CALCUL

Proiect de rezoluție inițiat de delegația română adoptat în unanimitate

NEW YORK 22. — Trimisul special Agerpres N. Ionescu transmite: In Comitetul pentru problemele economice și financiare al Adunării Generale a O.N.U. a fost adoptat joi seara prin aclamații proiectul de rezoluție inițiat de România cu privire la „Cooperarea internațională pentru folosirea ordinatoarelor și a tehnicilor moderne de calcul în scopul dezvoltării". Printre coautorii acestui document se află, de asemenea, Franța, Chile, Iran și Tunisia.

Ecourile favorabile pe care le-a avut la O.N.U. această inițiativă au fost confirmate de votul unanim obținut de proiectul de rezoluție (este pentru prima oară în acest an cînd un document este adoptat în Comitetul economic și financiar fără opoziții), precum și de intervențiile reprezentanților multor state, care au insistat asupra importanței și semnificației deosebite a angrenării eforturilor Națiunilor Unite în direcția sprijinirii accesului tuturor statelor la realizările cele mai noi ale științei și tehnicii contemporane. În acest spirit și în sprijinul proiectului de rezoluție au vorbit în ședința de joi după-amiază reprezentanții Cehoslovaciei, Irlandei, S.U.A., Canadei, R.S.S. Bieloruse, Belgiei, precum și ai altor țări.

Luînd cuvîntul în încheierea dezbaterilor, delegatul român, Petre Tănăsie, a subliniat că prin adoptarea acestui proiect de rezoluție, **Comitetul economic și financiar al O.N.U. „și-a reafirmat hotărîrea de a sprijini cu consecvență acțiunile ce tind să intensifice și să folosească cu maximum de eficacitate cuceririle științei și tehnicii contemporane pentru accelerarea procesului dezvoltării economice ce preocupă toate statele** și, pe drept cuvînt, în special țările în curs de dezvoltare. Pentru această atitudine, pe care ne permitem s-o apreciem ca deosebit de pozitivă și încurajatoare, a declarat delegatul român — vă rog să-mi îngăduiți să adresez mulțumiri tuturor membrilor comitetului".

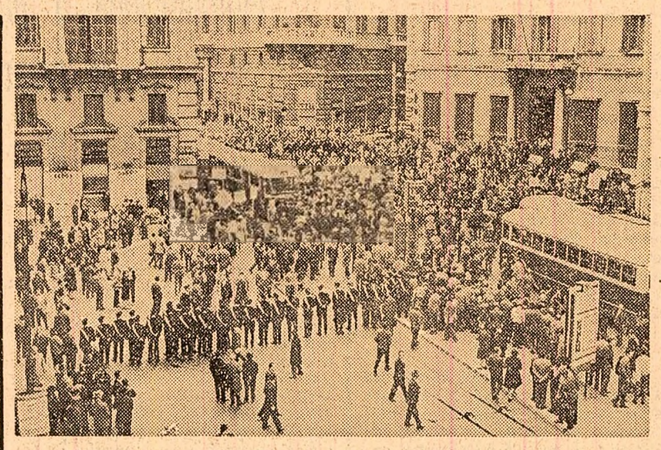

Roma în timpul recentei greve generale de 24 de ore

ROMA

CONSULTĂRI ÎN VEDEREA REZOLVĂRII CRIZEI DE GUVERN

ROMA 22. — Corespondentul Agerpres, N. Puicea, transmite: Președintele Italiei, Giuseppe Saragat, a început vineri consultările oficiale în vederea rezolvării actualei crize de guvern, declanșată în urma demisiei guvernului prezidat de senatorul Giovanni Leone.

Șeful statului a primit succesiv, la Palazzo Quirinale pe Giovanni Gronchi, fost președinte al Italiei, pe președinții Senatului și Camerei deputaților, Amintore Fanfani și, respectiv, Alessandro Pertini. Consultările președintelui Italiei vor lua sfîrșit duminică, urmînd ca luni șeful statului să facă cunoscut numele persoanei pe care o va însărcina cu formarea noului guvern.

MALI

După patru zile de la lovitura de stat

BAMAKO 22 (Agerpres). — După patru zile de la lovitura de stat din Mali, situația pare să fi revenit la normal. Restricțiile de circulație au fost în cea mai mare parte ridicate.

Postul de radio Bamako a anunțat că în urma hotărîrii Comitetului eliberării naționale au fost dizolvate toate organizațiile politice (printre care Uniunea muncitorilor, Uniunea femeilor și alte organizații), care fuseseră încadrate în Partidul Uniunea Sudaneză, condus de fostul președinte al țării, Modibo Keita.

★

CONAKRY 22. Postul de radio Conakry a anunțat amînarea conferinței extraordinare a șefilor statelor riverane ale fluviului Senegal, care urma să înceapă vineri și la care trebuia să fie examinată situația creată în Republica Mali.

SITUAȚIE CONFUZĂ ÎN SIERRA LEONE

FREETOWN 22 (Agerpres). — Deși în țară a fost instituită starea de urgență, **în Sierra Leone continuă să aibă loc tulburări,** provocate de diverse demonstrații, ca și de ciocnirile dintre adepții unor orientări politice diferite. Se pare, relatează corespondenții de presă, că acestea au devenit un fenomen oarecum obișnuit, caracterizînd ultimele zile înaintea alegerilor, cînd divergențele dintre partizanii unor grupări politice diferite par să atingă punctul culminant.

Pentru a pune capăt dezordinilor, guvernul a înăsprit interdicțiile de circulație. Se menționează, de asemenea, că **40 de reprezentanți ai opoziției au fost arestați.**

Totodată, primul-ministru al Sierrei Leone, Siaka Stevens, a declarat că **armata a primit împuterniciri depline pentru a păstra ordinea.**

★

Parlamentul din Sierra Leone s-a întrunit vineri pentru a examina situația creată în țară ca urmare a demonstrațiilor și ciocnirilor violente dintre adepții diverselor grupări politice, soldate cu moartea mai multor persoane. Din cauza tulburărilor, alegerile parțiale ce urmau să înceapă săptămîna viitoare au fost amînate.

CU PRILEJUL SEMICENTENARULUI UNIRII TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA

● *BELGRAD. — La ambasada Republicii Socialiste România din Belgrad a avut loc o conferință de presă consacrată sărbătoririi semicentenarului unirii Transilvaniei cu România.*

Aurel Mălnășan, ambasadorul României la Belgrad, a vorbit despre însemnătatea acestui eveniment istoric, subliniind lupta poporului român pentru înfăptuirea aspirațiilor sale de unire într-un singur stat.

● *SOFIA. — Cu prilejul semicentenarului unirii Transilvaniei cu România, însărcinatul cu afaceri ad-interim al Republicii Socialiste România la Sofia, Mihail Sibianu, a organizat vineri dimineața în saloanele ambasadei o conferință de presă. Expunerea însărcinatului cu afaceri ad-interim consacrată acestui eveniment a fost urmărită cu interes.*

● *PARIS. — Cu prilejul aniversării a 50 de ani de la unirea Transilvaniei cu România, vineri seara a avut loc, sub auspiciile Academiei Lumii latine, o conferință în cadrul căreia profesorul Nicolae Fotino, director științific la Asociația de drept internațional și relații internaționale din București, a vorbit despre însemnătatea acestui act istoric din viața poporului român.*

● *ROMA. — In prezența a numeroși ziariști italieni și din alte țări, ambasadorul Republicii Socialiste România la Roma, Cornel Burtică, a evocat vineri la prînz, în cadrul unei conferințe de presă ținută la sediul ambasadei, aniversarea a 50 de ani de la unirea Transilvaniei cu România.*

● *VIENA. — Cu prilejul aniversării semicentenarului unirii Transilvaniei cu România, Gheorghe Pele, ambasadorul Republicii Socialiste România la Viena, a organizat vineri o conferință de presă la care au participat numeroși ziariști austrieci și corespondenți ai presei străine*

Cei prezenți au manifestat viu interes pentru aspectele privind istoria și viața poporului român, înfățișate în timpul conferinței de presă.

agențiile de presă transmit:

Ministrul de externe al Republicii Democrate Vietnam, Nguyen Duy Trinh, transmite postul de radio Hanoi, a declarat că amplasarea unităților americane în zona demilitarizată și bombardarea teritoriului nord-vietnamez constituie o violare a suveranității R. D. Vietnam. Totodată, agenția de presă Eliberarea menționează că în urma unor acțiuni ofensive, forțele patriotice sud-vietnameze au preluat controlul asupra localității Vinh Dienh, situată la aproximativ 20 km de baza militară americană de la Da Nang. Populația din localitate, subliniază agenția citată, i-a sprijinit pe patrioți.

Alekos Panagulis, condamnat la moarte sub învinuirea de atentat la viața primului ministru Papadopoulos, nu a fost executat joi dimineața, așa cum își anunțaseră intenția autoritățile grecești. Pentru depășirea obstacolului care s-a creat ca urmare a refuzului lui Panagulis de a semna cererea de grațiere, din dispoziția procurorului general deținutul a fost transportat în închisoarea de pe Insula Egina.

Generalul Mohamed Asghar Khan, fost șef de stat major al aviației din Pakistan, a anunțat că a hotărît să se alăture opoziției și să conducă activ campania pentru o reformă a regimului pakistanez, anunță agenția Reuter. În cadrul unei conferințe de presă, generalul Khan, unul din cei mai apropiați consilieri militari ai președintelui Ayub Khan, a făcut cunoscut că intenționează să creeze o mișcare de opinii susceptibilă să faciliteze reglementarea problemelor cărora Pakistanul trebuie să le facă față în prezent.

Reprezentanța permanentă a Cambodgiei pe lîngă O.N.U. a adresat președintelui Consiliului de Securitate trei scrisori în care denunță provocările militare împotriva Cambodgiei comise de către subunități ale Statelor Unite, Tailandei și Vietnamului de sud. Sînt citate date și fapte cînd avioane aparținînd forțelor aeriene din S.U.A., Tailanda și Vietnamul de sud au încălcat spațiul aerian cambodgian și au deschis focul asupra unor posturi sau sate de graniță.

Uniunea Generală a Muncitorilor din Malta, cea mai puternică organizație sindicală din această țară, a declarat că se opune instalării pe insulă a unei baze a Pactului Atlanticului de nord.

Intre U.R.S.S. și Republica Nigeria a fost semnat joi la Lagos un acord de colaborare economică și tehnică.

A 81-a sesiune a Consiliului executiv al UNESCO, în noua componență, recent ales de Conferința generală, a început la Palatul UNESCO din Paris. In prima ședință a sesiunii, Consiliul executiv a ales ca președinte pe anii 1969—1970 pe Gian Franco Pompei, reprezentantul Italiei, iar ca vicepreședinți pe reprezentanții Cehoslovaciei, Indiei, Tanzaniei și Perului.

Ministrul de interne al Republicii Arabe Unite a comunicat vineri că în timpul incidentelor care au avut loc la 21 noiembrie între studenți și detașamente ale poliției, în localitatea Mansoura, patru persoane au fost ucise, iar 43 rănite, relatează agenția U.P.I. Studenții și elevii din Mansoura, unul din principalele orașe situate în delta fluviului Nil, au protestat împotriva noilor regulamente școlare. Președintele R.A.U., Gamal Abdel Nasser, a ordonat deschiderea unei anchete pentru a se stabili cauzele și implicațiile politice ale incidentelor de la Mansoura.

Un acord cu privire la schimburile de mărfuri între Pakistan și Bulgaria a fost semnat la Caraci. Potrivit acordului, Pakistanul va exporta în Bulgaria produse textile, încălțăminte și alte mărfuri, în timp ce Bulgaria va livra partenerului său fier, zinc și plumb.

Poporul libanez a sărbătorit vineri împlinirea a 25 de ani de la proclamarea independenței Libanului. Cu această ocazie a avut loc la Beirut o paradă militară la Monumentul eroului necunoscut.

Comemorarea a cinci ani de la asasinarea la Dallas a fostului președinte al S.U.A., John Kennedy, a avut loc vineri în prezența membrilor familiei, la cimitirul național Arlington din Washington.

45 de deținuți politici, între care foști miniștri, scriitori și studenți, au fost eliberați din închisoare printr-o hotărîre a guvernului birmanez — informează agenția Associated Press, citînd un comunicat oficial.

Asociația presei străine din Atena a oferit vineri un dejun în onoarea ambasadorului României în Grecia, Francisc Păcuraru. Au participat: Ch. Bitsidis, directorul direcției presei străine de pe lîngă Președinția Consiliului de Miniștri, H. Vamvakas, directorul Direcției presei interne, J. Yamakakis — directorul Cabinetului diplomatic al primului ministru, funcționari superiori de stat, ziariști. După dejun, ambasadorul român a făcut o expunere despre coordonatele politicii externe a României și a răspuns la întrebările ziariștilor.

La Centrul mondial de combatere a gripei (Londra) se întreprind cercetări în vederea preparării unui vaccin împotriva unei noi forme de manifestare a acestei boli — „gripa Hong-Kong"

O nouă conferință arabă la nivel înalt?

De cîteva zile, în capitalele mai multor țări arabe se desfășoară o intensă activitate diplomatică al cărei punct de plecare îl constituie propunerea făcută de regele Hussein al Iordaniei cu privire la convocarea unei noi conferințe arabe la nivel înalt, care să examineze situația din Orientul Apropiat. Suveranul iordanian a luat, concomitent, inițiativa de a trimite pe primul ministru Bahjat al Talhouni și pe ministrul de externe Abdel Moneim El Rifai într-o misiune la Ryad și Cairo pentru a avea convorbiri în acest sens cu regele Feysal al Arabiei Saudite și, respectiv, președintele Nasser al R.A.U. Rezultatele întrevederilor desfășurate la Ryad nu sînt încă cunoscute, dar, după cum remarcă agențiile de presă, sarcina celor doi diplomați iordanieni n-a fost deloc ușoară dat fiind faptul că regele Feysal s-ar fi opus iarnă trecută în principiu convocării unei a cincea conferințe la nivel înalt, atîta timp cît nu vor fi fost cunoscute rezultatele misiunii Jarring. Or, după cum se știe, reprezentantul secretarului general al O.N.U., al cărui mandat expiră la 30 noiembrie, n-a reușit încă, în ciuda eforturilor depuse, să obțină o apropiere a pozițiilor părților aflate în conflict. G. Jarring și-a exprimat dorința de a continua misiunea și după 30 noiembrie.

În ce privește convorbirile de miercuri de la Cairo, ele s-au desfășurat în condiții diferite. Într-un articol publicat în ajun, ziarul „Al Ahram" a arătat că Egiptul este în favoarea unei reuniuni la nivel înalt în cazul în care și celelalte țări arabe se vor pronunța în acest sens Pentru o asemenea conferință se pronunță, de asemenea, Sudanul, Kuweitul și Libanul. La încheierea întîlnirii de la Cairo, un purtător de cuvînt al guvernului egiptean a declarat că „R.A.U. este gata să folosească orice posibilitate în vederea unei reglementări pașnice a situației din Orientul Apropiat". Cu prilejul aceleiași întrevederi s-a hotărît ca miniștrii afacerilor externe ai R.A.U. și Iordaniei, Mahmud Riad și Abdel Moneim Rifai, să efectueze turnee separate în mai multe capitale arabe pentru a se consulta cu guvernele respective.

Consemnînd intensa activitate diplomatică legată de pregătirea unei noi conferințe arabe la nivel înalt, observatorii politici remarcă în același timp faptul că deși de la războiul din iunie 1967 a trecut aproape un an și jumătate, situația din Orientul Apropiat continuă să fie încordată, în evoluția ei neintervenind deocamdată elemente esențiale de natură să deschidă perspectiva unei reglementări. Rezoluția Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967 care stabilea principiile esențiale ale unei reglementări politice în această zonă: inadmisibilitatea anexării unor teritorii ca urmare a operațiunilor militare și, în consecință, retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate; încetarea stării de beligerantă și asigurarea pentru toate statele a dreptului de a trăi în pace, în cadrul unor frontiere sigure și recunoscute, nu au fost încă transpuse în practică.

În asemenea condiții, apare însă și mai evidentă necesitatea soluționării problemelor Orientului Apropiat pe calea discuțiilor nu prin recurgerea la forța armelor, care nu poate aduce nimic bun. Această reglementare este posibilă dacă se va da dovadă de înțelegere, de rațiune, dacă se va porni de la recunoașterea necesității de a se restabili încrederea, pacea și securitatea în această parte a lumii, de a se face eforturi comune în acest sens.

Nicolae N. LUPU

Piața monetară occidentală

(Urmare din pag. I)

de-a opta devalorizare din perioada postbelică. Evident, momentul în care ele au fost obligate să ajungă la o asemenea decizie, neîndoielnic numai sub impulsul unor puternice presiuni din partea celorlalți membri ai „Clubului", nu este prea favorabil. De obicei, operațiunile de schimbare a parităților internaționale a monedelor se petrec în mare taină, deoarece numai asigurarea secretului devalorizării poate să preîntîmpine generalizarea speculațiilor. Succesivele reuniuni monetare din ultima săptămînă, deși s-au desfășurat în spatele ușilor închise, au mărit tensiunile de pe piața monetară și financiară, au adîncit neîncrederea în francul francez. Speranțele în dobîndirea efectelor dorite printr-o devalorizare se pot totuși realiza dat fiind că bursele de devize vest-europene rămîn închise pînă luni, iar preschimbările curente de franci pentru turiști au fost fie suspendate, fie strict limitate la sume care nu permit speculații.

Disputa care pare să se fi menținut pînă în ultima clipă a reuniunii de la Bonn, și pe care, după toate știrile provenite pînă vineri seara, ea nu a reușit să o depășească, este legată de mărimea devalorizării francului. Partenerii Franței au fost înclinați să considere ca „ideală" o devalorizare cu 7 la sută a monedei franceze. Există indicii după care se poate conchide că, acceptînd ideea devalorizării, Franța nu este de acord cu o operațiune atît de moderată. Se vorbea cu insistență că Franța ar fi cerut întrunirea unei reuniuni a Consiliului de administrație al Fondului Monetar International, reuniune inutilă dacă devalorizarea nu atinge proporția de 10 la sută, deoarece F.M.I. nu poate fi consultat decît dacă operațiunile sînt mai mari decît acest procent. Totodată, Franța ar fi solicitat întrunirea Consiliului ministerial al Pieței comune pentru a-l informa asupra intențiilor sale. In plus, cercurile financiare informate din Londra au anunțat că deține știrea după care președintele de Gaulle ar fi lăsat să se înțeleagă că Franța își va devaloriza moneda cu 25 la sută în cazul în care partenerii vor exercita presiuni asupra ei. Or, se știe că o asemenea proporție a devalorizării francului ar declanșa instantaneu devalorizarea lirei și dolarului, făcînd să se prăbușească întregul edificiu monetar occidental.

Ezitările partenerilor lasă să se deducă faptul că în toate aceste zvonuri există măcar un dram de adevăr și că hotărîrea lor de a acorda un credit substanțial poate să aibă drept scop evitarea unei asemenea posibilități.

Este clar, în orice caz că, indiferent care vor fi deciziile pe care le vor lua — se știe că guvernul francez a fost convocat în ședință specială sîmbătă după-amiază — oficialitățile de la Paris, implicațiile acestora se vor extinde asupra ansamblului comerțului lumii occidentale. Vor fi adoptate, probabil, reajustări ale politicii monetare și în piața comună. Asemenea măsuri vor fi luate, fără îndoială, și în Anglia, cea mai afectată de o „reacție în lanț" a devalorizărilor. Nu vom asista, în aceste condiții, la o renaștere a „reflexelor protecționiste" ale țărilor occidentale în fața importurilor? Și nu vor pune aceste „reflexe" piedici suplimentare în calea comerțului internațional?

Rămîne de văzut dacă actualele dificultăți ale sistemului monetar interoccidental vor putea fi escaladate prin măsuri de acest gen sau va avea loc o antrenare generală a monedelor lumii capitaliste într-o asemenea „reacție" încît mult amînata reformă a sistemului monetar să fie pusă ca o realitate imediată ce nu mai poate fi escamotată.

La închiderea ediției

COMUNICATUL REUNIUNII „CELOR 10"

BONN 22 (Agerpres). — După trei zile și două nopți de tratative intense, reuniunea miniștrilor economiei și finanțelor ai țărilor grupate în așa-numitul „Club al celor zece" s-a încheiat vineri. Comunicatul dat publicității precizează că participanții au hotărît să acorde Franței un credit de două miliarde de dolari pentru susținerea francului și descurajarea speculațiilor. La acest credit se adaugă autorizația de a retrage de la Fondul Monetar International suma de 985 milioane dolari.

Comunicatul menționează hotărîrea guvernului vest-german de a efectua imediat o reducere cu 4 la sută a taxelor aplicate importurilor și impunerea unei taxe fiscale de un procent identic tuturor exportatorilor R.F. a Germaniei. Se relevă totodată intenția guvernului de la Bonn de a limita anumite tranzacții pe termen scurt cu străinătatea ale băncilor vest-germane. În lumina acestor măsuri, arată comunicatul, participanții la reuniune s-au declarat gata să aprobe hotărîrea guvernului R. F. a Germaniei de a păstra neschimbată paritatea mărcii vest-germane.

Comunicatul lasă să se înțeleagă că o serie de măsuri specifice vor fi anunțate ulterior de diverse țări. În acest sens, ministrul de finanțe al Marii Britanii, Roy Jenkins, a făcut cunoscut, imediat după reîntoarcerea sa la Londra, un set de măsuri, apreciate de observatori a fi „draconice", în vederea reducerii importurilor, a consumului intern și pentru întărirea lirei sterline. Aceste măsuri ar urma să înlocuiască o nouă devalorizare a lirei sterline, despre care s-a vorbit cu insistență în ultima vreme.

Se așteaptă ca și alte țări, îndeosebi Franța, să anunțe în curînd măsuri. Cercuri apropiate reuniunii „celor zece" au precizat că problema unei devalorizări a francului francez a fost lăsată la latitudinea guvernului Franței. Ministrul vest-german al finanțelor, Joseph Strauss, a declarat că este „aproape sigur" că guvernul francez va proceda la o devalorizare a francului. Ceea ce rămîne de stabilit ar fi doar amploarea acestei devalorizări.

CONFERINȚA MINISTERIALĂ A A.E.L.S.

Un cîștig de cauză pentru politica „pașilor mici"

La Kongresszentrum din Hofburgul vienez s-au încheiat ieri lucrările conferinței ministeriale a Asociației europene a liberului schimb (A.E.L.S.).

Principalul subiect de discuție al reuniunii s-a referit la raporturile asociației cu Piața comună, iar în subsidiar și la relațiile dintre cei șapte parteneri — Anglia, Austria, Danemarca, Elveția, Norvegia, Portugalia și Suedia, la care se adaugă Finlanda, care este membru asociat.

După cum se știe, creată ca o reacție directă în urma instituirii Pieței comune, Asociația europeană a liberului schimb nu și-a propus obiectivul unei integrări strînse, așa cum este cazul cu C.E.E., ci s-a mulțumit să promoveze extinderea comerțului cu mărfuri industriale între membrii săi, prin renunțarea la taxele vamale și la limitarea cantitativă a importurilor.

Evident, barierele vamale ale C.E.E., cu piața ei de 180 milioane de oameni, afectează profund și direct interesele „celor șapte", care, de la bun început, au considerat asociația lor ca o etapă provizorie spre o piață europeană mai largă. În speranța că scindarea economică occidentală intervenită prin înființarea Pieței comune ar putea fi cu timpul surmontată, A.E.L.S. a angajat în decursul anilor demersuri în direcția C.E.E. (demersuri care au îmbrăcat fie forma unor cereri de aderare la Piața comună, ca în cazul Angliei, Danemarcei și Norvegiei, fie a dezideratului stabilirii unor acorduri comerciale speciale, ca în cazul Austriei și Elveției) și a evitat măsurile de integrare, care să transforme asociația în ceva similar concurentei sale. Aceste demersuri s-au soldat cu insuccese și dezamăgiri repetate, în special datorită poziției Franței, care se împotrivește, în condițiile actuale, la aderarea Angliei și a celorlalți solicitanți.

Recent însă, ca urmare a insistențelor partenerilor săi din C.E.E., mai favorabili admiterii Angliei și a celorlalte țări ale A.E.L.S. care au cerut acest lucru, Franța a lansat formula tranzitorie, conținută în propunerea ministrului de externe Michel Debré, a așa-numitelor aranjamente vamale și comerciale cu statele din afara C.E.E.

Noua formulă franceză a stat în centrul atenției prezentei sesiuni ministeriale A.E.L.S., conturîndu-se mai multe categorii de reacții. Delegația engleză nu s-a arătat deloc entuziasmată și a formulat rezerve categorice. Ea a precizat că orice propunere trebuie să ducă în mod clar spre primirea Angliei ca membru plin al C.E.E. Danemarca și Norvegia au avut o atitudine pozitivă, cu unele rezerve, mai ales în sensul că eventualele înțelegeri cu C.E.E. să nu ducă la sciziunea A.E.L.S. Aceste două țări au avut în preajma conferinței poziții apropiate cu Anglia, dar acum s-au arătat mai puțin grăbite să se alinieze Londrei, ca urmare a nemulțumirii față de taxele vamale instituite de aceasta la exporturile de pește congelat provenit din cele două țări.

Elveția, sprijinită de Austria, a pledat activ pentru elaborarea de soluții tranzitorii și pentru consultări cu C.E.E. În sfîrșit, în poziția Suediei s-a evidențiat preocuparea pentru acele înțelegeri care ar oferi avantaje statelor A.E.L.S. în ansamblu și a manifestat grijă pentru respectarea obligațiilor internaționale ale acestor state.

Conferința s-a încheiat în cele din urmă printr-un compromis clasic: problema va trece în studiul experților permanenți ai A.E.L.S., cu sediul la Geneva, iar concluziile lor vor fi prezentate Consiliului ministerial. Fiecare partener al asociației își păstrează dreptul de a angaja convorbiri directe cu autoritățile Pieței comune, ceea ce echivalează cu un cîștig de cauză al așa-zisei politici a pașilor mici, neagreată de Anglia.

Discuții destul de aprinse au generat se pare și problemele agrare, iar criza monetară occidentală, nepreconizată pe ordinea de zi, a făcut obiectul unei ședințe separate, după închiderea lucrărilor propriu-zise ale conferinței.

Ca un aspect interesant, neabordat în cadrul actualei conferințe, dar semnalat în unele documente A.E.L.S., se evidențiază existența unor preocupări pentru dezvoltarea relațiilor economice cu toate țările sau, ca să folosim termenii materialelor menționate, „deschiderea spre restul lumii". Raportul anual constată, în această direcție, creșterea exporturilor majorității țărilor A.E.L.S., cu excepția Angliei. Ca un fapt pozitiv este reliefată creșterea schimburilor cu țările est-europene. Valoarea mărfurilor vîndute țărilor din răsăritul Europei s-a ridicat în 1967 la 1 582 milioane dolari, cu un spor de 14,4 la sută, corespunzător unor importuri în sumă de 1 744 milioane dolari. Este o realitate indiscutabilă care evidențiază avantajele schimburilor economice internaționale neîngrădite și necesitatea lor pentru consolidarea climatului de înțelegere și colaborare între popoare.

Petre STANCESCU
Viena.

DECRET PRIVIND ORGANIZAREA GUVERNULUI GREC

ATENA 22 (Agerpres). — In Buletinul Oficial al Greciei a fost publicat vineri un decret prin care sînt reglementate structura și organizarea guvernului grec. Printre altele, decretul prevede crearea în cadrul cabinetului a patru consilii — toate prezidate de către primul-ministru — și anume: un „consiliu politic" compus din doi vicepremieri și titularii principalelor ministere (coordonarea economică, apărarea națională, afacerile externe); un „consiliu al politicii economice", un „consiliu al politicii sociale" și un „consiliu al politicii naționale".

Potrivit decretului, guvernul grec va fi compus din 18 miniștri și 8 subsecretari de stat (ultimii nefăcînd parte din cabinet). Concomitent, au fost efectuate unele schimbări de posturi în unele departamente.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.360